

Brussell, 1 ta' Lulju 2021
(OR. en)

10382/21

**Fajl Interistituzzjonali:
2021/0171(COD)**

**CONSOM 148
MI 521
COMPET 527
EF 232
ECOFIN 680
DIGIT 84
CODEC 1021
CYBER 198**

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

---

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	1 ta' Lulju 2021
lil:	Is-Sur Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2021) 347 final
Suġġett:	Proposta għal DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL dwar il-krediti għall-konsumatur

---

Id-delegazzjonijiet għandhom isibu mehmuż id-dokument COM(2021) 347 final.

Mehmuż: COM(2021) 347 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 30.6.2021
COM(2021) 347 final

2021/0171 (COD)

Proposta għal

DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

dwar il-krediti għall-konsumatur

{SEC(2021) 281 final} - {SWD(2021) 170 final} - {SWD(2021) 171 final}

MEMORANDUM TA' SPJEGAZZJONI

1. KUNTEST TAL-PROPOSTA

• Raġunijiet u objettivi tal-proposta

Id-Direttiva 2008/48/KE dwar ftehim ta' kreditu għall-konsumatur ("id-Direttiva dwar il-Kreditu għall-Konsumatur" jew "id-Direttiva"), emendata fl-2011, fl-2014, fl-2016 u fl-2019¹, stabbiliet qafas armonizzat tal-UE għall-kreditu għall-konsumatur, biex jiġi ffaċilitat il-holqien ta' suq intern li jiffunzjona mingħajr xkiel fil-kreditu għall-konsumatur u jiġi pprovdut livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur sabiex tiġi żgurata l-kunfidenza tiegħu.

Evalwazzjoni REFIT² fl-2018-2019 sabet li l-objettivi tad-Direttiva tal-2008, jiġifieri l-iżgurar ta' standards għoljin ta' protezzjoni tal-konsumatur u t-trawwim tal-izvilupp ta' suq intern għall-kreditu, għadhom rilevanti fil-kuntest ta' xenarju regolatorju li huwa frammentat b'mod sinifikanti madwar l-UE u li ntlahqu biss parzjalment. Din il-frammentazzjoni, flimkien mal-inċertezza legali minhabba l-kliem mhux preċiż ta' xi dispożizzjonijiet tad-Direttiva, ifixklu l-funzjonament bla xkiel tas-suq intern għall-kreditu għall-konsumatur u ma jizgurawx livell konsistentement għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur.

Mill-adozzjoni tad-Direttiva tal-2008, id-digitalizzazzjoni biddlet b'mod profond il-proċess tat-tehid tad-deċizzjonijiet u d-drawwim tal-konsumaturi b'mod ġenerali, li issa jridu proċess aktar faċli u aktar mgħaġġel biex jiksbu l-kreditu u spiss jagħmlu dan online. Din taffettwa wkoll is-settur tas-self, li kulma jmur qed jiġi dejjem aktar digitalizzat. Atturi godda tas-suq, bħal pjattaformi ta' self bejn il-pari, qed joffru ftehimiet ta' kreditu f'forom differenti. Tfaċċaw prodotti godda, bħall-kreditu ta' terminu qasir bi prezz għoli. Id-digitalizzazzjoni holqot ukoll modi godda ta' żvelar ta' informazzjoni b'mod digitali u ta' valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tal-konsumaturi bl-użu ta' sistemi awtomatizzati ta' tehid ta' deċizzjonijiet u *data* mhux tradizzjonali.

Il-kriżi tal-COVID-19 u l-miżuri ta' konfinament li rriżultaw xekklu wkoll l-ekonomija tal-UE u kellhom impatt kbir fuq is-suq tal-kreditu u l-konsumaturi, speċjalment dawk vulnerabbli, u b'hekk hafna unitajiet domestiċi tal-UE saru aktar vulnerabbli finanzjarjament. Min-naħa l-oħra, il-kriżi aċċellerat ukoll it-trasformazzjoni digitali. Matul il-kriżi tal-COVID-19, l-Istati Membri adottaw sensiela ta' miżuri ta' salvataġġ li jfittxu li jtaffu l-piż finanzjarju taċ-ċittadini u tal-unitajiet domestiċi, bħal moratorji għall-hlas lura tas-self li ġeneralment ġew estizi għall-kreditu għall-konsumatur.

F'dan l-isfond, il-Kummissjoni habbret rieżami tad-Direttiva dwar Ftehim ta' Kreditu għall-Konsumatur fil-Programm ta' Hidma tagħha għall-2020. Fil-Programm ta' Hidma rivedut adottat fil-kuntest tal-pandemija tal-COVID-19, id-data tal-adozzjoni tar-rieżami giet posposta għat-tieni trimestru tal-2021³.

---

¹ Bid-Direttiva 2011/90/UE, id-Direttiva 2014/17/UE, ir-Regolament (UE) 2016/1011 u r-Regolament (UE) 2019/1243.

² Ir-riżultati tal-Evalwazzjoni ġew ippubblikati fl-2020. Id-Dokument ta' Hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni Evalwazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE dwar il-ftehim ta' kreditu għall-konsumatur, Brussell, 5.11.2020, SWD(2020) 254 final.

³ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regġuni, Programm ta' Hidma Aġġustat tal-Kummissjoni 2020, Unjoni li tistinka għal aktar, COM(2020) 440 final.

- **Konsistenza ma' dispożizzjonijiet ta' politika eżistenti fil-qasam ta' politika**

Il-konsistenza mad-dispożizzjonijiet ta' politika eżistenti tkun garantita fil-proposta.

It-termini ingusti f'kuntratti mal-konsumatur huma rregolati mid-Direttiva 93/13/KEE dwar klawżoli ingusti f'kuntratti mal-konsumatur, li tipprevedi li klawżoli kuntrattwali li ma jkunux ġew innegożjati individwalment ma għandhomx jorbtu lill-konsumaturi jekk, għall-kuntrarju tar-rekwiżit ta' "*bona fide*", dawn jikkawżaw żbilanċ sinifikanti fid-drittijiet u fl-obbligi tal-konsumaturi minn naħa waħda u l-bejjieġha u l-fornituri min-naħa l-oħra, għad-detriment tal-konsumaturi. Dan ir-rekwiżit ġenerali huwa ssupplimentat minn lista ta' eżempji ta' klawżoli li jistgħu jitqiesu bħala ingusti. Id-Direttiva 93/13/KEE tapplika b'mod parallel ma' regoli oħra dwar il-protezzjoni tal-konsumatur skont id-dritt tal-Unjoni.

Id-Direttiva 2002/65/KE li tikkonċerna t-tqegħid fis-suq b'distanza ta' servizzi finanzjarji tirregola l-kreditu għall-konsumatur attwalment eżentati mill-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva dwar il-Kreditu għall-Konsumatur li jinbiegħu mill-bogħod, eż. online. Id-Direttiva bħalissa qed tiġi rieżaminata, kif imħabbar fil-Programm ta' F'idma tal-Kummissjoni għall-2020.

Ir-reklamar qarrieqi huwa rregolat mid-Direttiva 2005/29/KE dwar prattici kummerċjali żleali fin-negożju mal-konsumatur fis-suq intern u d-Direttiva 2006/114/KE dwar reklamar qarrieqi u komparattiv li tapplika għar-relazzjonijiet bejn in-negożjanti. Madankollu, dawn ir-regoli la jqisu l-ispeċifitajiet tal-kreditu għall-konsumatur u lanqas ma jindirizzaw il-hteġa li l-konsumaturi jkunu jistgħu jqabblu r-reklamar.

Ir-Regolament (UE) 2016/679 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' *data* personali u dwar il-moviment liberu ta' tali *data* (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-*Data*, "GDPR") jistabbilixxi r-regoli applikabbli għall-ipproċessar ta' *data* personali, it-tiżiħ tad-drittijiet fundamentali tal-individwi u l-kjarifika tar-regoli għall-kumpaniji u għall-korpi pubbliċi. Il-prinċipji tal-minimizzazzjoni tad-*data*, l-akkuratezza u l-limitazzjoni tal-ħżin kif stabbiliti fl-Artikolu 5 tal-GDPR jirregolaw l-użu tad-*data* biex jitwettqu l-valutazzjonijiet tal-affidabbiltà kreditizja. Mingħajr ma tiddevja mill-GDPR, din il-proposta għandha l-għan li tindirizza t-tħassib identifikat fl-ipproċessar ta' *data* personali li huwa speċifiku għall-prattiki osservati fis-suq tal-kreditu għall-konsumatur, jiġifieri l-użu ta' sorsi alternattivi ta' *data* għall-valutazzjonijiet tal-affidabbiltà kreditizja jew it-trasparenza tal-valutazzjonijiet imwettqa bl-użu ta' tekniki ta' tagħlim awtomatiku.

Il-konsistenza ma' leġislazzjoni oħra, bħall-emendi introdotti, fost l-oħrajn, fid-Direttiva 2005/29/KE bid-Direttiva (UE) 2019/2161 dwar l-infurzar aħjar u mmodernizzar tar-regoli tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tal-konsumatur, tkun garantita wkoll fil-proposta, li tinkludi dispożizzjonijiet f'konformità ma' dik id-Direttiva.

FI-2020, il-Kummissjoni adottat pakkett tal-Att dwar is-Servizzi Diġitali. Dan jinkludi Att dwar is-Servizzi Diġitali li jemenda d-Direttiva 2000/31/KE (id-Direttiva dwar il-Kummerċ elettroniku) u li jintroduċi qafas orizzontali għas-servizzi intermedjarji, u Att dwar is-Swieq Diġitali li jintroduċi regoli għal pjattaformi li jaġixxu bħala "gwardjani" fis-settur diġitali.

FI-2021, il-Kummissjoni ppubblikat ukoll Proposta għal Regolament li jistabbilixxi regoli armonizzati dwar l-intelliġenza artifiċjali⁴, biex tippromwovi l-użu tal-intelliġenza artifiċjali (IA) izda wkoll biex tindirizza r-riskji assoċjati ma' ċerti użi tal-IA.

---

⁴ COM(2021) 206 final.

- **Konsistenza ma' politiki ohrajn tal-Unjoni**

L-objettivi tal-proposta huma konsistenti mal-politiki u l-objettivi tal-UE.

Il-proposta hija konsistenti ma' leġislazzjoni u politiki oħra tal-UE u tikkomplementahom, b'mod partikolari fil-qasam tal-protezzjoni tal-konsumatur, bħad-Direttiva 2011/83/UE dwar drittijiet tal-konsumatur, id-Direttiva 2013/11 dwar is-soluzzjoni alternattiva għat-tilwim tal-konsumaturi u d-Direttiva 2014/17/UE dwar kuntratti ta' kreditu għall-konsumaturi marbutin ma' proprjetà immobbli residenzjali, li tirregola flehimiet ta' kreditu ipotekarju (id-Direttiva dwar il-Kreditu Ipotekarju).

Fl-2018, il-Kummissjoni ppubblikat ukoll Proposta għal Direttiva dwar is-servizzjanti tal-kreditu, ix-xerrejja tal-kreditu u l-irkupru tal-kollateral⁵, li bhalissa qed jiġi nnegożjat mill-koleġżlaturi.

F'Settembru 2020, il-Kummissjoni adottat pakkett ta' finanzjament diġitali, li jinkludi strategija għall-finanzi diġitali u proposti leġislattivi dwar il-kriptoassi u r-reziljenza diġitali, għal settur finanzjarju kompetittiv tal-UE li jagħti lill-konsumaturi access għal prodotti finanzjarji innovattivi filwaqt li jiżgura l-protezzjoni tal-konsumatur u l-istabbiltà finanzjarja. B'mod konsistenti, din il-proposta għandha l-għan li timmodernizza r-regoli dwar il-kreditu għall-konsumatur sabiex tindirizza l-bidliet li għabt magħha d-digitalizzazzjoni. Tikkomplementa wkoll ir-Regolament (UE) 2020/1503 dwar fornituri Ewropej ta' servizzi ta' finanzjament kollettiv għan-negożji, peress li dak ir-regolament ma japplikax għal servizzi ta' finanzjament kollettiv għall-konsumaturi.

It-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE/it-Trattat) jipprevedi azzjoni biex jiġu żgurati l-istabbiliment u l-funzjonament ta' suq intern b'livell għoli ta' protezzjoni għall-konsumaturi, kif ukoll il-libertà li jiġu pprovduti servizzi. Il-forniment transfruntier ta' kreditu għall-konsumatur għadu mfixxkel minn diversi ostakli.

2. BAŻI ĠURIDIKA, SUSSIDJARJETÀ U PROPORZJONALITÀ

- **Baži ġuridika**

Il-baži ġuridika tad-direttiva proposta hija l-Artikolu 114 tat-TFUE dwar il-kompletament tas-suq intern, b'kunsiderazzjoni xierqa għall-Artikolu 169 tat-TFUE⁶. Huwa jagħti lill-UE s-setgħa li tadotta miżuri għall-approssimazzjoni tar-regoli nazzjonali dwar l-istabbiliment u l-funzjonament tas-suq intern. Billi tohloq livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur, il-proposta għandha l-għan li tgħin lis-suq intern jiffunzjona mingħajr xkiel.

- **Sussidjarjetà (għall-kompetenzi mhux esklużivi)**

Il-prinċipju tas-sussidjarjetà japplika jekk il-proposta ma taqax taht il-kompetenzi esklużivi tal-UE⁷.

L-objettivi tal-azzjoni proposta ma jistgħux jintlahqu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri u jistgħu għalhekk, minhabba l-iskala jew l-effetti tal-azzjoni proposta, jintlahqu ahjar mill-UE.

It-Trattat jipprevedi azzjoni biex jiġu żgurati l-istabbiliment u l-funzjonament ta' suq intern b'livell għoli ta' protezzjoni għall-konsumaturi, kif ukoll il-forniment liberu tas-servizzi. Suq

---

⁵ COM/2018/0135 final.

⁶ L-Artikolu 169 tat-TFUE jiddikjara li l-objettivi tal-promozzjoni tal-interessi tal-konsumaturi u l-iżgurar ta' livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur jistgħu jintlahqu permezz ta' miżuri adottati skont l-Artikolu 114 tat-TFUE.

⁷ L-Artikolu 3 tat-TFUE jelenka l-oqsma ta' kompetenza esklużiva tal-Unjoni.

bhal dan għall-kreditu għall-konsumatur għadu limitat minhabba diversi ostakli. Dawn l-ostakli jirrestringu l-livell ta' attività transfruntiera tal-provvista u tad-domanda, u b'hekk inaqqsu l-kompetizzjoni u konsegwentement l-għażla għall-konsumaturi.

L-azzjoni tal-UE tiżgura livell konsistentement għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur u qafas legali aktar ċar u armonizzat għan-negozji, li jnaqqas l-ostakli għall-għoti ta' kreditu fi Stati Membri oħra (permezz ta' forniment transfruntier dirett jew l-istabbiliment ta' sussidjarji).

Bid-digitalizzazzjoni, u d-dhul potenzjali ta' atturi digitali godda fis-suq tal-kreditu, il-forniment transfruntier tal-kreditu huwa mistenni li jżied. Dan se jzid il-htieġa u l-effettività ta' regoli komuni tal-UE idonei għall-era digitali biex jintlaħqu l-oġettivi tal-politika tal-UE.

- **Proporzjonalità**

Il-proposta ma tmurx lil hinn minn dak li hu strettament meħtieġ sabiex jintlaħqu l-oġettivi tagħha. Hija ma tirregolax l-aspetti kollha tal-għoti ta' self u t-tehid ta' self iżda tiffoka fuq aspetti ewlenin tat-tranzazzjoni ta' kreditu għall-konsumatur sabiex tiffaċilita l-iżvilupp tal-forniment ta' servizzi transfruntiera u tiproteġi lill-konsumaturi f'dan il-kuntest.

Ir-regoli proposti ġew soġġetti għal test tal-proporzjonalità biex tiġi żgurata regolamentazzjoni xierqa u proporzjonata. Dawn se jinvolvu kostijiet għall-fornituri iżda jirrappreżentaw ukoll approċċ ambizzjuż li jibqa' validu fil-futur u li jwassal għal benefiċċji oghla għall-konsumaturi u għas-soċjetà b'mod generali.

- **Għażla tal-istrument**

L-istrument magħżul huwa Direttiva li thassar id-Direttiva 2008/48/KE.

Direttiva hija vinkolanti fir-rigward tar-risultat tal-kisba tal-funzjonament tas-suq intern, iżda thalli lill-awtoritajiet nazzjonali l-għażla tal-forma u tal-metodi.⁸ Id-Direttiva proposta se tissostitwixxi d-Direttiva tal-2008 iżda se żzomm hafna mill-elementi tagħha. Dan se jippermetti lill-Istati Membri jemendaw il-legiżlazzjoni fis-seħh (b'risultat tat-traspozzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE) sa fejn ikun meħtieġ biex tiġi żgurata l-konformità, filwaqt li jillimita l-impatt ta' tali riforma fuq is-sistemi legiżlattivi tagħhom. Id-Direttiva proposta hija strument ta' armonizzazzjoni shiħa fl-oqsma li hija tkopri, madankollu f'ċerti oqsma xi għazliet regolatorji thallew f'idejn l-Istati Membri.

3. RIŻULTATI TAL-EVALWAZZJONIJIET *EX POST*, TAL-KONSULTAZZJONIJIET MAL-PARTIJIET IKKONĊERNATI U TAL-VALUTAZZJONIJIET TAL-IMPATT

- **Evalwazzjonijiet *ex post*/kontrolli tal-idoneità tal-legiżlazzjoni eżistenti**

FI-2014, il-Kummissjoni pprezentat rapport dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva⁹, li għalih wettqet eżerċizzju ta' xiri bil-moħbi u għamlet stharrig fost il-konsumaturi biex tivvaluta l-konformità mad-Direttiva. Ir-rapport ikkonkluda li kien hemm il-htieġa li l-infurzar tad-Direttiva jkompli jiġi ssorveljat.

FI-2020, il-Kummissjoni pprezentat rapport iehor dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva¹⁰, biex tipprezenta r-risultati ewlenin tal-Evalwazzjoni REFIT tal-2018–2019¹¹ kif ukoll it-

⁸ L-Artikolu 288 tat-TFUE.

⁹ Ir-Rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE dwar ftehim ta' kreditu għall-konsumatur, 14.5.2014, COM(2014) 259 final.

¹⁰ Ir-Rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE dwar ftehim ta' kreditu għall-konsumatur, 5.11.2020, COM(2020) 963 final.

tagħlimiet meħuda mill-applikazzjoni tad-Direttiva minn meta giet adottata. Ir-rapport enfasizza li l-oġġettivi tad-Direttiva tal-2008 għadhom rilevanti u li din kienet parzjalment effettiva fl-iżgurar ta' livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur u l-ħolqien ta' suq intern li jiffunzjona mingħajr xkiel. Ir-raġunijiet għaliex id-Direttiva kienet biss parzjalment effettiva huma kemm id-Direttiva nnifisha (pereżempju, kliem mhux preċiż ta' wħud mill-artikoli) kif ukoll fatturi esterni, bħall-applikazzjoni Prattika u l-infurzar tagħha fl-Istati Membri u aspetti tas-suq tal-kreditu għall-konsumatur li hija ma tkoprix. L-evalwazzjoni identifikat għadd ta' nuqqasijiet relatati mal-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva, id-definizzjonijiet u t-termini tagħha li xi drabi ma humiex ċari, l-obbligi ta' informazzjoni mhux adattati għall-midja diġitali, nuqqas ta' ċarezza fid-dispożizzjonijiet dwar il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja li jirrizulta fi protezzjoni insuffiċjenti għall-konsumaturi u differenzi fl-infurzar.

• **Konsultazzjonijiet mal-partijiet ikkonċernati**

F'dawn l-aħħar fit snin, il-Kummissjoni wettqet diversi attivitajiet ta' konsultazzjoni dwar ir-regoli applikabbli għall-kreditu għall-konsumatur fil-livell tal-UE. Il-partijiet ikkonċernati ġew ikkonsultati għall-Evalwazzjoni REFIT, li r-risultati tagħha ġew ippubblikati fl-2020, u għall-valutazzjoni tal-impatt imwettqa għar-Rieżami REFIT tad-Direttiva. Bħala parti mill-Evalwazzjoni REFIT u mir-Rieżami REFIT, saru żewġ konsultazzjonijiet pubbliċi¹² minbarra forom oħra ta' konsultazzjoni (stħarriġ fost il-konsumaturi, intervisti mal-partijiet ikkonċernati u stħarriġ fosthom, kwestjonarji mmirati mibgħuta lill-awtoritajiet nazzjonali,¹³ laqgħat bilaterali, workshops, laqgħat tal-gruppi ta' esperti ddedikati mill-Istati Membri, konsultazzjoni mal-Grupp tal-Utenti tas-Servizzi Finanzjarji, kif ukoll diskussjonijiet *ad hoc* matul is-Summits annwali tal-Konsumaturi).

Il-Parlament Ewropew organizza wkoll seduta f'Marzu 2021 dwar ir-rieżami tad-Direttiva, u l-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ippubblika Rapport ta' Informazzjoni fl-2019 dwar l-evalwazzjoni tad-Direttiva dwar il-Kreditu għall-Konsumatur¹⁴.

Grupp ta' awtoritajiet tal-Kooperazzjoni għall-Protezzjoni tal-Konsumatur (CPC) (membri tan-network CPC) wettaq ukoll kontroll tal-konformità kkoordinat tar-reklamar u l-offerti online għax-xiri ta' prodotti ta' kreditu għall-konsumatur fi Frar/Marzu 2021¹⁵.

Il-proċess estensiv ta' konsultazzjoni għamilha possibbli li jiġu identifikati l-opinjoni tal-prinċipali tal-partijiet ikkonċernati dwar il-kwistjonijiet ewlenin. Il-feedback tal-partijiet ikkonċernati identifika d-digitalizzazzjoni tas-suq bħala l-fattur ewleni li għandu jitqies fil-proċess ta' rieżami. L-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi huma favur revizzjoni estensiva tad-Direttiva, biex jiġu indirizzati diversi problemi identifikati fir-rieżami relatati mal-kamp ta' applikazzjoni inadegwat tad-Direttiva, il-prattiki ta' self irresponsabbli, l-informazzjoni eċċessiva, l-użu tad-*data* u dejn eċċessiv, b'mod partikolari fil-kuntest tal-COVID-19. Ir-rispondenti fil-gruppi kollha tal-partijiet ikkonċernati u fl-Istati Membri jaqblu li l-

¹¹ Ir-risultati tal-Evalwazzjoni ġew ippubblikati fl-2020. Id-Dokument ta' Hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni Evalwazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE dwar il-ftehim ta' kreditu għall-konsumatur, 5.11.2020, SWD(2020) 254 final.

¹² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1844-Evaluation-of-the-Consumer-Credit-Directive/public-consultation_mt
https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12465-Consumer-Credit-Agreement-review-of-EU-rules/public-consultation_mt

¹³ Minbarra l-istħarriġ u l-intervisti mal-awtoritajiet nazzjonali, ġew żviluppati tliet kwestjonarji speċifikament għall-entitajiet tas-Soluzzjoni Alternattiva għat-Tilwim (ADR) u għall-membri taċ-Ċentri Ewropej tal-Konsumaturi (ECC) u għaċ-ċentri taċ-Ċentri tal-Protezzjoni tal-Konsumatur (CPC).

¹⁴ Int/884-KESE-2019-01055-00-00-ri-ra.

¹⁵ [Mini-sweep on consumer credit](#), 2021.

informazzjoni li jirċievu l-konsumaturi fl-istadji tar-reklamar u prekuntrattwali jehtieg li tigi ssimplifikata u għandha tirrifletti l-użu dejjem akbar ta' apparati diġitali, jekk trid tilhaq l-objettiv tagħha li tiproteġi lill-konsumatur. Ir-rappreżentanti tan-negozju huma ferm favur l-istabbiltà regolatorja u l-interventi mhux regolatorji, jew bidliet immirati fid-Direttiva biex din tigi adattata għall-iżviluppi tad-diġitalizzazzjoni. Huma jipproponu s-simplifikazzjoni tar-rekwiziti ta' żvelar tal-informazzjoni, filwaqt li tinzamm biżżejjed flessibbiltà fil-proċess ta' valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja. L-awtoritajiet nazzjonali ġeneralment jappoġġaw emenda legiżlattiva. Diversi Stati Membri jidhru li jiffavorixxu bidliet legiżlattivi estensivi biex jigu indirizzati l-problemi identifikati, filwaqt li oħrajn jirakkomandaw approċċ aktar immirat. Il-maġġoranza tal-awtoritajiet nazzjonali jirrikonoxxu li l-armonizzazzjoni tar-regoli tappoġġa l-iżvilupp tas-suq transfruntier. Il-partijiet ikkonċernati kollha japprezzaw il-benefiċċji tas-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn għall-konsumaturi u l-kredituri vulnerabbli, peress li dawn is-servizzi jippermettu lill-kredituri jirkupraw id-djun b'mod effettiv.

Il-kontribut li wasal għe miġbur fil-qosor u użat biex tithejja l-valutazzjoni tal-impatt li takkumpanja din il-proposta, kif ukoll biex jiġi vvalutat l-impatt ta' regoli godda fuq il-partijiet ikkonċernati.

- **Ġbir u użu ta' għarfien espert**

Il-Kummissjoni użat ukoll sensiela ta' studji u rapporti dwar kwistjonijiet relatati ma' għoti ta' self u tehid ta' self responsabbli. Dawn jinkludu l-istudju tal-ICF li jappoġġa l-Valutazzjoni tal-Impatt tad-Direttiva (2021)¹⁶; l-istudju tal-ICF li jappoġġa l-evalwazzjoni tad-Direttiva dwar il-Kreditu għall-Konsumatur (2020)¹⁷; l-istudju tal-imġiba ta' LE Europe *et al.* dwar id-diġitalizzazzjoni tal-kummerċjalizzazzjoni u l-bejgħ mill-bogħod ta' servizzi finanzjarji għall-konsumatur (2019)¹⁸; l-istudju CIVIC dwar il-kejl tad-detriment għall-konsumatur fl-Unjoni Ewropea (2017)¹⁹; u l-istudju CIVIC dwar id-dejn eċċessiv tal-unitajiet domestiċi Ewropej (2013)²⁰.

Il-Kummissjoni wettqet ukoll immappjar tal-approċċi nazzjonali għall-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja skont id-Direttiva dwar il-Kreditu għall-Konsumatur fil-kuntest tal-Pjan ta' Azzjoni tal-2017 dwar is-Servizzi Finanzjarji għall-Konsumatur²¹, f'kooperazzjoni mal-awtoritajiet tal-Istati Membri, u ppubblikatu fl-2018²².

- **Valutazzjoni tal-impatt**

Il-Kummissjoni għamlet valutazzjoni tal-impatt għal din il-proposta.

L-għanijiet ġenerali tar-Rieżami REFIT kienu li jitnaqqas id-detriment għall-konsumatur u r-riskji ta' tehid ta' self f'suq li qed jinbidel, li jiġi ffacilitat il-forniment transfruntier ta' kreditu

---

¹⁶ ICF, Study on possible impacts of a revision of the CCD, 2021 (li għandu jiġi ppubblikat flimkien mal-proposta).

¹⁷ ICF, [Evaluation of Directive 2008/48/EC on credit agreements for consumers](#), 2020.

¹⁸ LE Europe, VVA Europe, Ipsos NV, ConPolicy u Time.lex, [Behavioural study on the digitalisation of the marketing and distance selling of retail financial services](#), 2019.

¹⁹ CIVIC Consulting, [Study on measuring consumer detriment in the European Union](#), 2017.

²⁰ CIVIC Consulting, [The over-indebtedness of European households: updated mapping of the situation, nature and causes, effects and initiatives for alleviating its impact](#), 2013.

²¹ COM(2017) 0139 final.

²² Mapping of national approaches in relation to creditworthiness assessment under Directive 2008/48/EC on credit agreements for consumers: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/mapping_national_approaches_creditworthiness_assessment.pdf

għall-konsumatur u li tinghata spinta lill-kompetittività tas-suq intern. Dan kollu huwa konformi mal-oġġettivi oriġinali tad-Direttiva.

L-għażliet ivvalutati biex jintlaħqu l-oġġettivi kienu: xenarju ta' ebda bidla fil-politika (Għażla 0 – linja bazi), intervent mhux regolatorju (Għażla 1); emenda mmirata tad-Direttiva, li tiffoka fuq li tagħmel id-dispożizzjonijiet attwali tagħha aktar ċari u aktar effettivi (Għażla 2); emenda estensiva tad-Direttiva biex jiġu inklużi dispożizzjonijiet godda f'konformità mad-dritt eżistenti tal-UE (Għażla 3a) jew biex jiġu inklużi dispożizzjonijiet godda li jmorru lil hinn mid-dritt eżistenti tal-UE (Għażla 3b). Abbazi tal-valutazzjoni tal-impatt, l-Għażla 3a giet identifikata bħala l-għażla preferuta, ikkomplementata b'ċerti miżuri kosteffettivi meħuda minn għażliet oħra.

L-għażla ppreferuta tikkonsisti f'emenda tad-Direttiva biex tinkludi dispożizzjonijiet godda, f'konformità mal-acquis eżistenti tal-UE. Permezz ta' sommarju qasir tal-elementi ewlenin tal-għażla ppreferuta, ġew inklużi l-miżuri li ġejjin: l-estensjoni tal-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva biex tkopri self ta' inqas minn EUR 200, kreditu mingħajr imgħax, il-faċilitajiet kollha ta' overdraft u l-ftehimiet kollha ta' lokazzjoni, kif ukoll ftehimiet ta' kreditu konklużi permezz ta' pjattaformi ta' self bejn il-pari; l-emenda tad-definizzjoni ta' diversi termini ewlenin; l-għoti ta' spjegazzjonijiet adegwati lill-konsumaturi; it-tnaqqis tal-ammont ta' informazzjoni li għandha tinghata lill-konsumaturi fir-reklamar b'enfasi fuq informazzjoni ewlenija meta tinghata permezz ta' ċerti mezzi; aktar dettalji dwar kif u meta l-informazzjoni prekuntrattwali tiġi pprezentata lill-konsumaturi biex jiġi żgurat li din il-prezentazzjoni ssir b'mod aktar effettiv; il-projbizzjoni ta' kaxxi mmarkati minn qabel; il-projbizzjoni ta' bejgħ abbinat; standards dwar is-servizzi ta' konsulenza; il-projbizzjoni ta' bejgħ mhux mitlub ta' prodotti ta' kreditu; l-istabbiliment tal-obbligu fuq l-Istati Membri li jstabbilixxu limiti massimi fuq ir-rati tal-imgħax, ir-rata perċentwali annwali ta' imposta jew il-kost totali tal-kreditu; l-istabbiliment ta' regoli tal-kondotta tal-operazzjonijiet u l-obbligu tal-fornituri tal-kreditu u tal-intermedjarji tal-kreditu li jiżguraw li l-membri tal-persunal ikollhom is-sett xieraq ta' hili u għarfien; l-indikazzjoni li l-valutazzjonijiet tal-affidabbiltà kreditizja jenhtieg li jitwettqu abbazi ta' informazzjoni dwar iċ-ċirkostanzi finanzjarji u ekonomiċi, meħtieġa, suffiċjenti u proporzjonata; id-dispożizzjoni dwar l-użu ta' sorsi alternattivi ta' *data* biex jitwettqu valutazzjonijiet tal-affidabbiltà kreditizja li tirrifletti l-prinċipji tar-Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-*Data* (UE) 2016/679; l-obbligu fuq l-Istati Membri li jipromwovu l-edukazzjoni finanzjarja; l-obbligu fuq l-Istati Membri li jadottaw miżuri biex jinkoraġġixxu lill-kredituri jeżerċitaw tolleranza raġonevoli; it-titjib tad-disponibbiltà tas-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn; it-titjib tal-kundizzjonijiet għall-infurzar bl-introduzzjoni ta' artikolu dwar l-awtoritajiet kompetenti; regola ta' 4 % (multa massima minima) kif stabbilita fid-Direttiva Omnibus (UE) 2019/2161 għal każijiet ta' ksur transfruntier miġruha, hija inkluża fir-rigward tal-penali.

L-għażla preferuta giet ivvalutata bħala effettiva hafna fil-kisba tal-oġġettivi tal-inizjattiva, filwaqt li tiżgura livell għoli ta' koerenza mal-legiżlazzjoni tal-UE u effiċjenza f'termini tal-impatti ekonomiċi u soċjali vvalutati. Hija mistennija li jkollha impatt pożittiv fuq il-protezzjoni tal-konsumatur, tnaqqas id-detriment, tibni l-fiduċja u ttejjeb l-inkluzjoni soċjali. X'aktarx li ssahha il-kundizzjonijiet ekwi fl-Istati Membri u bejniethom, billi tnaqqas il-frammentazzjoni tal-qafas legali attwali. Il-miżuri kwantifikati skont l-għażla ppreferuta jinvolvu tnaqqis fid-detriment għall-konsumatur ta' madwar EUR 2 biljun fil-perjodu 2021-2030. Minbarra dawn il-miżuri kwantifikati, din l-għażla tkun tinvolvi l-benefiċċji ta' miżuri oħra bħal limiti massimi fuq ir-rata perċentwali annwali ta' imposta/rati tal-imgħax li jitqiesu li huma ta' benefiċċju kbir għall-konsumaturi u għas-soċjetà, iżda ma setgħux jiġu kkwantifikati, u tagħmel l-għażla preferuta aktar vijabbli. L-impatt fuq is-soċjetà jitqies li huwa wkoll pożittiv hafna, bis-sahha ta' miżuri li jipprevjenu u jindirizzaw id-dejn eċċessiv, u

b'hekk itejbu l-inklużjoni soċjali. Dawn il-miżuri jinkludu t-tiżni tal-valutazzjonijiet tal-affidabbiltà kreditizja, miżuri ta' tolleranza u servizzi ta' konsulenza. Għal kull EUR 1 li jintefaġ fuq parir dwar id-dejn, dan huwa mistenni li jipprovdi bejn EUR 1,4–5,3 f'benefiċċji ekwivalenti, l-aktar minhabba li jiġu evitati l-kostijiet soċjali tad-dejn eċċessiv.

Il-fornituri ta' kreditu jgħorru l-bicċa l-kbira tal-kostijiet ta' implimentazzjoni tad-Direttiva l-għdida. Xi miżuri jkunu aktar għaljin għall-fornituri li bħalissa joffru prodotti mhux koperti mid-Direttiva (eż. limiti massimi fuq ir-rata tal-imghax, ir-rata perċentwali annwali tal-imposta jew il-kost totali tal-kreditu). Il-kost tal-miżuri kwantifikati għall-banek huwa stmat li huwa bejn EUR 1,4 biljun u EUR 1,5 biljun. Huwa mistenni li l-kostijiet se jgħaddu għand il-konsumaturi (għalkemm ma kienx possibbli li jiġi aċċertat sa liema punt).

Il-protezzjoni tal-konsumaturi li jagħtu kreditu permezz ta' pjattaformi ta' self bejn il-pari mhijiex indirizzata peress li ma taqbilx mal-logika tal-proposta. Għalhekk, il-protezzjoni tal-konsumaturi li jinvestu permezz ta' dawn il-pjattaformi, u r-responsabbiltajiet tal-pjattaformi fil-konfront tal-konsumaturi se jiġu vvalutati f'kuntest ieħor u, jekk xieraq, segwiti minn proposta legali.

- **Idoneità u simplifikazzjoni regolatorja**

Ir-Rieżami REFIT huwa inkluz fit-taqsimha REFIT tal-Programm ta' Hidma tal-Kummissjoni. Il-proposta tkun tinvolvi kostijiet għan-negozji, izda hija mistennija wkoll li tnaqqas il-piż amministrattiv tagħhom, bis-saħħa ta' aktar ċarezza legali. Digà qed jiġu implimentati diversi miżuri f'xi Stati Membri, u għalhekk in-negozji f'dawk l-Istati Membri ma humiex se jiffaċċjaw kostijiet addizzjonali sinifikanti.

Il-proposta tissimplifika ċerti rekwiziti ta' informazzjoni u għandha l-għan li tadatta r-rekwiziti għall-użu diġitali. B'mod speċifiku, il-proposta se tnaqqas il-kostijiet tar-reklamar għall-fornituri/intermedjarji tal-kreditu fuq ċerti midja eż. ir-radju, filwaqt li tiżgura li l-konsumaturi jiksbu informazzjoni aktar ċara li tkun aktar faċli biex tiġi pproċessata u mifhuma. Il-potenzjal għas-simplifikazzjoni tar-rekwiziti għar-reklamar tal-kreditu għall-konsumatur fuq ix-xandir bir-radju jista' jiġi stmat għal EUR 1,4 miljun fis-sena, li jammonta għal EUR 14-il miljun matul il-perjodu 2021–2030.

L-adattament tar-rekwiziti ta' informazzjoni għall-użu diġitali b'mod partikolari permezz ta' Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur għandu kost inizjali. Madankollu, fuq medda twila ta' żmien, dan inaqas il-piż fuq in-negozji, li jistgħu jipprovdu l-Formola sħiħa ta' Informazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur permezz tal-email, mingħajr ma jkollhom jadattawha għall-iskrin diġitali. Peress li madwar terz tal-konsumaturi daħlu fi ftehim ta' kreditu online, dan it-tnaqqis fil-piż jista' fl-aħħar mill-aħħar ikollu impatt pozittiv fuq aktar minn 25 miljun self bankarju personali kull sena.

Fir-rigward tat-tnaqqis fil-piż għall-amministrazzjonijiet pubbliċi, il-grad oghla ta' ċarezza legali u l-qafas regolatorju simplifikat huma mistennija jnaqqsu n-numru ta' lmenti u jzidu l-livell ta' ċertezza u konformità, u jagħmlu l-proċeduri ta' infurzar aktar effiċjenti. Miżuri speċifiċi biex tissaħħaħ il-koordinazzjoni u jittejjbu l-kundizzjonijiet għall-infurzar tad-Direttiva huma mistennija wkoll li jirriżultaw f'titjib fl-effiċjenza fl-infurzar tal-obbligi tad-Direttiva.

L-impatti speċifiċi fuq l-SMEs ma ġewx identifikati bħala sinifikanti, u għalhekk ma ġewx ivvalutati separatament.

- **Drittijiet fundamentali**

Din il-proposta tirrispetta d-drittijiet fundamentali u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea. B'mod partikolari, hija

tfittex li tizgura rispett shih ghar-regoli dwar il-protezzjoni tad-*data* personali, id-dritt għall-proprjetà, in-nondiskriminazzjoni, il-protezzjoni tal-ħajja tal-familja u dik professjonali, u l-protezzjoni tal-konsumatur skont il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea. Kwalunkwe pproċessar ta' *data* personali għall-finijiet ta' din id-Direttiva se jikkonforma mar-Regolament (UE) 2016/679. Dan jinkludi li jenħteġ li tingabar u tiġi pproċessata b'mod iehor biss dik id-*data* li tkun adegwata, rilevanti u limitata għal dak li huwa meħtieġ biex tiġi vvalutata l-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur.

Se tipprojbixxi d-diskriminazzjoni bbażata fuq in-nazzjonalità jew il-post ta' residenza, jew kwalunkwe raġuni msemmija fl-Artikolu 21 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea meta ssir talba għal ftehim ta' kreditu, jiġi konkluż jew miżmum tali ftehim fl-UE, għall-benefiċċju kemm tal-kredituri kif ukoll tal-konsumaturi.

4. IMPLIKAZZJONIJIET BAĠITARJI

Din il-proposta ma għandha l-ebda implikazzjoni għall-baġit tal-UE jew tal-aġenzji tal-UE, u thalli barra l-kostijiet amministrattivi normali marbuta mal-iżgurar tal-konformità mal-leġiżlazzjoni tal-UE, peress li ma jinholoq l-ebda kumitat ġdid u ma jsir l-ebda impenn finanzjarju.

5. ELEMENTI OHRA

- **Pjanijiet ta' implimentazzjoni u arrangamenti dwar il-monitoraġġ, l-evalwazzjoni u r-rappurtar**

Il-Kummissjoni se timmonitorja l-implimentazzjoni tad-Direttiva riveduta, jekk tiġi adottata, wara d-dhul fis-seħh tagħha. Il-Kummissjoni se tkun prinċipalment inkarigata mill-monitoraġġ tal-impatt tad-Direttiva, abbażi tad-*data* pprovduta mill-awtoritajiet tal-Istati Membri u mill-fornituri ta' kreditu, li se tkun ibbażata fuq sorsi ta' *data* eżistenti fejn possibbli biex jiġu evitati pizijiet addizzjonali fuq il-partijiet ikkonċernati differenti.

- **Spjegazzjoni fid-dettall tad-dispożizzjonijiet speċifiċi tal-proposta**

Is-sommarju li ġej għandu l-għan li jiffaċilita l-proċess tat-tehid tad-deċiżjonijiet billi jiddeskrivi s-sustanza ewlenija tad-Direttiva. L-Artikolu 1 (suġġett) jiddikjara li d-Direttiva għandha l-għan li tarmonizza aspetti tal-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi tal-Istati Membri dwar ċerti ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi u servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

L-Artikolu 2 (kamp ta' applikazzjoni) jistabbilixxi l-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva, li jkopri ċerti ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi u servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv. Xi eżenzjonijiet permessi mill-Artikolu 2 tad-Direttiva 2008/48/KE jibqgħu validi, iżda dawk li jikkonċernaw l-ammonti minimi, il-ftehimiet ta' lokazzjoni b'għażla li jinxtrow oġġetti jew servizzi, il-faċilitajiet ta' overdraft, il-kreditu mingħajr rata tal-imghax u mingħajr imposti jew il-kreditu li jrid jithallas lura fi żmien tliet xhur b'imposti insinifikanti biss, jeħtieġ li jitnehhew.

L-Artikolu 3 (definizzjonijiet) jiddefinixxi t-termini użati f'din il-proposta. Kemm jista' jkun, id-definizzjonijiet ġew allinjati ma' dawk f'testi oħra tal-UE, b'mod partikolari d-Direttiva 2014/17/KE dwar ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi relatati ma' proprjetà immobbli residenzjali. Madankollu, minħabba l-ispeċifitajiet ta' din id-Direttiva, xi whud tfasslu għall-htigijiet ta' din il-proposta.

L-Artikolu 4 (konverzjoni tal-ammonti espressi f'euro f'munita nazzjonali) jistabbilixxi regoli għall-konverzjoni tal-ammonti espressi f'euro fid-Direttiva f'munita nazzjonali.

L-Artikolu 5 (obbligu li tinghata informazzjoni minghajr hlas lill-konsumaturi) jinkludi obbligu li l-konsumaturi jinghataw informazzjoni minghajr hlas f'konformità mad-Direttiva.

L-Artikolu 6 (nondiskriminazzjoni) jirrikjedi li l-Istati Membri jizguraw li l-konsumaturi legalment residenti fl-Unjoni ma jigux iddiskriminati abbażi tan-nazzjonalità, tar-residenza tagħhom jew minhabba kwalunkwe raġuni kif imsemmi fl-Artikolu 21 tal-Karta meta jitolbu, jikkonkludu jew ikollhom ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv fl-UE.

L-Artikolu 7 (reklamar u kummerċjalizzazzjoni ta' ftehimiet ta' kreditu u ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv) jintroduċi prinċipji ġenerali għall-komunikazzjonijiet ta' kummerċjalizzazzjoni u ta' reklamar.

L-Artikolu 8 (informazzjoni standard li għandha tiġi inkluża fir-reklamar ta' ftehimiet ta' kreditu u ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv) jistabbilixxi l-forma u l-kontenut tal-informazzjoni li għandha tiġi inkluża fir-reklamar. L-informazzjoni standard tikkonċerna karatteristiċi ta' kreditu ewlenin. F'kazijiet speċifiċi u ġustifikati fejn il-mezz użat biex tiġi kkomunikata l-informazzjoni li għandha tiġi inkluża fir-reklamar ma jippermettix il-wiri viżiv tagħha, bħal fir-reklamar bir-radju, tali informazzjoni jenhtieg li titnaqqas biex jiġi evitat li tinghata informazzjoni żejda u jitnaqqas il-piż bla bżonn. Dawn id-dispożizzjonijiet jikkomplementaw l-obbligi tad-Direttiva 2002/65/KE li tikkonċerna t-tqegħid fis-suq b'distanza ta' servizzi finanzjarji ta' konsumaturi u d-Direttiva 2005/29/KE dwar prattiċi kummerċjali żleali fin-negozju mal-konsumatur fis-suq intern.

L-Artikolu 9 (informazzjoni ġenerali) jirrikjedi li informazzjoni ġenerali ċara u li tinftiehem dwar il-ftehimiet ta' kreditu tkun magħmula disponibbli mill-kredituri jew, fejn applikabbli, mill-intermedjarji tal-kreditu jew mill-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv f'kull hin.

L-Artikolu 10 (informazzjoni prekuntrattwali) johloq obbligu għall-kredituri, għall-intermedjarji tal-kreditu jew għall-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li jagħtu lill-konsumaturi informazzjoni prekuntrattwali personalizzata abbażi tal-formola tal-*Informazzjoni Standard Ewropea* dwar il-Kreditu għall-Konsumatur, u minbarra din għandhom jinghataw paġna waħda b'Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur li tiddekrivi l-karatteristiċi ewlenin tal-kreditu inkwistjoni, biex tgħinhom iqabblu offerti differenti. L-għan huwa li jiġi żgurat li l-konsumaturi jaraw l-informazzjoni essenzjali kollha f'daqqa t'għajn, anki fuq skrin tal-mobile. Il-kontenut u t-tqassim tal-Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur huma spjegati fid-dettall fl-Anness II, filwaqt li l-kontenut u t-tqassim tal-formola tal-*Informazzjoni Standard Ewropea* dwar il-Kreditu għall-Konsumatur huma spjegati fid-dettall fl-Anness I. L-informazzjoni prekuntrattwali trid tinghata mill-inqas jum qabel ma l-konsumatur ikun marbut bi kwalunkwe ftehim ta' kreditu, jew bi ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jew offerta. Jekk l-informazzjoni prekuntrattwali tinghata inqas minn jum qabel ma l-konsumatur ikun marbut bi kwalunkwe ftehim ta' kreditu, ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jew offerta, il-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu jew il-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv iridu jfakkru lill-konsumaturi, jum wara li jiġi konkluz il-kuntratt, bil-possibbiltà li jirtiraw mill-ftehim ta' kreditu jew mill-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

L-Artikolu 11 (informazzjoni prekuntrattwali fir-rigward ta' ftehimiet ta' kreditu msemmija fl-Artikolu 2(5) jew (6)) johloq obbligu għall-kredituri u għall-intermedjarji tal-kreditu li jagħtu lill-konsumaturi informazzjoni prekuntrattwali personalizzata għal ċerti tipi ta' kreditu għall-konsumatur abbażi tal-formola tal-*Informazzjoni Standard Ewropea* dwar il-Kreditu għall-Konsumatur, flimkien mal-paġna waħda ta' Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-

Kreditu għall-Konsumatur. Il-kontenut u t-tqassim tal-formola huma spjegati fid-dettall fl-Anness III. Għal ftehimiet ta' kreditu oħrajn, l-informazzjoni prekuntrattwali trid tingħata mill-inqas jum qabel ma l-konsumatur ikun marbut bi kwalunkwe ftehim ta' kreditu jew offerta, inkella l-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu jridu jfakkru lill-konsumaturi, jum wara li jiġi konkluż il-kuntratt, bil-possibbiltà li jirtiraw mill-ftehim ta' kreditu.

L-Artikolu 12 (spjegazzjonijiet adegwati) jirrikjedi li l-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jispjegaw b'mod adegwat lill-konsumaturi l-ftehimiet ta' kreditu proposti, is-servizz ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u s-servizzi anċillari, sabiex ikunu jistgħu jivvalutaw jekk humiex adattati għall-htigijiet u s-sitwazzjoni finanzjarja tagħhom.

L-Artikolu 13 (offerti personalizzati abbażi ta' pproċessar awtomatizzat) idanħal l-obbligu li l-konsumaturi jiġu infurmati meta jiġu ppreżentati b'offerti personalizzati abbażi ta' pproċessar awtomatizzat, inkluż tat-tfassil ta' profili.

L-Artikolu 14 (bejgħ abbinat u prattiki ta' ggruppar) jipprojbixxi l-bejgħ abbinat, sakemm ma jkunx jista' jintwera li dan ikun ta' benefiċċju ċar għall-konsumaturi meta jitqiesu kif xieraq id-disponibbiltà u l-prezzijiet tat-tipi ta' prodotti inkwistjoni, filwaqt li jippermetti l-prattiki ta' ggruppar.

L-Artikolu 15 (qbil inferit għall-akkwist ta' servizzi anċillari) jipprojbixxi l-inferenza tal-qbil tal-konsumatur permezz ta' għażliet prestabbiliti bħal kaxxi mmarkati minn qabel.

L-Artikolu 16 (servizzi ta' konsulenza) jistabbilixxi standards biex jiġi zgurat li l-konsumaturi jkunu konxji li l-kreditur, l-intermedjarju tal-kreditu jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jipprovdu pariri, mingħajr ma jiġi introdott l-ebda obbligu li jingħataw parir. Dan jintroduċi rekwiżit li jiġi kkunsidrat għadd suffiċjenti ta' ftehimiet ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv fis-suq u li jingħataw parir f'konformità mal-profil tal-mutwatarju.

L-Artikolu 17 (projbizzjoni ta' bejgħ ta' kreditu mhux mitlub) jipprojbixxi kwalunkwe bejgħ mhux mitlub ta' kreditu, inklużi karti ta' kreditu approvati minn qabel mhux mitluba mibgħuta lill-konsumaturi jew iż-żieda unilaterali mill-kreditur tal-limitu ta' nfiq tal-overdraft/tal-karta ta' kreditu tal-konsumaturi, mingħajr talba minn qabel jew il-qbil espliċitu tagħhom.

L-Artikolu 18 (obbligu li tiġi vvalutata l-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur) jirrikjedi li l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jivvaluta l-kapaċità tal-konsumatur li jhallas lura l-kreditu, billi jqis l-interess tal-konsumatur u abbażi ta' informazzjoni meħtieġa u proporzjonata dwar l-introjtu u l-ispejjeż tal-konsumatur u ċirkostanzi finanzjarji u ekonomiċi oħra, mingħajr ma jeċċedi dak li huwa strettament meħtieġ biex iwettaq tali valutazzjoni. Jirrikjedi wkoll li l-kreditu jsir disponibbli għall-konsumatur meta r-rizultat tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja jindika li l-obbligi li jirrizultaw mill-ftehim ta' kreditu jew mill-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv x'aktarx li jiġu ssodisfati kif meħtieġ skont dak il-ftehim f'ċirkostanzi speċifiċi u ġustifikati. Barra minn hekk, meta l-valutazzjonijiet tal-affidabbiltà kreditizja jkunu bbażati fuq ipproċessar awtomatizzat, inkluż it-tfassil ta' profili, il-konsumaturi għandhom id-dritt li jitolbu u jiksbu intervent uman min-naħa tal-kreditur, spjegazzjoni sinifikanti tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja, u li jesprimu l-fehma tagħhom u jikkontestaw din il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja.

L-Artikolu 19 (bażijiet tad-data) jintroduċi dispożizzjonijiet biex jiġi zgurat li l-kredituri jew il-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ikunu jistgħu jaċċessaw informazzjoni minn bażijiet ta' data rilevanti fuq bażi nondiskriminatorja.

L-Artikolu 20 (forma tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv) u l-Artikolu 21 (informazzjoni li għandha tiġi inkluża fil-ftehim ta' kreditu jew fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv) jistabbilixxu l-forma u l-informazzjoni li għandha tiġi inkluża fi ftehimiet ta' kreditu jew ftehimiet għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

L-Artikolu 22 (informazzjoni dwar il-modifika tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv) jistabbilixxi salvagwardji speċifiċi li għandhom jiġu stabbiliti għall-konsumaturi f'każ ta' modifika tal-ftehimiet ta' kreditu jew ftehimiet għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

L-Artikolu 23 (bidliet fir-rata tas-self) jistabbilixxi l-informazzjoni li għandha tingħata lill-konsumatur jekk ir-rata tas-self tinbidel.

L-Artikolu 24 (faċilitajiet ta' overdraft) jintroduċi dispożizzjonijiet biex jiġi żgurat li l-konsumaturi jinżammu infurmati regolarment b'ċerti dettalji dwar il-faċilità ta' overdraft tagħhom.

L-Artikolu 25 (overrunning) jistabbilixxi r-regoli dwar overdrafts aċċettati taċitament li permezz tagħhom kreditur jagħmel disponibbli għall-konsumatur fondi li jaqbu l-bilanċ kurrenti fil-kont kurrenti tal-konsumatur jew fil-faċilità ta' overdraft miftiehma. F'każ ta' overrunning eċċessiv, il-konsumatur għandu jiġi mgħarraf u infurmat bil-kundizzjonijiet li japplikaw.

L-Artikolu 26 (dritt ta' rtirar) jipproponi l-għażla għall-konsumaturi li jirtiraw minn ftehim ta' kreditu jew minn ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv taht ċirkostanzi simili għal dawk imsemmija fid-Direttiva 2002/65/KE dwar il-kummerċjalizzazzjoni mill-bogħod ta' servizzi finanzjarji għall-konsumatur.

L-Artikolu 27 (ftehimiet ta' kreditu konnessi) jistabbilixxi regoli speċifiċi dwar il-ftehimiet ta' kreditu konnessi u d-dritt ta' rtirar tal-konsumaturi.

L-Artikolu 28 (ftehimiet ta' kreditu bla skadenza fissa jew ftehimiet għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv) jistabbilixxi kundizzjonijiet speċifiċi biex jiġu tterminati ftehimiet bla skadenza fissa.

L-Artikolu 29 (hłas lura antiċipat) jistabbilixxi d-dritt għall-konsumaturi li jehilsu mill-obbligi tagħhom qabel id-data ta' skadenza. Fil-każ ta' hłas lura antiċipat shiħ jew parzjali, il-konsumatur huwa intolat għal tnaqqis fil-kost totali tal-kreditu, filwaqt li l-kreditur huwa intolat għal kumpens ġust u oġġettivament iġġustifikat għall-kostijiet possibbli direttament marbuta mal-hłas lura antiċipat tal-kreditu.

L-Artikolu 30 (kalkolu tar-rata perċentwali annwali ta' imposta) jikkonċerna l-indikatur ewlieni użat biex jitqabblu l-prodotti ta' kreditu għall-konsumatur. Dan jirrikjedi, għall-prodotti ta' kreditu għall-konsumatur, l-użu tad-definizzjoni tar-rata perċentwali annwali ta' imposta (RPAI) użata fid-Direttiva 2008/48/KE. Id-dettalji tal-metodu ta' kalkolu tar-RPAI huma pprovduti fl-Anness IV u ġew stabbiliti dispożizzjonijiet għall-emendar tal-metodoloġija sabiex ikunu jistgħu jitqiesu l-iżviluppi tas-suq.

L-Artikolu 31 (limiti massimi fuq ir-rati tal-imghax, rata perċentwali annwali ta' imposta u kost totali tal-kreditu lill-konsumatur) jintroduċi limiti massimi li għandhom jitqieghdu fuq ir-rata tal-imghax applikabbli għall-ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur, fuq ir-RPAI u/jew fuq il-kost totali tal-kreditu. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jistabbilixxu limitu massimu speċifiku għal faċilità ta' kreditu rotanti.

L-Artikoli 32 (obbligi ta' kondotta kummerċjali meta jingħata kreditu lill-konsumaturi) u 33 (rekwiżiti ta' għarfien u kompetenza għall-persunal) jistipulaw kundizzjonijiet importanti

għall-kredituri, għall-intermedjarji tal-kreditu u għall-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv sabiex jiġi żgurat grad għoli ta' professjonalizmu fil-provvista ta' kreditu għall-konsumatur, bħal rekwiżiti għall-politiki ta' remunerazzjoni u rekwiżiti biex ikun hemm l-għarfien u l-hiliet xierqa.

L-Artikolu 34 (edukazzjoni finanzjarja) jintroduci miżuri ta' edukazzjoni finanzjarja li għandhom jiġu promossi mill-Istati Membri, b'mod partikolari fir-rigward tal-ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur, biex jittejjeb il-litterizmu finanzjarju tal-konsumaturi, inkluż dwar prodotti mibjugħa b'mod digitali.

L-Artikolu 35 (arretrati u miżuri ta' tolleranza) jintroduci miżuri biex tiġi mhegġa tolleranza raġonevoli qabel ma jinbdeu il-proċedimenti ta' infurzar.

L-Artikolu 36 (servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn) jirrikjedi li l-Istati Membri jiżguraw li s-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn isiru disponibbli għall-konsumaturi.

L-Artikolu 37 (ammissjoni, registrazzjoni u supervizjoni ta' istituzzjonijiet mhux tal-kreditu) jistipula li l-istituzzjonijiet mhux tal-kreditu jridu jkunu soġġetti għal proċessi ta' ammissjoni, registrazzjoni u supervizjoni adegwati. Dan jenħtieġ li jiżgura li l-kredituri u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv kollha, kemm jekk istituzzjoni ta' kreditu kif ukoll jekk le, ikunu rregolati u ssorveljati b'mod adegwat.

L-Artikolu 38 (obbligi speċifiċi għall-intermedjarji tal-kreditu) fih dispożizzjonijiet għal miżuri speċjali fir-rigward tal-intermedjarji tal-kreditu.

L-Artikolu 39 (ċessjoni ta' drittijiet), li jikkorrispondi għall-Artikolu 17 tad-Direttiva 2008/48/KE, jiddikjara li ċerti drittijiet għandhom jinżammu fil-każ ta' ċessjoni lil parti terza tad-drittijiet tal-kreditur skont ftehim ta' kreditu, jew ċessjoni lil parti terza tal-ftehim ta' kreditu nifsu. Ċessjonarju huwa mifhum bħala kwalunkwe persuna li lilha jkunu ġew ċeduti d-drittijiet tal-kreditur, fi kliem ieħor assigurat tal-kreditu, aġenzija tal-għir tad-dejn, kumpanija ta' riskontar jew kumpanija ta' titolizzazzjoni eċċ.

L-Artikolu 40 (soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim), jipprovdi li l-konsumaturi jenħtieġ li jkollhom aċċess għal proċeduri ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim għas-soluzzjoni ta' tilwim bejn il-konsumaturi u l-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu jew il-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv dwar id-drittijiet u l-obbligi stabbiliti minn din id-Direttiva, mingħajr ma ssir distinzjoni bejn tilwim kuntrattwali u prekuntrattwali. Jenħtieġ li dawn il-proċeduri ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim u l-entitajiet li joffruhom ikunu konformi mar-rekwiżiti tal-kwalità stabbiliti bid-Direttiva 2013/11/UE.

L-Artikolu 41 (awtoritajiet kompetenti) jeħtieġ lill-Istati Membri jaħtru awtoritajiet kompetenti speċifiċi biex jimplementaw id-Direttiva.

L-Artikolu 42 (livell ta' armonizzazzjoni) u l-Artikolu 43 (natura imperattiva tad-Direttiva) jikkonfermaw il-prinċipju ta' armonizzazzjoni shiħa kif ukoll in-natura imperattiva tad-Direttiva. L-Istati Membri ma għandhomx ikunu intitolati li jkollhom fis-seħħ dispożizzjonijiet oħra fir-rigward tal-oqsma koperti mid-Direttiva sa fejn ikun fiha dispożizzjonijiet armonizzati f'dawk l-oqsma.

L-Artikolu 44 (penali) jirrikjedi li l-Istati Membri jiżguraw li jiġu applikati miżuri jew sanzjonijiet amministrattivi xierqa fil-każ ta' nuqqas ta' konformità mad-Direttiva. Barra minn hekk, għal "ksur mifruż" u "ksur mifruż b'dimensjoni tal-UE", kif definit fir-Regolament CPC rivedut, l-Istati Membri se jkunu meħtieġa li jqiegħdu fid-dritt nazzjonali tagħhom multi ta' ammont massimu ta' mill-inqas 4 % tal-fatturat tal-kreditur, tal-intermedjarju tal-kreditu jew tal-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li jkser il-liġi fl-Istati Membri kkonċernati.

L-Artikolu 45 (eżerċizzju tad-delega) jistabbilixxi l-proċeduri li għandhom jiġu segwiti biex ċerti partijiet tad-Direttiva jkunu jistgħu jiġu adattati, speċifikati jew aġġornati permezz ta' atti delegati.

L-Artikoli 46 (rieżami u monitoraġġ), 47 (revoka u miżuri tranżizzjonali), 48 (traspożizzjoni), 49 (dħul fis-seħh) u 50 (destinatarji) fihom dispożizzjonijiet u kliem standard li ma jeħtieġu l-ebda kumment speċjali.

Proposta għal

DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

dwar il-kreditu għall-konsumatur

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 114 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew²³,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja,

Billi:

- (1) Id-Direttiva 2008/48/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁴ tistabbilixxi regoli fil-livell tal-Unjoni dwar il-ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur u s-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għall-konsumaturi.
- (2) Fl-2014, il-Kummissjoni pprezentat rapport dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE. Fl-2020, il-Kummissjoni pprezentat it-tieni rapport dwar l-implimentazzjoni ta' dik id-Direttiva u Dokument ta' Hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni biex tipprezenta r-risultati ta' evalwazzjoni REFIT tad-Direttiva li kienet tinkludi konsultazzjoni wiesgħa mal-partijiet ikkonċernati rilevanti.
- (3) Dawk ir-rapporti u l-konsultazzjonijiet żvelaw li d-Direttiva 2008/48/KE kienet parzjalment effettiva fl-iżgurar ta' standards għoljin ta' protezzjoni tal-konsumatur u fit-trawwim tal-iżvilupp ta' suq uniku għall-kreditu, u li dawn l-oġettivi għadhom rilevanti. Ir-raġunijiet għaliex id-Direttiva kienet biss parzjalment effettiva jirriżultaw kemm mid-Direttiva nnifisha, bħal pereżempju kliem mhux preċiż ta' artikoli partikolari, kif ukoll minn fatturi esterni, bħall-iżviluppi marbuta mad-digitalizzazzjoni, l-applikazzjoni Prattika u l-infurzar fl-Istati Membri kif ukoll mill-fatt li ċerti aspetti tas-suq tal-kreditu għall-konsumatur mhux koperti mid-Direttiva.
- (4) Id-digitalizzazzjoni kkontribwiet għal żviluppi tas-suq li ma kinux previsti fiż-żmien meta giet adottata d-Direttiva 2008/48/KE. Fil-fatt, l-iżviluppi teknoloġiċi rapidi rreġistrati mid-Direttiva tal-2008 għadu bidliet sinifikanti fis-suq tal-kreditu għall-

---

²³ ...

²⁴ Id-Direttiva 2008/48/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' April 2008 dwar ftehim ta' kreditu għall-konsumatur u li thassar id-Direttiva tal-Kunsill 87/102/KEE (ĠU L 133, 22.5.2008, p. 66).

konsumatur, kemm min-naħa tal-provvista kif ukoll min-naħa tad-domanda, bħall-holqien ta' prodotti ġodda u l-evoluzzjoni tal-imġiba u l-preferenzi tal-konsumatur.

- (5) Il-kliem mhux preċiż ta' ċerti dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2008/48/KE, li jippermettu lill-Istati Membri jadottaw dispożizzjonijiet divergenti li jmorru lil hinn minn dawk previsti f'dik id-Direttiva, irriżultaw f'qafas regolatorju frammentat fl-Unjoni kollha f'għadd ta' aspetti ta' kreditu għall-konsumatur.
- (6) Is-sitwazzjoni *de facto* u *de jure* li tirriżulta minn dawk id-differenzi nazzjonali f'xi kazijiet twassal għal distorsjonijiet tal-kompetizzjoni fost il-kredituri fl-Unjoni u toħloq ostakli għas-suq intern. Is-sitwazzjoni tillimita l-kapaċità tal-konsumaturi li jibbenefikaw minn offerta li qed tiżdied gradwalment ta' kreditu transfruntier, li hija mistennija li tkompli tikber bħala riżultat tad-digitalizzazzjoni. Dawk id-distorsjonijiet u restrizzjonijiet jista' mbagħad ikollhom konsegwenzi f'termini ta' domanda mnaqqsa għal oġġetti u servizzi. Is-sitwazzjoni twassal ukoll għal livell inadegwat u mhux konsistenti ta' protezzjoni għall-konsumaturi fl-Unjoni kollha.
- (7) F'dawn l-aħħar snin, il-kreditu offrut lill-konsumaturi evolva u ddiversifika b'mod konsiderevoli. Tfaċċaw prodotti ta' kreditu ġodda, b'mod partikolari fl-ambjent online, u l-użu tagħhom qed ikompli jizviluppa. Dan qajjem incertezza legali fir-rigward tal-applikazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE għal prodotti ġodda bħal dawn.
- (8) Din id-Direttiva tikkomplementa r-regoli stabbiliti fid-Direttiva 2002/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁵ li tikkonċerna t-tqeghid fis-suq b'distanza ta' servizzi finanzjarji ta' konsumaturi. Sabiex tiġi żgurata ċ-ċertezza legali, jenhtieg li jiġi ċċarat li f'każ ta' kunflitt bejn id-dispożizzjonijiet, jenhtieg li tapplika d-dispożizzjoni ta' din id-Direttiva bħala *lex specialis*.
- (9) F'konformità mal-Artikolu 26 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), is-suq intern jikkonsisti f'żona li fiha jiġu żgurati l-moviment liberu tal-oġġetti u tas-servizzi u l-libertà tal-istabbiliment. Jenhtieg li l-izvilupp ta' qafas legali aktar trasparenti u effiċjenti għall-kreditu għall-konsumatur iżid il-fiduċja tal-konsumaturi u jiffaċilita l-izvilupp ta' attivitajiet transfruntiera.
- (10) Sabiex ikun hemm titjib tal-funzjonament tas-suq intern għall-kreditu għall-konsumaturi, jehtieg li jiġi previst qafas tal-Unjoni armonizzat f'għadd ta' oqsma ċentrali. Fid-dawl tas-suq tal-kreditu għall-konsumaturi li qed jizviluppa, b'mod partikolari fl-ambjent online, u taz-żieda fil-mobbiltà taċ-ċittadini Ewropej, leġislażzjoni tal-Unjoni li tħares 'il quddiem u li kapaċi tadatta ruħha għal forom futuri ta' kreditu u li tagħti lill-Istati Membri l-livell xieraq ta' flessibbiltà fl-implimentazzjoni tagħhom se tgħin biex jiġu stabbiliti kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għan-negozji.
- (11) L-Artikolu 169(1) u l-Artikolu 169(2)(a) tat-TFUE jipprovdi li l-Unjoni għandha tikkontribwixxi biex jinkiseb livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur permezz ta' miżuri adottati skont l-Artikolu 114 tat-TFUE. L-Artikolu 38 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (il-“Karta”) jipprovdi li l-politiki tal-Unjoni għandhom jiżguraw livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur.
- (12) Huwa importanti li l-konsumaturi jibbenefikaw minn livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur. Għalhekk, jenhtieg li jkun possibbli li l-moviment liberu tal-offerti ta'

²⁵ Id-Direttiva 2002/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Settembru 2002 li tikkonċerna t-tqeghid fis-suq b'distanza ta' servizzi finanzjarji ta' konsumaturi u li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 90/619/KEE u d-Direttivi 97/7/KE u 98/27/KE (ĠU L 271, 9.10.2002, p. 16).

kreditu jsir bl-aħjar kundizzjonijiet kemm għal dawk li joffru l-kreditu kif ukoll għal dawk li jkollhom bżonnu, b'attenzjoni dovuta għal sitwazzjonijiet speċifiċi fl-Istati Membri.

- (13) Armonizzazzjoni sħiħa hija meħtieġa sabiex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha fl-Unjoni jgawdu livell għoli u ekwivalenti ta' protezzjoni tal-interessi tagħhom u biex jinholq suq intern li jiffunzjona tajjeb. Għalhekk, jenħtieġ li l-Istati Membri ma jithallewx iżommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet nazzjonali li jiddevjaw minn dawk stabbiliti f'din id-Direttiva, sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'din id-Direttiva. Madankollu, tali restrizzjoni jenħtieġ li tapplika biss fejn hemm dispożizzjonijiet armonizzati f'din id-Direttiva. Fejn tali dispożizzjonijiet armonizzati ma jeżistux, jenħtieġ li l-Istati Membri jibqgħu liberi li jzommu jew jintroduċu leġislazzjoni nazzjonali. Bl-istess mod, jenħtieġ li l-Istati Membri jkollhom il-possibilità li jzommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet nazzjonali dwar obbligazzjoni *in solidum* tal-bejjieġh jew fornitur tas-servizzi u l-kreditur. Jenħtieġ li l-Istati Membri jkollhom ukoll il-possibilità li jzommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet nazzjonali dwar il-kanċellazzjoni ta' kuntratt għall-bejgħ ta' oġġetti jew il-provvista ta' servizzi fejn il-konsumatur jeżerċita d-dritt tiegħu ta' rtirar mill-ftehim ta' kreditu jew mill-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv. F'dan ir-rigward l-Istati Membri, fil-każ ta' ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa, jenħtieġ li jithallew jistipulaw perjodu minimu li għandu jgħaddi bejn il-mument meta l-kreditur jitlob ir-rimborz u l-jum li fih il-kreditu għandu jiġi rimborzat.
- (14) Id-definizzjonijiet li jinsabu f'din id-Direttiva jiddeterminaw il-kamp ta' applikazzjoni tal-armonizzazzjoni. L-obbligu tal-Istati Membri li jimplimentaw din id-Direttiva jenħtieġ għalhekk li jkun limitat għall-kamp ta' applikazzjoni tagħha kif iddeterminat b'dawk id-definizzjonijiet. Madankollu, jenħtieġ li din id-Direttiva tkun mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni mill-Istati Membri, f'konformità mad-dritt tal-Unjoni, mad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva għal oqsma mhux koperti mill-kamp ta' applikazzjoni tagħha. B'hekk Stat Membru jista' jzomm jew jintroduċi leġislazzjoni nazzjonali li tikkorrispondi għal din id-Direttiva jew għal uħud mid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva dwar il-ftehimiet ta' kreditu li jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tagħha, pereżempju dwar ftehimiet ta' kreditu li mal-konkluzjoni tagħhom il-konsumatur jintalab jiddepożita oġġett bħala garanzija fil-kustodja tal-kreditur u fejn ir-responsabbiltà tal-konsumatur tkun strettament limitata għal dak l-oġġett mirhun. Barra minn hekk, l-Istati Membri jistgħu japplikaw din id-Direttiva wkoll għal kreditu konness, li ma jaqax taħt id-definizzjoni ta' ftehim ta' kreditu konness f'din id-Direttiva. Għalhekk, id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva dwar il-ftehimiet ta' kreditu konnessi jistgħu jiġu applikati għal ftehimiet ta' kreditu li jservu biss parzjalment biex jiffinanzjaw kuntratt għall-provvista ta' oġġetti jew il-provvista ta' servizz.
- (15) Għadd ta' Stati Membri applikaw id-Direttiva 2008/48/KE għal oqsma mhux koperti mill-kamp ta' applikazzjoni tagħha sabiex itejbu l-livell ta' protezzjoni tal-konsumatur. Fil-fatt, diversi ftehimiet ta' kreditu li ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dik id-Direttiva jistgħu jkunu ta' detriment għall-konsumaturi, inkluż self ta' terminu qasir bi prezz għoli li l-ammont tiegħu jkun tipikament aktar baxx mill-limitu minimu ta' EUR 200 stabbilit mid-Direttiva 2008/48/KE. F'dan il-kuntest, u bil-għan li jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur u biex jiġi ffaċilitat is-suq tal-kreditu għall-konsumatur transfronter, il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva jenħtieġ li jkopri xi ftehimiet li kienu esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE, bħall-ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur taħt l-ammont

ta' EUR 200. Bl-istess mod, prodotti oħra li jistgħu jkunu ta' detriment, minhabba l-kostijiet għoljin li jinvolvu jew tariffi għoljin f'każ ta' ħlasijiet maqbuża, jenħtiegħ li jkunu koperti minn din id-Direttiva, biex tiġi żgurata trasparenza akbar u protezzjoni aħjar tal-konsumatur, li jirrizultaw f'kunfidenza akbar tal-konsumatur. Għal dan il-għan, jenħtiegħ li l-ftehimiet ta' lokazzjoni, il-ftehimiet ta' kreditu fil-forma ta' faċilità ta' overdraft u fejn il-kreditu għandu jithallas lura fi żmien xahar, u l-ftehimiet ta' kreditu fejn il-kreditu jingħata mingħajr imgħax u mingħajr ebda imposta oħra, inklużi skemi ta' Ixtri Issa u Hallas Aktar Tard, jiġifieri għodod finanzjarji diġitali godda li jhallu lill-konsumaturi jixtru oġġetti jew servizzi u jhallsuhom maż-żmien, u l-ftehimiet ta' kreditu li skont it-termini tagħhom il-kreditu għandu jithallas lura fi żmien tliet xhur u jithallsu biss imposti insinifikanti ma jiġux esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva. Barra minn hekk, jenħtiegħ li kull ftehim ta' kreditu sa EUR 100 000 jiġi inkluż fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva. Jenħtiegħ li l-limitu massimu tal-ftehimiet ta' kreditu skont din id-Direttiva jiddied biex jitqies l-indicjar biex isir aġġustament għall-effetti tal-inflazzjoni mill-2008 u fis-snin li ġejjin.

- (16) Il-finanzjament kollettiv qed isir dejjem aktar forma ta' finanzjament disponibbli għall-konsumaturi, tipikament għal spejjeż jew investimenti żgħar. Ir-Regolament (UE) 2020/1503 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁶ jeskludi mill-kamp ta' applikazzjoni tiegħu servizzi ta' finanzjament kollettiv, inklużi dawk li jiffaċilitaw l-għoti ta' kreditu, li jiġu pprovduti lill-konsumaturi kif definit fid-Direttiva 2008/48/KE. F'dan il-kuntest, din id-Direttiva għandha l-għan li tikkomplementa r-Regolament (UE) 2020/1503 billi tirrimedja din l-eskluzjoni billi jkun hemm ċarezza legali dwar ir-regim legali applikabbli għas-servizzi ta' finanzjament kollettiv meta konsumatur ifittex li jiehu kreditu permezz ta' fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.
- (17) Fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jopera pjattaforma diġitali miftuħa għall-pubbliku sabiex ilaqqa' jew jiffaċilita t-tlaqqiġ ta' selliefa prospettivi ma' konsumaturi li jkunu qegħdin ifittxu finanzjament. Tali finanzjament jista' jiehu l-forma ta' kreditu għall-konsumatur. Meta l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jipprovdu kreditu direttament lill-konsumaturi, id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva li jikkoncernaw lill-kredituri japplikaw għalihom. Meta l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jiffaċilitaw l-għoti ta' kreditu bejn kredituri li jaġixxu fl-eżerċizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħhom, u l-konsumaturi, jenħtiegħ li l-obbligi għall-kredituri skont din id-Direttiva japplikaw għal dawk il-kredituri. F'tali sitwazzjoni, il-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jaġixxu bhala intermedjarji tal-kreditu, għalhekk jenħtiegħ li l-obbligi għall-intermedjarji tal-kreditu skont din id-Direttiva japplikaw għalihom.
- (18) Barra minn hekk, jenħtiegħ li whud mid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva japplikaw għall-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, li jaġixxu f'tali kapacità u mhux bhala kredituri jew intermedjarji tal-kreditu, fejn jiffaċilitaw l-għoti ta' kreditu bejn, minn naħa waħda, persuni li jaġtu kreditu lill-konsumatur barra mill-eżerċizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħhom, u min-naħa l-oħra, il-konsumaturi. F'dan il-kuntest, il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenħtiegħ li jikkonforma ma' ċerti regoli u obbligi ta' din id-Direttiva inkluż l-

²⁶ Ir-Regolament (UE) 2020/1503 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Ottubru 2020 dwar fornituri Ewropej ta' servizzi ta' finanzjament kollettiv għan-negozji, u li jemenda r-Regolament (UE) 2017/1129 u d-Direttiva (UE) 2019/1937 (ĠU L 347, 20.10.2020, p. 1).

obbligu li jwettaq valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja u r-regoli dwar l-informazzjoni prekuntrattwali. Jenhtieg li persuni li jaġtu kreditu mhux fl-eżerċizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħhom, lill-konsumaturi permezz ta' pjattaforma ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ma jkunux soġġetti għal obbligi għall-kredituri skont din id-Direttiva.

- (19) Fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu speċifiċi li għalihom huma applikabbli biss xi dispozizzjonijiet ta' din id-Direttiva, jenhtieg li l-Istati Membri jibqgħu liberi li jirregolaw, fid-dritt nazzjonali tagħhom, tali tipi ta' ftehimiet ta' kreditu fir-rigward ta' aspetti oħra mhux armonizzati minn din id-Direttiva.
- (20) Il-ftehimiet għall-provvista fuq bażi kontinwa ta' servizzi jew għall-provvista ta' oġġetti tal-istess tip, fejn il-konsumatur iħallas għalihom għat-tul ta' zmien tal-provvista tagħhom permezz ta' pagamenti rateali, jistgħu jvarjaw b'mod konsiderevoli, f'termini ta' interessi tal-partijiet kuntrattwali involuti u l-modalitajiet u prestazzjoni tat-tranzazzjonijiet, minn ftehimiet ta' kreditu koperti minn din id-Direttiva. Għalhekk, jenhtieg li tali ftehimiet ma jtqisux bħala ftehimiet ta' kreditu għall-finijiet ta' din id-Direttiva. Tali ftehim jinkludi, pereżempju, kuntratt ta' assigurazzjoni fejn l-assigurazzjoni tiħallas permezz ta' pagamenti rateali mensili.
- (21) Il-ftehimiet ta' kreditu li jkopru l-ġoti ta' kreditu garantit bi proprjetà immobbli u l-ftehimiet ta' kreditu li l-ghan tagħhom huwa li jiffinanzjaw l-akkwist jew iż-żamma ta' drittijiet ta' proprjetà fl-art jew f'bini eżistenti jew ipproġettat jenhtieg li jkunu esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva peress li tali ftehimiet huma rregolati mid-Direttiva 2014/17/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁷. Madankollu, krediti mhux garantiti li l-ghan tagħhom huwa r-rinnovazzjoni ta' proprjetà immobbli residenzjali, inkluzi dawk li jinvolvu ammont totali ta' kreditu ta' aktar minn EUR 100 000, jenhtieg li ma jkunux esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva.
- (22) Din id-Direttiva jenhtieg li tapplika irrispettivament minn jekk il-kreditur ikunx persuna ġuridika jew persuna fizika. Madankollu, jenhtieg li din id-Direttiva ma taffettwax id-dritt tal-Istati Membri li jllimitaw il-provvista ta' kreditu għall-konsumaturi lill-persuni ġuridiċi biss jew lil ċerti persuni ġuridiċi.
- (23) Ċerti dispozizzjonijiet ta' din id-Direttiva jenhtieg li japplikaw għall-persuni fiżiċi jew ġuridiċi (l-intermedjarji tal-kreditu) li, fl-eżerċizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħhom, għal tariffa, jipprezentaw jew joffru ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi, jassistu lill-konsumaturi billi jaġmlu hidma preparatorja rigward ftehimiet ta' kreditu jew jikkonkludu ftehimiet ta' kreditu mal-konsumaturi f'isem il-kreditur.
- (24) Jenhtieg li l-informazzjoni lill-konsumaturi, bħal informazzjoni prekuntrattwali jew informazzjoni ġenerali, tingħata mingħajr hlas.
- (25) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea ("il-Karta"). B'mod partikolari, din id-Direttiva tirrispetta bis-sħiħ id-drittijiet għall-protezzjoni tad-*data* personali, għall-proprjetà, għan-nondiskriminazzjoni, għall-

---

²⁷ Id-Direttiva 2014/17/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Frar 2014 dwar kuntratti ta' kreditu għall-konsumaturi marbutin ma' proprjetà immobbli residenzjali u li temenda d-Direttivi 2008/48/KE u 2013/36/UE u r-Regolament (UE) Nru 1093/2010 (ĠU L 60, 28.2.2014, p. 34).

protezzjoni tal-hajja tal-familja u dik professjonali, u għall-protezzjoni tal-konsumatur skont il-Karta.

- (26) Jenhtieg li l-konsumaturi legalment residenti fl-Unjoni ma jgux iddiskriminati minhabba n-nazzjonalità jew il-post tar-residenza tagħhom, jew għal xi raġuni oħra msemmija fl-Artikolu 21 tal-Karta meta jitlobu, jikkonkludu jew ikollhom ftehim ta' kreditu jew ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv fl-Unjoni.
- (27) Jenhtieg li l-konsumaturi jkunu protetti kontra Prattiki Ingusti jew qarrieqa, b'mod partikolari fir-rigward tal-informazzjoni moġhtija mill-kreditur, mill-intermedjarju tal-kreditu jew mill-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, f'konformità mad-Direttiva 2005/29/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁸. Dik id-Direttiva tkompli tapplika għall-ftehimiet ta' kreditu u għas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u għax-xogħlijiet bħala "xibka ta' sikurezza" li tiżgura li jkun jista' jinżamm livell komuni għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur kontra Prattiki kummerċjali ingusti fis-setturi kollha, inkluż billi tikkomplementa u liġijiet oħrajn tal-Unjoni.
- (28) Ir-reklamar għandu t-tendenza li jiffoka fuq prodott jew diversi prodotti partikolari, filwaqt li jenhtieg li l-konsumaturi jkunu jistgħu jiehdu d-deċiżjonijiet tagħhom bl-għarfien shih tal-firxa ta' prodotti offruti. F'dak ir-rigward, l-informazzjoni ġenerali għandha rwol importanti fl-edukazzjoni tal-konsumatur fir-rigward tal-firxa wiesgħa ta' prodotti u servizzi disponibbli u l-karatteristiċi prinċipali tagħhom. Għaldaqstant, il-konsumaturi jenhtieg li jkunu jistgħu jkollhom fi kwalunkwe hin aċċess għall-informazzjoni ġenerali dwar il-prodotti ta' kreditu disponibbli. Dan jenhtieg li jkun mingħajr preġudizzju għall-obbligu li l-konsumaturi jingħataw informazzjoni prekuntrattwali personalizzata.
- (29) Għalhekk jenhtieg li jiġu stabbiliti dispożizzjonijiet speċifiċi dwar ir-reklamar ta' ftehimiet ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv kif ukoll ċerti elementi ta' informazzjoni standard li għandhom jingħataw lill-konsumaturi sabiex ikunu jistgħu, b'mod partikolari, iqabblu offerti differenti. Tali informazzjoni jenhtieg li tingħata b'mod ċar, konċiż u prominenti permezz ta' eżempju rappreżentattiv. L-informazzjoni standard jenhtieg li tintwera fil-bidu u b'mod li jispikka, b'mod ċar u f'format attraenti. Jenhtieg li din l-informazzjoni tkun tista' tingħata faċilment u tiġi adattata biex jitqiesu r-restrizzjonijiet tekniċi ta' ċerti mezzi bħal skrins tal-mobiles. Il-kundizzjonijiet promozzjonali temporanji, bħal rata introdutturja b'rata tal-ingħax aktar baxxa għax-xhur inizjali tal-ftehim ta' kreditu jew tas-servizz ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenhtieg li jiġu identifikati b'mod ċar bħala tali. Il-konsumaturi jenhtieg li jaraw l-informazzjoni essenzjali kollha mad-daqqa t'għajn, anki meta jarawha fuq l-iskrin ta' mobile. In-numru tat-telefon u l-email tal-kreditur u, fejn applikabbli, tal-intermedjarju tal-kreditu u tal-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenhtieg li jiġu kkomunikati wkoll lill-konsumatur biex dan ikun jista' jikkuntattja lill-kreditur, lill-intermedjarju tal-kreditu jew lill-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv malajr u b'mod effiċjenti. Jenhtieg li jiġi pprovdut limitu massimu fejn ma jkunx possibbli li jiġi indikat l-ammont totali ta'

²⁸ Id-Direttiva 2005/29/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Mejju 2005 dwar Prattiki kummerċjali zleali fin-negozju mal-konsumatur fis-suq intern li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 84/450/KEE, id-Direttivi 97/7/KE, 98/27/KE u 2002/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ("id-Direttiva dwar Prattiki Kummerċjali Zleali") (ĠU L 149, 11.6.2005, p. 22).

kreditu bħala s-somom totali disponibbli, b'mod partikolari fejn ftehim ta' kreditu jagħti lill-konsumatur il-libertà ta' għid b'limitazzjoni rigward l-ammont. Il-limitu massimu jenhtieg li jindika l-ogħla limitu ta' kreditu li jista' jsir disponibbli lill-konsumatur. F'kazijiet specifici u ġustifikati, sabiex jittejjeb il-fehim tal-konsumatur tal-informazzjoni mogħtija fir-reklamar ta' ftehimiet ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv fejn il-mezz użat ma jippermettix li r-reklamar jintwera b'mod viziv, bħal fil-kaz tar-reklamar fuq ir-radju, l-ammont ta' informazzjoni mogħtija jista' jitnaqqas. Barra minn hekk, l-Istati Membri jenhtieg li jibqgħu liberi li jirregolaw ir-rekwiziti ta' informazzjoni fil-legizlazzjoni nazzjonali tagħhom fir-rigward ta' reklamar ta' ftehimiet ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li ma jkunx jinkludi informazzjoni dwar il-kost tal-kreditu.

- (30) Sabiex il-konsumaturi jkun jistgħu jagħmlu d-deċizzjonijiet tagħhom b'għarfien sħiħ tal-fatti, jenhtieg li dawn jirċievu informazzjoni adegwata, għall-kunsiderazzjoni bir-reqqa fil-kumdità u l-konvenjenza tagħhom, mill-inqas jum qabel il-konkluzjoni tal-fehim ta' kreditu jew tal-fehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, inkluza informazzjoni dwar il-kundizzjonijiet u l-kost tal-kreditu u dwar l-obbligi tagħhom, kif ukoll spjegazzjonijiet adegwati tagħhom. Dawn ir-regoli jenhtieg li jkun mingħajr preġudizzju għad-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE²⁹.
- (31) L-informazzjoni prekontrattwali jenhtieg li tiġi pprovduta permezz tal-formola tal-*Informazzjoni Standard Ewropea* dwar il-Kreditu għall-Konsumatur. Sabiex il-konsumaturi jkun jistgħu jifhmu u jqabblu l-offerti, jenhtieg li tiġi pprovduta formola tal-*Harsa Ġenerali Standard Ewropea* lejn il-Kreditu għall-Konsumatur li tiġbor fil-qosor l-element ewlieni tal-kreditu flimkien mal-formola tal-*Informazzjoni Standard Ewropea* dwar il-Kreditu għall-Konsumatur, li permezz tagħha l-konsumaturi jenhtieg li jaraw l-informazzjoni essenzjali kollha mad-daqqa t'għajn anki fuq l-iskrin ta' mobile. Jenhtieg li l-informazzjoni tkun ċara, tinqara faċilment u adattata għar-restrizzjonijiet tekniċi ta' ċerti mezzi bħal skrins tal-mobiles. Din jenhtieg li tintwera b'mod adegwat u xieraq fuq il-mezzi differenti, biex jiġi żgurat li kull konsumatur ikun jista' jaċċessa l-informazzjoni fuq bażi ugwali u f'konformità mad-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³⁰.
- (32) Biex jiġi żgurat li l-offerti jkun trasparenti u komparabbli kemm jista' jkun, jenhtieg li l-informazzjoni prekontrattwali tinkludi, b'mod partikolari, ir-rata perċentwali annwali ta' imposta applikabbli għall-kreditu, stabbilita bl-istess mod fl-Unjoni kollha. Billi f'dan l-istadju r-rata perċentwali annwali ta' imposta tista' tiġi indikata biss b'eżempju, tali eżempju jenhtieg li jkun rappreżentattiv. Għalhekk, dan jenhtieg li jikkorrispondi, pereżempju, għall-medja tat-tul ta' zmien u l-ammont totali ta' kreditu mogħti għat-tip ta' ftehim ta' kreditu jew ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv taħt konsiderazzjoni u, jekk applikabbli, għall-oġġetti mixtrija. Meta jkun qed jiġi ddeterminat l-eżempju rappreżentattiv, jenhtieg li l-frekwenza ta' ċerti tipi ta' ftehim ta' kreditu jew ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv f'suq partikolari tiġi kkunsidrata wkoll. Fir-rigward tar-rata tas-self, il-frekwenza tal-pagamenti rateali u l-kapitalizzazzjoni tal-imghax, jenhtieg li l-kredituri jużaw il-metodu ta' kalkolu tas-soltu tagħhom għall-kreditu għall-konsumatur ikkonċernat. F'kaz li l-informazzjoni

²⁹ Id-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli ingusti f'kontratti mal-konsumatur (ĠU L 95, 21.4.1993, p. 29).

³⁰ Id-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar ir-rekwiziti ta' aċċessibilità għall-prodotti u għas-servizzi (ĠU L 151, 7.6.2019, p. 70).

prekuntrattwali tinghata anqas minn jum qabel ma l-konsumatur ikun marbut bi kwalunkwe ftehim ta' kreditu jew ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, jenhtieg li l-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ifakkru lill-konsumaturi, jum wara l-konkluzjoni tal-kuntratt, bil-possibbiltà li jirtiraw mill-ftehim ta' kreditu.

- (33) Jenhtieg li l-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur jinkludi l-kostijiet kollha, inkluż interessi, kummissjonijiet, taxxi, tariffi għall-intermedjarji tal-kreditu u kwalunkwe tariffa oħra li l-konsumatur għandu jhallas b'rabta mal-ftehim ta' kreditu, minbarra l-kostijiet notarili. L-għarfien reali tal-kreditur dwar il-kostijiet jenhtieg li jkun valutat b'mod oggettiv, filwaqt li jitqiesu r-rekwiziti tal-professjonalità stabbiliti f'din id-Direttiva.
- (34) Jenhtieg li l-ftehimiet tal-kreditu u s-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li fihom rata tas-self hija perijodikament riveduta f'konformità mal-bidliet li jseħhu f'rata ta' referenza msemmija fil-ftehim ta' kreditu jew s-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ma jkunux ikkunsidrati bħala ftehimiet tal-kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv b'rata fissa tas-self.
- (35) Jenhtieg li l-Istati Membri jibqgħu liberi li jzommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet nazzjonali li jipprojbixxu lill-kreditur jew lill-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv milli jirrikjedi lill-konsumatur, fir-rigward tal-ftehim ta' kreditu jew tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, jiftaħ kont bankarju jew jikkonkludi ftehim fir-rigward ta' servizz anċillari ieħor jew iħallas l-ispejjeż jew it-tariffi għal tali kontijiet bankarji jew servizzi anċillari oħrajn. F'dawk l-Istati Membri fejn tali offerti kkombinati huma permessi, jenhtieg li l-konsumaturi jkunu informati qabel il-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv dwar kwalunkwe servizz anċillari, li huwa obligatorju l-ewwel nett għall-kisba tal-kreditu jew dwar it-termini u l-kundizzjonijiet offruti. Il-kostijiet pagabbli għal dawk is-servizzi anċillari, b'mod partikolari primjums tal-assigurazzjoni, jenhtieg li jkunu inkluzi fil-kost totali tal-kreditu. Alternattivament, jekk l-ammont ta' tali kostijiet ma jkunx jista' jiġi ddeterminat minn qabel, il-konsumaturi jenhtieg li jingħataw informazzjoni adegwata dwar l-eżistenza ta' kostijiet fi stadju prekuntrattwali. Il-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenhtieg li jkun preżunt li għandu għarfien dwar il-kostijiet tas-servizzi anċillari li joffri lill-konsumatur huwa stess jew f'isem parti terza, sakemm il-prezz tagħhom ma jkunx jiddependi fuq il-karatteristiċi speċifiċi jew is-sitwazzjoni tal-konsumatur.
- (36) Għal tipi speċifiċi ta' ftehim ta' kreditu, madankollu, huwa xieraq, sabiex fl-istess hin jiġi żgurat livell adegwat ta' protezzjoni tal-konsumatur mingħajr ma jitpoġġa piż eċċessiv fuq kredituri jew, fejn applikabbli, intermedjarji tal-kreditu, li jiġu ristretti r-rekwiziti ta' informazzjoni prekuntrattwali filwaqt li jitqies il-karattru speċifiku ta' tipi ta' ftehim bħal dawn.
- (37) Il-konsumatur jenhtieg li jingħataw informazzjoni komprensiva qabel jikkonkludi l-ftehim ta' kreditu jew l-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, irrispettivament minn jekk intermedjarju tal-kreditu jkun involut jew le fil-kummerċjalizzazzjoni tal-kreditu. Għalhekk, b'mod ġenerali, ir-rekwiziti ta' informazzjoni prekuntrattwali jenhtieg li japplikaw ukoll għall-intermedjarji tal-kreditu. Madankollu, fejn fornituri ta' oġġetti u servizzi jaġixxu bħala intermedjarji tal-kreditu f'kapacità anċillari, ma hux xieraq li jiġi impost fuqhom l-obbligu legali li

jagħtu l-informazzjoni prekuntrattwali f'konformità ma' din id-Direttiva. Il-fornituri ta' oġġetti u servizzi jistgħu, pereżempju, jitqiesu li jkunu qegħdin jaġixxu bħala intermedjarji tal-kreditu f'kapaċità anċillari jekk l-attività tagħhom bħala intermedjarji tal-kreditu ma tkunx l-għan prinċipali tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħhom. F'dawk il-każijiet, xorta jinkiseb livell suffiċjenti ta' protezzjoni tal-konsumatur peress li l-kreditur jenhtieg li jkun responsabbli biex jiżgura li l-konsumatur jirċievi l-informazzjoni prekuntrattwali sħiħa, jew mingħand l-intermedjarju tal-kreditu, meta jaqblu hekk il-kreditur u l-intermedjarju, jew b'xi mod xieraq ieħor.

- (38) L-Istati Membri jenhtieg li jkollhom il-possibbiltà li jirregolaw il-karattru potenzjalment vinkolanti tal-informazzjoni li għandha tingħata lill-konsumatur qabel il-konkluzjoni ta' ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u l-perjodu ta' zmien li matulu l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' finanzjament kollettiv ikun marbut bih.
- (39) Minkejja l-informazzjoni prekuntrattwali li għandha tingħata, il-konsumatur xorta waħda jista' jehtieg għajjnuna addizzjonali biex jiddeċiedi liema ftehim ta' kreditu jew servizz ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, mill-firxa ta' prodotti proposti, ikun l-aktar adattat għall-htigijiet u s-sitwazzjoni finanzjarja tiegħu. Għaldaqstant, jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li l-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jipprovdu din l-assistenza b'rabta mal-prodotti ta' kreditu li joffru lill-konsumatur, billi jipprovdu spjegazzjonijiet adegwati dwar l-informazzjoni rilevanti, inklużi b'mod partikolari l-karatteristiċi essenzjali tal-prodotti proposti lill-konsumatur b'mod personalizzat sabiex il-konsumatur ikun jista' jifhem l-effetti li dawn jistgħu jkollhom fuq is-sitwazzjoni ekonomika tiegħu. Il-kredituri u, meta applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenhtieg li jadattaw il-mod li bih jingħataw dawn l-ispjegazzjonijiet għaċ-ċirkostanzi li filhom jiġi offrut il-kreditu u l-bżonn tal-konsumatur għal assistenza, filwaqt li jitqiesu l-għarfien u l-esperjenza tal-konsumatur dwar il-kreditu u n-natura tal-prodotti ta' kreditu individwali. Jenhtieg li dawn l-ispjegazzjonijiet filhom infushom ma jikkostitwixx rakkomandazzjoni personali.
- (40) Kif enfasizzat fil-Proposta tal-Kummissjoni għal Regolament li jistabbilixxi regoli armonizzati dwar l-intelliġenza artifiċjali (l-Att dwar l-Intelliġenza Artifiċjali)³¹, is-sistemi tal-Intelliġenza Artifiċjali (IA) jistgħu jintużaw faċilment f'diversi setturi tal-ekonomija u tas-soċjetà, inkluż dawk transfruntiera, u jistgħu jiċċirkolaw madwar l-Unjoni. F'dan il-kuntest, il-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenhtieg li jithallew jippersonalizzaw il-prezz tal-offerti tagħhom għal konsumaturi speċifiċi jew kategoriji speċifiċi ta' konsumaturi abbażi tat-tehid tad-deċiżjonijiet awtomatizzati u t-tfassil ta' profili tal-imġiba tal-konsumatur li jippermettullhom jivvalutaw il-kapaċità tal-akkwist tal-konsumatur. Għalhekk, il-konsumaturi jenhtieg li jiġu infurmati b'mod ċar meta l-prezz ipprezentat lilhom ikun personalizzat abbażi ta' pproċessar awtomatizzat, sabiex ikunu jistgħu jqisu r-riskji potenzjali fid-deċiżjoni ta' akkwist tagħhom.
- (41) Bħala regola ġenerali, il-bejgħ abbinat jenhtieg li ma jkunx permess sakemm is-servizz jew prodott finanzjarju offrut flimkien mal-ftehim ta' kreditu jew mas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ma jkunx jista' jiġi offrut separatament peress li jkun

³¹ COM/2021/206 final.

jagħmel parti integrata bis-shiħ tal-kreditu, pereżempju fil-każ ta' faċilità ta' overdraft. Filwaqt li, jitqiesu l-kunsiderazzjonijiet tal-proporzjonalità, jenħtieġ li l-kredituri jew il-fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ikunu jistgħu jirrikjedu li l-konsumatur ikollu polza tal-assigurazzjoni rilevanti sabiex jiggarrantixxi l-hlas lura tal-kreditu jew jassigura l-valur tal-garanzija, il-konsumatur jenħtieġ li jkollu l-opportunità li jagħzel il-fornitur tal-assigurazzjoni tiegħu stess. Dan jenħtieġ li ma jippreġudikax il-kundizzjonijiet ta' kreditu stabbiliti mill-kreditur jew mill-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, dment li l-polza tal-assigurazzjoni ta' dak il-fornitur ikollha livell ekwivalenti ta' garanzija bħall-polza tal-assigurazzjoni proposta jew offruta mill-kreditur jew mill-fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv. Barra minn hekk, l-Istati Membri jenħtieġ li jkunu jistgħu jistandardizzaw, kompletament jew parzjalment, il-kopertura provduta mill-kuntratti tal-assigurazzjoni sabiex jiffaċilitaw it-tqabbil bejn offerti differenti għall-konsumaturi li jkunu jixtiequ jagħmlu dan it-tqabbil.

- (42) Is-servizzi anċillari jenħtieġ li jiġu pprezentati b'mod ċar u trasparenti. Barra minn hekk, jenħtieġ li ma jkunx possibbli li jiġi inferit il-ftehim tal-konsumatur għal tali servizzi anċillari, iżda tali ftehim jenħtieġ li jkun att affermativ ċar li jstabbilixxi indikazzjoni mogħtija liberament, speċifika, infurmata u mhux ambigwa tal-approvazzjoni tal-konsumatur. F'dan il-kuntest, is-silenzju, il-kaxxi mmarkati minn qabel jew in-nuqqas ta' attivitá jenħtieġ li ma jikkostitwixxux ftehim.
- (43) L-ġhoti ta' pariri fil-forma ta' rakkomandazzjoni personalizzata ("servizzi ta' konsulenza") huwa attivitá li tista' tkun abbinata ma' aspetti oħra tal-ġhoti jew l-intermedjazzjoni tal-kreditu. Għaldaqstant, sabiex ikunu f'pożizzjoni li jifhemu n-natura tas-servizzi pprovduti lillhom, il-konsumaturi jenħtieġ li jiġu mgħarrfa dwar x'jikkostitwixxi tali servizzi ta' konsulenza u dwar jekk ikunx qed jiġu pprovduti, jew jistgħux jiġu pprovduti jew le. Minhabba l-importanza li l-konsumaturi jagħtu lill-użu tat-termini "konsulenza" u "konsulenti", jenħtieġ li l-Istati Membri jithallew jipprojbixxu l-użu ta' dawk it-termini, jew ta' termini simili, meta jkunu qed jiġu pprovduti servizzi ta' konsulenza lill-konsumaturi mill-kredituri, mill-intermedjarji tal-kreditu jew mill-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv. Huwa xieraq li jiġi żgurat li l-Istati Membri jimponu salvagwardji meta l-konsulenza tiġi deskritta bħala indipendenti sabiex jiġi żgurat li l-firxa ta' prodotti kkunsidrati u l-arranġamenti dwar ir-remunerazzjoni jkunu proporzjonati mal-aspettattivi tal-konsumaturi ta' tali konsulenza. Meta jipprovidi servizzi ta' konsulenza, il-kreditur, l-intermedjarju tal-kreditu jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenħtieġ li jagħti indikazzjoni ta' jekk ir-rakkomandazzjoni hijiex se tkun ibbazata biss fuq il-firxa ta' prodotti tiegħu stess jew fuq firxa wiesgħa ta' prodotti mis-suq kollu, sabiex il-konsumatur ikun jista' jifhem il-bażi li fuqha ssir ir-rakkomandazzjoni. Barra minn hekk, il-kreditur, l-intermedjarju tal-kreditu jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenħtieġ li jagħti indikazzjoni tat-tariffa pagabbli mill-konsumatur għas-servizzi ta' konsulenza jew tal-metodu użat għall-kalkolu tagħha, meta l-ammont ma jkunx jista' jiġi aċċertat fil-mument tal-iżvelar.
- (44) Il-bejgħ ta' kreditu li ma jkunx intalab mill-konsumaturi jista' f'xi każijiet ikun assoċjat ma' prattiki li huma ta' ħsara għall-konsumatur. F'dan ir-rigward, il-bejgħ mhux mitlub ta' kreditu, inklużi karti ta' kreditu approvati minn qabel mhux mitluba mibgħuta lill-konsumaturi, jew iż-żieda unilaterali tal-limitu tal-overdraft jew tal-karti ta' kreditu, jenħtieġ li jkunu pprojbiti.

- (45) L-Istati Membri jenhtieg li jieħdu l-mizuri xierqa biex jippromwovu prattiki responsabbli matul il-fażijiet kollha tar-relazzjoni ta' kreditu filwaqt li jitqiesu l-karatteristiċi speċifiċi tas-suq ta' kreditu tagħhom. Dawk il-mizuri jistgħu jinkludu, pereżempju, l-għoti ta' informazzjoni lill-konsumaturi, kif ukoll edukazzjoni dwar is-suġġett li tinkludi twissijiet rigward ir-riskji f'każ ta' nuqqas ta' ħlas jew ta' dejn eċċessiv. Fis-suq tal-kreditu li qed jespandi, b'mod partikolari, huwa importanti li l-kredituri jenhtieg li ma jkunux involuti f'għoti ta' self irresponsabbli jew jagħtu kreditu mingħajr valutazzjoni minn qabel tal-affidabbiltà kreditizja. L-Istati Membri jenhtieg li jwettqu s-supervizjoni meħtieġa biex jevitaw imġiba bħal din tal-kredituri u jenhtieg li jiddeterminaw il-mezzi meħtieġa biex jissanzjonaw tali mġiba. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet dwar ir-riskju ta' kreditu tad-Direttiva 2013/36/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³², il-kredituri jew il-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenhtieg li jgħorru r-responsabbiltà li jivverifikaw individwalment l-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur. Għal dan il-ghan jenhtieg li l-kredituri jew il-fornituri ta' servizzi ta' finanzjament kollettiv jithallew jużaw informazzjoni mogħtija mill-konsumatur mhux biss matul it-thejjja tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv inkwistjoni, izda anki matul relazzjoni kummerċjali fuq perjodu ta' zmien twil. Il-konsumaturi jenhtieg li jagixxu wkoll bi prudenza u jirrispettaw l-obbligi kuntrattwali tagħhom.
- (46) Huwa essenzjali li jiġu valutati u verifikati l-kapaċità u l-propensità tal-konsumatur li jhallas lura l-kreditu qabel ma jiġi konkluz ftehim ta' kreditu jew ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv. Dik il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja jenhtieg li ssir fl-interess tal-konsumatur, biex jiġu evitati prattiki ta' self irresponsabbli u dejn eċċessiv, u jenhtieg li tqis il-fatturi kollha meħtieġa u rilevanti li jistgħu jinfluwenzaw il-kapaċità tal-konsumatur li jhallas lura l-kreditu. L-Istati Membri jenhtieg li jkunu jistgħu joħorgu gwida addizzjonali dwar kriterji u metodi addizzjonali għall-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja ta' konsumatur, pereżempju billi jistabbilixxu limiti fuq il-proporzjonijiet bejn is-self u l-valur jew bejn is-self u l-introjtu.
- (47) Il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja jenhtieg li tkun ibbazata fuq informazzjoni dwar is-sitwazzjoni finanzjarja u ekonomika, inklużi d-dħul u l-ispejjeż, tal-konsumatur. Il-linji gwida tal-Awtorità Bankarja Ewropea dwar l-origini u l-monitoraġġ ta' self (EBA/GL/2020/06) jipprovdu linji gwida dwar liema kategoriji ta' *data* jistgħu jintużaw għall-ipproċessar ta' *data* personali għall-finijiet tal-affidabbiltà kreditizja, li jinkludu evidenza tal-introjtu jew ta' sorsi oħra ta' ħlas lura, informazzjoni dwar assi u obligazzjonijiet finanzjarji, jew informazzjoni dwar impenji finanzjarji oħra. Jenhtieg li d-*data* personali, bħal *data* personali li tinsab fuq pjattaformi tal-midja soċjali jew *data* dwar is-saħħa, inkluża *data* dwar il-kanċer, ma tintużax meta titwettaq valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja. Il-konsumaturi jenhtieg li jagħtu informazzjoni dwar is-sitwazzjoni finanzjarja u ekonomika tagħhom sabiex jiffaċilitaw il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja. Fil-prinċipju, il-kreditu jenhtieg li jsir disponibbli biss għall-konsumatur meta r-rizultat tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja jindika li l-obbligi li jirrizultaw mill-ftehim ta' kreditu jew mill-ftehim għall-

---

³² Id-Direttiva 2013/36/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar l-aċċess għall-attività tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u s-supervizjoni prudenzjali tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u tad-ditti tal-investment, li temenda d-Direttiva 2002/87/KE u li thassar id-Direttivi 2006/48/KE u 2006/49/KE (ĠU L 176, 27.6.2013, p. 338).

provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv x'aktarx li jigu ssodisfati kif mehtieg skont dak il-ftehim. Madankollu, jekk tali valutazzjoni tkun negattiva, il-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jista' eċċezzjonalment jagħmel il-kreditu disponibbli f'ċirkostanzi speċifiċi u ġustifikati, bħal meta jkollu relazzjoni fit-tul mal-konsumatur, jew fil-każ ta' self għall-finanzjament ta' spejjeż eċċezzjonali tal-kura tas-saħħa, self għall-istudenti jew self għall-konsumaturi b'diżabilità. F'tali każ, meta jkun qed jiġi deċiż jekk il-kreditu għandux isir disponibbli għall-konsumatur jew le, il-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenhtieg li jqis l-ammont u l-għan tal-kreditu, u l-probabbiltà li l-obbligi li jirrizultaw mill-ftehim jigu ssodisfati.

- (48) Il-Proposta għal Regolament li jistabbilixxi regoli armonizzati dwar l-intelligenza artifiċjali (l-Att dwar l-Intelligenza Artifiċjali), tistabbilixxi li s-sistemi tal-IA użati għall-evalwazzjoni tal-kreditu jew l-affidabbiltà kreditizja ta' persuni fiżiċi jenhtieg li jigu kklassifikati bħala sistemi tal-IA ta' riskju għoli, peress li jiddeterminaw l-aċċess ta' daww il-persuni għar-riżorsi finanzjarji jew għas-servizzi essenzjali bħas-servizzi tal-akkomodazzjoni, tal-elettriku u tat-telekomunikazzjoni. Fid-dawl ta' daww l-interessi kbar, kull meta l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tinvolvi pprocessar awtomatizzat, il-konsumatur jenhtieg li jkollu d-dritt li jikseb intervent uman min-naħa tal-kreditur jew tal-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv. Il-konsumatur jenhtieg li jkollu wkoll id-dritt li jikseb spjegazzjoni sinifikanti tal-valutazzjoni magħmula u tal-funzjonament tal-iprocessar awtomatizzat użat, inkluż fost l-oħrajn il-varjabbli ewlenin, il-logika u r-riskji involuta kif ukoll dritt li jesprimi l-fehma tiegħu u li jikkontesta l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja u id-deċiżjoni.
- (49) Sabiex jivvaluta l-istatus ta' kreditu ta' konsumatur, jenhtieg li l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jikkonsulta wkoll bażijiet tad-*data* dwar il-kreditu. Iċ-ċirkostanzi legali u attwali jistgħu jirrikjedu li tali konsultazzjonijiet ivarjaw fl-ambitu tagħhom. Biex tiġi evitata kwalunkwe distorsjoni tal-kompetizzjoni fost il-kredituri jew il-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, jenhtieg li dawn ikollhom aċċess għal bażijiet tad-*data* privati jew pubbliċi dwar il-kreditu li jikkonċernaw il-konsumaturi fi Stat Membru fejn ma jkunux stabbiliti b'kundizzjonijiet nondiskriminatorji meta mqabbla ma' kredituri jew fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv f'dak l-Istat Membru. L-Istati Membri jenhtieg li jiffaċilitaw l-aċċess transfronter għal bażijiet tad-*data* privati jew pubbliċi, f'konformità mar-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³³. Sabiex tissaħħaħ ir-reciproċità, jenhtieg li l-bażijiet tad-*data* dwar il-kreditu jzommu bħala minimu informazzjoni dwar pagamenti arretrati tal-konsumaturi, f'konformità mad-dritt tal-Unjoni u nazzjonali.
- (50) Fejn deċiżjoni għal rifjut ta' applikazzjoni għal kreditu tkun ibbazata fuq il-konsultazzjoni ta' bażi tad-*data* dwar il-kreditu, jenhtieg li l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jinforma lill-konsumatur dwar dan il-fatt u dwar l-informazzjoni miżmuma dwaru fil-baży tad-*data* kkonsultata.
- (51) Din id-Direttiva ma tirregolax kwistjonijiet tad-dritt kuntrattwali marbutin mal-validità ta' ftehimiet ta' kreditu jew ftehimiet għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta'

³³ Ir-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-iprocessar ta' *data* personali u dwar il-moviment liberu ta' tali *data*, u li jhassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-*Data*) (ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1).

finanzjament kollettiv. Ghalhekk, f'dak il-qasam, l-Istati Membri jistgħu jzommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet nazzjonali li jkunu f'konformità mad-dritt tal-Unjoni. L-Istati Membri jistgħu jirregolaw ir-regim legali li jirregola l-offerta għall-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, b'mod partikolari meta din għandha tingħata u l-perjodu li matulu tkun torbot lill-kreditur jew lill-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv. Jekk tali offerta ssir fl-istess hin tal-informazzjoni prekuntrattwali prevista minn din id-Direttiva, din jenhtieg li tingħata, bħal kwalunkwe informazzjoni addizzjonali li l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ikun jixtieq jagħti lill-konsumatur, f'dokument separat. Dak id-dokument separat jista' jiġi anness mal-Infommazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur.

- (52) Il-ftehim ta' kreditu u l-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenhtieg li jkun fihom l-informazzjoni kollha meħtieġa, ċara u konciza, biex il-konsumatur ikun jista' jkun jaf id-drittijiet u l-obbligi tiegħu skont dak il-ftehim ta' kreditu.
- (53) Mingħajr preġudizzju għad-Direttiva 93/13/KEE, u għall-obbligi prekuntrattwali skont dik id-Direttiva, u sabiex jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur, il-konsumatur jenhtieg li jiġi pprezentat, fi żmien debitu u qabel kwalunkwe modifika fit-termini u l-kundizzjonijiet tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, b'deskrizzjoni tal-bidliet proposti u, fejn applikabbli, il-htieġa għall-kunsens tal-konsumatur jew tal-bidliet introdotti *ex lege*; l-iskeda ta' żmien għall-implimentazzjoni ta' dawk il-bidliet; il-mezzi għall-ilment disponibbli għall-konsumatur kif ukoll il-perjodu ta' żmien għall-konsumatur biex iressaq ilment u l-isem u l-indirizz tal-awtorità kompetenti fejn jista' jitressaq l-ilment. Il-modifika ta' kuntratt jenhtieg li ma taffettwa l-ebda dritt tal-konsumatur, inklużi drittijiet ta' informazzjoni skont din id-Direttiva.
- (54) Sabiex tiġi żgurata trasparenza sħiħa l-konsumatur jenhtieg li jingħata l-informazzjoni dwar ir-rata tas-self, kemm fi stadju prekuntrattwali kif ukoll meta il-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' finanzjament kollettiv jiġi konkluz. Matul ir-relazzjoni kuntrattwali, il-konsumatur jenhtieg li jiġi infurmat ukoll bil-bidliet fir-rata tas-self varjabbli u bil-bidliet fil-ħlasijiet konsegwenti. Dan huwa mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tad-dritt nazzjonali li ma jkunx relatat mal-informazzjoni lill-konsumatur li jistabbilixxu l-kundizzjonijiet għall-bidliet, jew jippreskrivu l-konsegwenzi tagħhom, minbarra l-bidliet dwar ħlasijiet, fir-rati tas-self u f'kundizzjonijiet ekonomiċi oħra li jirregolaw il-kreditu, pereżempju regoli li jipprovdu li l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jista' jbidel ir-rata tas-self biss meta jkun hemm raġuni valida għal tali bidla jew li l-konsumatur jista' jitermina l-kuntratt fil-każ tal-bidla fir-rata tas-self jew f'kundizzjoni ekonomika speċifika oħra li tikkonċerna l-kreditu.
- (55) F'każ ta' overrunning sinifikanti li jaqbez perjodu ta' xahar, jenhtieg li l-kreditur jagħti mingħajr dewmien informazzjoni dwar l-overrunning lill-konsumatur, li tinkludi l-ammont involut, ir-rata tas-self u kwalunkwe penali, imposta jew imġax applikabbli fuq l-arretrati. F'każ ta' overrunning regolari, jenhtieg li l-kreditur joffri servizzi ta' konsulenza lill-konsumatur, fejn disponibbli, biex jgħin lill-konsumaturi jidentifikaw alternattivi inqas għaljin, jew biex il-konsumaturi jiġu ggwidati għal servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn.

- (56) Il-konsumaturi jenhtieg li jkollhom dritt ta' rtirar minghajr penali u minghajr ebda obbligu li jipprovdu gústifikazzjoni. Madankollu, jenhtieg li d-dritt ta' rtirar ma jintużax b'*mala fide*.
- (57) Meta konsumatur jirtira minn ftehim ta' kreditu jew minn ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li b'konnessjoni miegħu l-konsumatur ikun irčieva oġġetti, b'mod partikolari minn xiri b'pagamenti rateali jew minn ftehim ta' kiri jew ta' lokazzjoni li jipprevedi obbligu ta' xiri, din id-Direttiva jenhtieg li tkun minghajr preġudizzju għal kwalunkwe regolamentazzjoni mill-Istati Membri ta' kwistjonijiet dwar ir-ritorn tal-oġġetti jew kwalunkwe kwistjoni relatata.
- (58) F'xi każijiet, id-dritt nazzjonali digà jipprovdi li l-fondi ma jistgħux isiru disponibbli għall-konsumatur qabel skadenza speċifika. F'dawk il-każijiet, il-konsumaturi jistgħu jkunu jixtiequ jiżguraw li jirčievu l-oġġetti jew is-servizzi mixtrija kmieni. Għalhekk fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu konnessi, l-Istati Membri jenhtieg li jkollhom il-possibbiltà li jipprovdu eċċezzjonalment li, jekk il-konsumatur ikun jixtieq esplicitament konsenja kmieni tal-oġġetti jew is-servizzi mixtrija, l-iskadenza għall-eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar tista' titnaqqas sabiex tkun l-istess bħall-iskadenza li qabilha l-fondi ma jistgħux isiru disponibbli.
- (59) Fil-każ ta' ftehim ta' kreditu konnessi, teżisti relazzjoni ta' interdipendenza bejn ix-xiri ta' oġġetti jew servizzi u l-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv konkluż għal dan il-għan. Għaldaqstant, fejn il-konsumatur jeżerċita d-dritt ta' rtirar fir-rigward tal-ftehim ta' xiri, abbazi tad-dritt tal-Unjoni, jenhtieg li l-konsumatur ma jibqax marbut aktar bil-ftehim ta' kreditu konness. Dan jenhtieg li ma jaffettwax id-dritt nazzjonali applikabbli għall-ftehimiet ta' kreditu konnessi f'każijiet fejn ftehim ta' xiri jkun ġie annullat jew fejn il-konsumatur ikun eżerċita d-dritt li jirtira abbazi tad-dritt nazzjonali. Jenhtieg li lanqas ma jaffettwa d-drittijiet tal-konsumaturi mogħtija mid-dritt nazzjonali li permezz tiegħu ma għandu jittiehed l-ebda impenn mill-konsumatur u l-fornitur tal-oġġetti u s-servizzi, u lanqas ma jsir kwalunkwe ħlas bejn dawk il-persuni sakemm il-konsumatur ma jkunx iffirma l-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv sabiex jiffinanzja x-xiri ta' oġġetti jew servizzi.
- (60) Il-partijiet kontraenti jenhtieg li jkollhom id-dritt li jwettqu terminazzjoni standard ta' ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa. Barra minn hekk, fejn ikun miftiehem fil-ftehim ta' kreditu jew fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, il-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jenhtieg li jkollu d-dritt li jissospendi d-dritt tal-konsumatur li jiġbed kreditu minn ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa għal raġunijiet oġġettivament gústifikati. Tali raġunijiet jistgħu jinkludu pereżempju is-suspett ta' użu mhux awtorizzat jew frawdolenti tal-kreditu jew zieda sinifikanti tar-riskju li l-konsumatur ma jkunx jista' jwettaq l-obbligu tiegħu li jhallas lura l-kreditu. Din id-Direttiva jenhtieg li ma taffettwax id-dritt kuntrattwali nazzjonali li jirregola d-drittijiet tal-partijiet kontraenti li jterminaw il-ftehim ta' kreditu abbazi ta' ksur tal-kuntratt.
- (61) B'ċerti kundizzjonijiet, il-konsumatur jenhtieg li jithalla jfittex rimedji kontra l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv f'każ ta' problemi relatati mal-ftehim ta' xiri. Madankollu, l-Istati Membri jenhtieg li jiddeterminaw sa liema punt u b'liema kundizzjonijiet il-konsumatur huwa meħtieġ li jfittex ir-rimedji kontra l-fornitur, b'mod partikolari billi jibda proċedimenti kontra l-fornitur, qabel ma jkun f'pożizzjoni li jfittixhom kontra l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv. Il-konsumaturi jenhtieg li ma jiġux

imcaħħda mid-drittijiet tagħhom skont id-dritt nazzjonali li jagħtu obbligazzjoni *in solidum* lill-bejjiegħ jew lill-fornitur tas-servizzi u lill-kreditur jew lill-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

- (62) Il-konsumatur jenħtiegħ li jkollu d-dritt li jehles mill-obbligi tiegħu qabel id-data miftiehma fil-ftehim ta' kreditu. Kif ipprovdut mis-sentenza *Lexitor* tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-UE³⁴, id-dritt tal-konsumatur għal tnaqqis fil-kost totali tal-kreditu f'każ ta' ħlas lura antiċipat tal-kreditu jinkludi l-kostijiet kollha imposti fuq il-konsumatur. Fil-każ ta' ħlas lura antiċipat, il-kreditur jenħtiegħ li jkun intolat għal kumpens ġust u oġġettivament ġustifikat għall-kostijiet direttament marbutin mal-ħlas lura antiċipat, filwaqt li jitqies ukoll it-tfaddil possibbli magħmul mill-kreditur bħala konsegwenza. Madankollu, sabiex jiġi ddeterminat il-metodu tal-kalkolu tal-kumpens, huwa importanti li jiġu rispettati diversi prinċipji. Il-kalkolu tal-kumpens dovut lill-kreditur jenħtiegħ li jkun trasparenti u komprensibbli għall-konsumaturi digà fl-istadju prekontrattwali u fi kwalunkwe każ matul it-twettiq tal-ftehim ta' kreditu. Barra minn hekk, il-metodu ta' kalkolu jenħtiegħ li jkun faċli biex jiġi applikat mill-kredituri u jenħtiegħ li jiġi ffaċilitat il-kontroll supervizorju tal-kumpens mill-awtoritajiet kompetenti. Għalhekk, u minħabba l-fatt li kreditu għall-konsumatur ma jkunx iffinanzjat minn mekkanizmi ta' finanzjament fit-tul, minħabba d-durata u l-volum tiegħu, il-livell massimu għall-kumpens jenħtiegħ li jkun stipulat f'termini ta' ammont b'rata fissa. Dan l-approċċ jirrifletti n-natura speċifika tal-kreditu għall-konsumaturi u jenħtiegħ li ma jippreġudikax l-approċċ fir-rigward ta' prodotti oħrajn li jkunu ffinanzjati minn mekkanizmi ta' finanzjament fit-tul, bħal self ipotekarju b'rata fissa.
- (63) L-Istati Membri jenħtiegħ li jkollhom id-dritt li jipprovdut li l-kumpens għall-ħlas lura antiċipat jista' jintalab mill-kreditur biss bil-kundizzjoni li l-ammont li jkun tħallas lura fi żmien 12-il xahar jaqbez limitu definit mill-Istati Membri. Meta jiġi ffixsat dak il-limitu, li jenħtiegħ li ma jkunx jaqbez l-EUR 10 000, l-Istati Membri jenħtiegħ li jikkunsidraw l-ammont medju ta' kreditu tal-konsumatur fis-suq tagħhom.
- (64) Sabiex jiġu promossi l-istabbiliment u l-funzjonament tas-suq intern u jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumaturi fl-Unjoni kollha, huwa meħtiegħ li tiġi żgurata l-komparabbiltà tal-informazzjoni relatata mar-rati perċentwali annwali ta' imposta fl-Unjoni kollha.
- (65) L-iffissar ta' limiti massimi fuq ir-rati tal-imgħax, fuq ir-rati perċentwali annwali ta' imposta u jew fuq il-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur huwa prattika komuni f'għadd ta' Stati Membri. Dan l-iffissar ta' limitu massimu wera li huwa ta' benefiċċju għall-konsumaturi. F'dak il-kuntest, jenħtiegħ li l-Istati Membri jkunu jistgħu jzommu r-regim legali attwali tagħhom. Madankollu, fi sforz biex tiżdied il-protezzjoni tal-konsumatur mingħajr ma jiġu imposti limiti bla bżonn fuq l-Istati Membri, jenħtiegħ li jiġu introdotti limiti massimi fuq ir-rati tal-imgħax, fuq ir-rati perċentwali annwali ta' imposta u/jew fuq il-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur l-Unjoni kollha.
- (66) Hemm differenzi sostanzjali fil-liġijiet tad-diversi Stati Membri fir-rigward tal-kondotta kummerċjali fl-għoti ta' ftehimiet ta' kreditu jew fil-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv. Filwaqt li tiġi rikonossuta d-diversità fit-tipi ta' atturi involuti fl-intermedjazzjoni tal-kreditu, ċerti standards fil-livell tal-Unjoni huma essenzjali sabiex ikun żgurat livell għoli ta' professjonalità u servizz.

³⁴ Is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-11 ta' Settembru 2019, *Lexitor*, C-383/18, ECLI:EU:C:2019:702.

- (67) Il-qafas applikabbli tal-Unjoni jenhtieg li jagħti lill-konsumaturi l-kunfidenza li l-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jqisu l-interessi tal-konsumatur, abbażi tal-informazzjoni li jkollu l-kreditur, l-intermedjarju tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv f'dak il-hin u abbażi ta' suppożizzjonijiet raġonevoli dwar ir-riskji għas-sitwazzjoni tal-konsumatur tul it-terminu tal-ftehim ta' kreditu propost jew tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv proposti. Aspett ewlieni fl-iżgurar tal-kunfidenza tal-konsumatur huwa r-rekwiżit li jkun żgurat grad għoli ta' ġustizzja, onestà u professjonalità fl-industrija, ġestjoni adegwata tal-kunflitti ta' interess inklużi dawk relatati ma' remunerazzjoni, u l-htieġa li jingħata parir fl-aħjar interess tal-konsumatur.
- (68) Huwa xieraq li jkun żgurat li l-persunal rilevanti tal-kredituri, tal-intermedjarji tal-kreditu u tal-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ikollhom livell xieraq ta' għarfien u kompetenza sabiex jintlaħaq livell għoli ta' professjonalità. Għalhekk, jenhtieg li jkun meħtieġ li tingħata prova tal-għarfien u l-kompetenza rilevanti fil-livell tal-kumpanija, abbażi tar-rekwiżiti minimi ta' għarfien u kompetenza. L-Istati Membri jenhtieg li jkunu jistgħu jintroduċu jew iżommu tali rekwiżiti li japplikaw għal persuni fiżiċi individwali. Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, jenhtieg li l-persunal direttament involut fl-attivitajiet skont din id-Direttiva jinkludi kemm persunal li jkollu kuntatt mal-klijent kif ukoll dak amministrattiv, inkluż il-manigment, li jwettqu rwol importanti fil-proċess tal-ftehim ta' kreditu jew is-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv. Il-persuni b'funzjonijiet ta' sostenn li ma jkunux relatati mal-proċess tal-ftehim ta' kreditu jew tas-servizzi tal-kreditu ta' finanzjament kollettiv, inkluż il-persunal tar-rizorsi umani u l-persunal tat-teknoloġija tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni, jenhtieg li ma jitqiesx bħala persunal skont din id-Direttiva. L-Istati Membri jenhtieg li jstabbilixxu miżuri biex jappoġġaw s-sensibilizzazzjoni dwar ir-rekwiżiti ta' din id-Direttiva ta' kredituri zgħar u ta' daqs medju (SMEs) u jiffacilitaw il-konformità tagħhom, bħal kampanji ta' informazzjoni, gwidi għall-utenti u skemi ta' taħriġ għall-impjegati.
- (69) Sabiex tizzied il-hila tal-konsumaturi li jagħmlu deċizzjonijiet informati dwar is-self u dwar l-immaniġġjar responsabbli tad-dejn, l-Istati Membri jenhtieg li jipromwovu miżuri biex jappoġġaw l-edukazzjoni tal-konsumaturi rigward is-self responsabbli u l-immaniġġjar tad-dejn b'mod partikolari fir-rigward ta' ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur. Dan l-obbligu jista' jitwettaq filwaqt li jitqies il-qafas ta' kompetenza finanzjarja żviluppat mill-Unjoni flimkien mal-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi (OECD). Huwa partikolarment importanti li tingħata gwida lill-konsumaturi li jiehdu kreditu għall-konsumatur għall-ewwel darba, u b'mod speċjali fuq għodod diġitali. F'dak ir-rigward, il-Kummissjoni jenhtieg li tidentifika eżempji tal-aħjar Prattika biex tiffacilita l-iżvilupp ulterjuri ta' miżuri biex titjeb is-sensibilizzazzjoni finanzjarja tal-konsumaturi. Il-Kummissjoni tista' tippubblika dawn l-eżempji tal-aħjar Prattiki f'koordinazzjoni ma' rapporti simili mfassla fid-dawl ta' atti leġislattivi oħra tal-Unjoni.
- (70) Minhabba l-konsegwenzi sinifikanti għall-kredituri, il-konsumaturi u potenzjalment l-istabbiltà finanzjarja tal-proċedimenti ta' infurzar, huwa xieraq li l-kredituri jiġu mhegga jitttrattaw b'mod proattiv ir-riskju ta' kreditu emergenti fi stadju bikri u li jstabbilixxu l-miżuri neċessarji biex jiġi żgurat li l-kredituri jeżerċitaw tolleranza raġonevoli u jagħmlu tentattivi raġonevoli biex isolvu s-sitwazzjoni permezz ta' mezzi oħra qabel ma jibdedw il-proċedimenti ta' infurzar. Fejn possibbli, jenhtieg li jinstabu soluzzjonijiet li jqisu, fost elementi oħra, iċ-ċirkostanzi individwali tal-konsumatur, l-

interessi u d-drittijiet tal-konsumatur, il-kapaċità tiegħu li jhallas lura l-kreditu u l-htieġa raġonevoli għal spejjeż tal-ghajxien, u li jillimitaw l-ispejjeż għall-konsumaturi f'każ ta' inadempjenza. Jenhtieġ li l-Istati Membri ma jipprevjenux lill-partijiet fi ftehim ta' kreditu milli jaqblu b'mod esplicitu li t-trasferiment lill-kreditur ta' oġġetti koperti bi ftehim ta' kreditu konness jew bid-dhul mill-bejgħ ta' tali oġġetti jkun bizzejjed biex jithallas lura l-kreditu.

- (71) Il-mizuri ta' tolleranza jistgħu jinkludu rfinanzjament totali jew parzjali ta' ftehim ta' kreditu jew modifika tat-termini u l-kundizzjonijiet preċedenti ta' ftehim ta' kreditu. Tali modifika tista' tinkludi, fost l-oħrajn: estensjoni tat-terminu tal-ftehim ta' kreditu; bidla fit-tip tal-ftehim ta' kreditu; differiment tal-ħlas ta' parti mill-pagamenti rateali jew tal-pagamenti rateali kollha għal perjodu; bidla fir-rata tal-imghax; offerta ta' moratorju fuq il-pagamenti; ħlasijiet lura parzjali; kambju tal-munita; u kanċellazzjoni parzjali u konsolidazzjoni tad-dejn.
- (72) Il-konsumaturi li jiffaċċjaw diffikultajiet biex jissodisfaw l-impenji finanzjarji tagħhom jistgħu jibbenefikaw minn għajjuna speċjalizzata għall-immaniġġjar tad-djun tagħhom. L-oġġettiv tas-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn huwa li jgħinu lill-konsumaturi jiffaċċjaw problemi finanzjarji u jiggwidawhom biex iħallsu lura, kemm jista' jkun, id-djun pendenti tagħhom, filwaqt li jzommu livell ta' ħajja deċenti u jippreservaw id-dinjità tagħhom. Din l-assistenza personalizzata u indipendenti pprovduta minn operaturi professjonali li ma jkunux kredituri, intermedjarji tal-kreditu, fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jew servizzjanti tal-kreditu, tista' tinkludi konsulenza legali, immaniġġjar tal-flus u tad-dejn kif ukoll assistenza soċjali u psikoloġika. L-Istati Membri jenhtieġ li jiżguraw li s-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn ipprovduti minn operaturi professjonali indipendenti jsiru disponibbli, direttament jew indirettament, għall-konsumaturi, u li fejn possibbli, il-konsumaturi li jiffaċċjaw diffikultajiet biex iħallsu lura d-djun tagħhom jiġu riferuti għal servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn qabel ma jinbdew dawk il-proċedimenti ta' infurzar. L-Istati Membri jibqgħu liberi li jzommu jew jintroduċu rekwiżiti speċifiċi għal tali servizzi.
- (73) Sabiex jiġu żgurati t-trasparenza u l-istabbiltà tas-suq, u sakemm ikun hemm aktar armonizzazzjoni, l-Istati Membri jenhtieġ li jiżguraw li jkunu stabbiliti mizuri xierqa għar-regolamentazzjoni jew is-supervizjoni tal-kredituri u tal-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.
- (74) L-Istati Membri jenhtieġ li jiżguraw li l-istituzzjonijiet mhux tal-kreditu jkunu soġġetti għal proċess ta' ammissjoni adegwat, li jinkludi ir-registrazzjoni tal-istituzzjonijiet mhux tal-kreditu f'registru u l-arrangamenti għas-supervizjoni minn awtorità kompetenti.
- (75) Din id-Direttiva tirregola biss ċerti obbligi tal-intermedjarji tal-kreditu fir-rigward tal-konsumaturi. Jenhtieġ għalhekk li l-Istati Membri jibqgħu liberi li jzommu jew jintroduċu obbligi addizzjonali fuq l-intermedjarji tal-kreditu, inklużi l-kundizzjonijiet li permezz tagħhom intermedjarju tal-kreditu jista' jirċievi tariffi mingħand konsumatur li jkun talab is-servizz tiegħu.
- (76) Jenhtieġ li ċ-ċessjoni tad-drittijiet tal-kreditur skont ftehim ta' kreditu jew ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ma jkollhiex l-effett li tpoġġi lill-konsumatur f'qagħda inqas favorevoli. Il-konsumatur jenhtieġ wkoll jiġi mgħarraf sew meta l-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jiġi ċedut lil parti terza. Madankollu, fejn il-kreditur oriġinali, bi ftehim maċ-ċessjonarju, ikompli jonora l-ftehim ta' kreditu fir-rigward tal-

konsumatur, il-konsumatur ma jkollux interess partikolari li jiġi mgħarraf biċ-ċessjoni. Għalhekk, rekwiżit fil-livell tal-Unjoni li l-konsumatur jiġi mgħarraf biċ-ċessjoni f'kazijiet bħal dawn, ikun eċċessiv.

- (77) L-Istati Membri jenhtieg li jibqgħu liberi li jzommu jew jintroduċu regoli nazzjonali li jipprevedu forom kollettivi ta' komunikazzjoni meta dan ikun meħtieġ għal finijiet marbutin mal-effettività ta' tranzazzjonijiet kumplessi bħat-titolizzazzjonijiet jew il-likwidazzjoni ta' assi li jseħħu fil-likwidazzjoni amministrattiva obbligatorja tal-banek.
- (78) Il-konsumaturi jenhtieg li jkollhom aċċess għal proċeduri effettivi u adegwati ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim għas-soluzzjoni ta' tilwim li jirriżulta mid-drittijiet u l-obbligi stabbiliti b'din id-Direttiva, bl-użu ta' entitajiet eżistenti fejn xieraq. Tali aċċess huwa diġà żgurat mid-Direttiva 2013/11/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³⁵ f'dak li jirrigwarda t-tilwim kuntrattwali rilevanti. Madankollu, jenhtieg li l-konsumaturi jkollhom ukoll aċċess għal proċeduri ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim fil-każ ta' tilwim prekuntrattwali dwar id-drittijiet u l-obbligi stabbiliti b'din id-Direttiva, pereżempju, fir-rigward tar-rekwiżiti ta' informazzjoni prekuntrattwali, is-servizzi ta' konsulenza u l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja kif ukoll fir-rigward tal-informazzjoni mogħtija mill-intermedjarji li jkunu remunerati mill-kredituri u għalhekk ma jkollhom l-ebda relazzjoni kuntrattwali diretta mal-konsumaturi. Tali proċeduri ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim u l-entitajiet li joffruhom jenhtieg li jkunu konformi mar-rekwiżiti tal-kwalità stabbiliti bid-Direttiva 2013/11/UE.
- (79) L-Istati Membri jenhtieg li jaħtru l-awtoritajiet kompetenti li jkollhom is-setgħa jiżguraw l-infurzar ta' din id-Direttiva u jiżguraw li dawk l-awtoritajiet kompetenti jingħataw setgħat ta' investigazzjoni u ta' infurzar u riżorsi adegwati neċessarji għat-twettiq ta' dmirijethom. L-awtoritajiet kompetenti ta' Stati Membri differenti jenhtieg li jikkooperaw ma' xulxin kull meta meħtieġ bil-għan li jwettqu d-dmirijiet tagħhom skont din id-Direttiva.
- (80) L-Istati Membri jenhtieg li jistabbilixxu regoli dwar il-penali sabiex jiġi indirizzat il-ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva u jiżguraw li dawn ikunu implimentati. Filwaqt li l-għażla tal-penali tibqa' fid-diskrezzjoni tal-Istati Membri, il-penali previsti jenhtieg li jkunu effettivi, proporzjonati u dissważivi.
- (81) Ir-regoli nazzjonali attwali dwar il-penali jvarjaw b'mod sinifikanti fl-Unjoni kollha. B'mod partikolari, mhux l-Istati Membri kollha jiżguraw li multi effettivi, proporzjonati u dissważivi jistgħu jiġu imposti fuq kummerċjanti li huma responsabbli għal kazijiet ta' ksur mifruxa jew kazijiet ta' ksur mifruxa b'dimensjoni tal-Unjoni. Biex ikun żgurat li l-awtoritajiet tal-Istati Membri jistgħu jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fir-rigward tal-kazijiet ta' ksur mifruxa u tal-kazijiet ta' ksur mifruxa b'dimensjoni tal-Unjoni li jkunu soġġetti għal miżuri kkoordinati ta' investigazzjoni u ta' infurzar f'konformità mar-Regolament (UE) 2017/2394 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³⁶, jenhtieg li jiġu introdotti multi bħala element ta' penali għal tali ksur. Biex jiġi żgurat li l-multi jkollhom effett ta' deterrent, jenhtieg li

³⁵ Id-Direttiva 2013/11/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Mejju 2013 dwar is-soluzzjoni alternattiva għat-tilwim, għat-tilwim tal-konsumaturi u li temenda r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 u d-Direttiva 2009/22/KE (GU L 165, 18.6.2013, p. 63).

³⁶ Ir-Regolament (UE) 2017/2394 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2017 dwar il-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali responsabbli għall-infurzar tal-liġijiet tal-protezzjoni tal-konsumaturi u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 2006/2004 (GU L 345, 27.12.2017, p. 1).

I-Istati Membri jistabbilixxu fid-dritt nazzjonali tagħhom il-multa massima għal tali ksur f'livell li jkun mill-inqas 4% tal-fatturat annwali tal-kreditur, tal-intermedjarju tal-kreditu jew tal-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv fl-Istat Membru kkonċernat jew fl-Istati Membri kkonċernati. F'ċerti każijiet, dawk il-kummerċjanti jistgħu jkunu wkoll grupp ta' kumpaniji.

- (82) Biex jissahħu t-trasparenza u l-kunfidenza tal-konsumaturi, l-awtorità kompetenti tista' tiżvela lill-pubbliku kwalunkwe penali amministrattiva li tiġi imposta għal ksur tal-miżuri adottati skont din id-Direttiva, sakemm tali żvelar ma jippreġudikax serjament is-swieq finanzjarji jew jikkawża dannu sproporzjonat lill-partijiet involuti.
- (83) Billi l-oġettiv ta' din id-Direttiva, jiġifieri l-istabbiliment ta' regoli komuni għal ċerti aspetti tal-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi tal-Istati Membri li jirrigwardaw il-kreditu għall-konsumaturi, ma jistax jintlaħaq suffiċjentement mill-Istati Membri, meta jitqies l-iżvilupp tas-suq fid-dawl tad-digitalizzazzjoni u l-għan li tiġi ffaċilitata l-provvista transfruntiera ta' kreditu iżda pjuttost jista' jintlaħaq aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri f'konformità mal-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ biex jintlaħaq dak l-oġettiv.
- (84) Biex jiġu emendati elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva, il-Kummissjoni jenħteġ tingħata s-setgħa biex tadotta atti skont l-Artikolu 290 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea fir-rigward ta' suppożizzjonijiet addizzjonali għall-kalkoli tal-rata perċentwali annwali ta' imposta. B'mod partikolari huwa importanti li waqt il-hidma preparatorja, il-Kummissjoni ttwettaq konsultazzjonijiet xierqa, inkluż fil-livell ta' esperti, u li dawn il-konsultazzjonijiet isiru f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet³⁷. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-thejġija tal-atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin bhall-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għall-laqgħat tal-gruppi ta' esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-thejġija ta' atti delegati.
- (85) F'konformità mad-Dikjarazzjoni Politika Kongunta tat-28 ta' Settembru 2011 tal-Istati Membri u l-Kummissjoni dwar id-dokumenti ta' spjegazzjoni³⁸, l-Istati Membri impenjaw ruħhom li, f'każijiet iġġustifikati, in-notifika tal-miżuri ta' traspożizzjoni tagħhom tkun akkumpanjata b'dokument wieħed jew aktar li jispjega r-relazzjoni bejn il-komponenti ta' direttiva u l-partijiet korrispondenti tal-istrumenti ta' traspożizzjoni nazzjonali. Fir-rigward ta' din id-Direttiva, il-legiżlatur iqis li t-trażmissjoni ta' dawn id-dokumenti hija ġġustifikata.
- (86) Meta jitqies l-għadd ta' emendi li jeħtieġ li jsiru fid-Direttiva 2008/48/KE minhabba l-evoluzzjoni fis-settur tal-kreditu għall-konsumatur u fl-interessi taċ-ċarezza tal-legiżlazzjoni tal-Unjoni, dik id-Direttiva jenħteġ li tiġi rrevokata u ssostitwita b'din id-Direttiva.
- (87) L-Istati Membri jenħteġ li japplikaw il-miżuri meħtieġa biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva minn [OP: *dahħal id-data: sitt xhur mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*]. Madankollu, meta jitqiesu ċ-ċirkostanzi ekonomiċi diffiċli li holqot il-pandemija tal-

³⁷ ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1.

³⁸ ĠU C 369, 17.12.2011, p. 14.

COVID-19 u l-isfidi speċifiċi li jiffaċċjaw l-imprizi mikro, żgħar u medji, jenhtieg li dawn l-imprizi jingħataw biżżejjed zmien biex ihejju għall-applikazzjoni ta' din id-Direttiva. Għalhekk, fir-rigward tal-imprizi mikro, żgħar u medji, jenhtieg li l-Istati Membri japplikaw il-miżuri meħtieġa biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva minn [OP: *daħħal id-data: 18-il xahar mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*].

- (88) Il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data gie kkonsultat f'konformità mal-Artikolu 42(1) tar-Regolament (UE) 2018/1725³⁹ u ta opinjoni fil-XX XXXX⁴⁰,

---

³⁹ Ir-Regolament (UE) 2018/1725 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2018 dwar il-protezzjoni ta' persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' *data* personali mill-istituzzjonijiet, korpi, uffiċċji u agenziji tal-Unjoni u dwar il-moviment liberu ta' tali *data*, u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 45/2001 u d-Deċizzjoni Nru 1247/2002/KE (ĠU L 295, 21.11.2018, p. 39).

⁴⁰ ...

KAPITOLU I
DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Suġġett

Din id-Direttiva tistabbilixxi qafas komuni għall-armonizzazzjoni ta' ċerti aspetti tal-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi tal-Istati Membri dwar il-kreditu għall-konsumatur fil-forma ta' ċerti ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi u servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għall-konsumaturi.

Artikolu 2

Kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva tapplika għall-ftehimiet ta' kreditu.
L-Artikoli 1, 2 u 3, l-Artikoli 5 sa 10, l-Artikoli 12 sa 23, l-Artikoli 26, 27 u 28, l-Artikoli 30 sa 33, l-Artikolu 37 u l-Artikoli 39 sa 50 għandhom japplikaw ukoll għas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv fejn daww is-servizzi mhumiex ipprovduti minn kreditur jew intermedjarju tal-kreditu.
2. Din id-Direttiva ma tapplikax għal dawn li ġejjin:
  - (a) ftehimiet ta' kreditu li jkunu garantiti b'ipoteka jew b'garanzija komparabbli ohra normalment uzata fi Stat Membru fuq proprjetà immobbli residenzjali jew iggarantiti bi dritt relatat ma' proprjetà immobbli residenzjali;
  - (b) ftehimiet ta' kreditu li l-fini tagħhom ikun l-akkwist jew iż-żamma tad-drittijiet ta' proprjetà fl-art jew f'bini eżistenti jew ipproġettat;
  - (c) ftehimiet ta' kreditu li jinvolvu ammont totali ta' kreditu ta' aktar minn EUR 100 000;
  - (d) ftehimiet ta' kreditu fejn il-kreditu jingħata minn impjegatur lill-impjegati tiegħu bħala attività sekondarja bla imgħax jew offruti b'rati perċentwali annwali ta' imposta aktar baxxi minn daww prevalenti fis-suq u li ma jkunux offruti lill-pubbliku ġenerali;
  - (e) ftehimiet ta' kreditu li jkunu konklużi ma' ditti ta' investiment kif definit fl-Artikolu 4(1), punt (1) tad-Direttiva 2014/65/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴¹ jew ma' istituzzjonijiet ta' kreditu kif definit fl-Artikolu 4(1), punt (1) tar-Regolament (UE) Nru 575/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴² sabiex investitur ikun jista' jwettaq tranzazzjoni relatata ma' strument finanzjarju wieħed jew aktar minn daww elenkati fit-Taqsima C tal-Anness I tad-Direttiva 2014/65/UE, fejn id-ditta ta' investiment jew l-istituzzjoni ta' kreditu li tagħti l-kreditu tkun involuta f'dik it-tranzazzjoni;

⁴¹ Id-Direttiva 2014/65/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Mejju 2014 dwar is-swieq fl-istrumenti finanzjarji u li temenda d-Direttiva 2002/92/KE u d-Direttiva 2011/61/UE (GU L 173, 12.6.2014, p. 349).

⁴² Ir-Regolament (UE) Nru 575/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar ir-rekwiżiti prudenzjali għall-istituzzjonijiet ta' kreditu u d-ditti tal-investiment u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 648/2012, (GU L 176, 27.6.2013, p. 1).

- (f) ftehimiet ta' kreditu li jkunu r-rizultat ta' ftehim millhuq fil-qorti jew quddiem awtorità statutorja oħra;
  - (g) ftehimiet ta' kreditu li jirrigwardaw il-ħlas differit, mingħajr ħlas, ta' dejn eżistenti;
  - (h) ftehimiet ta' kreditu fejn il-konsumatur ikun mitlub jiddepożita oġġett bħala garanzija fil-kustodja tal-kreditur u l-obbligu tal-konsumatur ikun strettament limitat għal dak l-oġġett iddepożitat;
  - (i) ftehimiet ta' kreditu li jirrigwardaw self mogħti lil pubbliku ristrett b'dispożizzjoni statutorja b'fini ta' interess ġenerali u b'rati ta' imġax aktar baxxi minn dawk prevalenti fuq is-suq jew mingħajr imġax jew b'termini oħrajn li jkunu aktar favorevoli għall-konsumatur minn dawk prevalenti fis-suq.
  - (j) ftehimiet ta' kreditu eżistenti fi [*OP: dahħal id-data sitt xhur mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*]; Madankollu, l-Artikoli 23 u 24, l-Artikolu 25(1), it-tieni sentenza, l-Artikolu 25(2) u l-Artikoli 28 u 39 għandhom japplikaw għall-ftehimiet kollha ta' kreditu bla skadenza fissa eżistenti fi [*OP: dahħal id-data sitt xhur mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*].
3. Minkejja l-paragrafu 2(c), din id-Direttiva tapplika għal ftehimiet ta' kreditu mhux garantiti li jinvolvu ammont totali ta' kreditu ta' aktar minn EUR 100 000, fejn l-għan ta' dawk il-ftehimiet ta' kreditu jkun ir-rinnovazzjoni ta' proprjetà immobbli residenzjali.
  4. Fil-każ ta' ftehim ta' kreditu fil-forma ta' overrunning, għandhom japplikaw l-Artikoli 1, 2, 3, l-Artikolu 25 u l-Artikoli 41 sa 50 biss.
  5. L-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw li l-Artikoli 1, 2 u 3, l-Artikoli 7 u 8, l-Artikolu 11, l-Artikolu 19, l-Artikolu 20, l-Artikolu 21(1) il-punti (a) sa (h) u (l), l-Artikolu 21(3), l-Artikolu 23, l-Artikolu 25, l-Artikoli 28 sa 51 biss japplikaw għal ftehimiet ta' kreditu li jiġu konklużi minn organizzazzjoni li s-shubija tagħha tkun ristretta għal persuni residenti jew impjegati f'post partikolari jew impjegati u impjegati ritirati ta' impjegatur partikolari, jew għal persuni li jissodisfaw kwalifiki oħra stabbiliti skont id-dritt nazzjonali bħala l-bażi għall-eżistenza ta' rabta komuni bejn il-membri u li tissodisfa l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:
    - (a) tkun stabbilita għall-benefiċċju reċiproku tal-membri tagħha;
    - (b) ma tagħmilx profitti għal kwalunkwe persuna oħra jekk mhux membri tagħha;
    - (c) tissodisfa għan soċjali meħtieġ mid-dritt nazzjonali;
    - (d) tirċievi u tiġġestixxi t-tfaddil tal-membri tagħha biss u tipprovdi sorsi ta' kreditu lilhom biss;
    - (e) tipprovdi kreditu abbażi ta' rata perċentwali annwali ta' imposta li tkun aktar baxxa minn dik prevalenti fis-suq jew li jkun soġġett għal-limitu massimu stabbilit bid-dritt nazzjonali.

L-Istati Membri jistgħu jeżentaw mill-applikazzjoni ta' din id-Direttiva l-ftehimiet ta' kreditu konklużi minn organizzazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu meta l-valur totali tal-ftehimiet ta' kreditu eżistenti kollha li tkun dahlet għalihom dik l-organizzazzjoni jkun insinifikanti fir-rigward tal-valur totali tal-ftehimiet ta' kreditu eżistenti kollha fl-Istat Membru li fih tkun ibbażata l-organizzazzjoni u l-valur totali tal-ftehimiet ta' kreditu eżistenti kollha li jkunu dahlu għalihom l-organizzazzjonijiet

kollha simili fl-Istat Membru jkun inqas minn 1 % tal-valur totali tal-ftehimiet ta' kreditu eżistenti kollha konklużi f'dak l-Istat Membru.

L-Istati Membri għandhom jirrieżaminaw kull sena jekk il-kundizzjonijiet għall-applikazzjoni ta' kwalunkwe eżenzjoni bħal dik imsemmija fit-tieni subparagrafu għadhomx issodisfati u għandhom jieħdu azzjoni biex jirtiraw l-eżenzjoni fejn huma jqisu li ma baqgħux issodisfati.

6. L-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw li l-Artikoli 1, 2, 3, l-Artikoli 7 u 8, l-Artikolu 11, l-Artikolu 19, l-Artikolu 20, l-Artikolu 21(1) il-punti (a) sa (h), (l) u (r), l-Artikolu 21(3), l-Artikolu 23, l-Artikolu 25, l-Artikoli 28 sa 38 u l-Artikoli 40 sa 50 biss għandhom japplikaw għall-ftehimiet ta' kreditu li jipprevedu li l-arrangamenti għandhom jiġu miftiehma mill-kreditur u l-konsumatur fir-rigward ta' hlas differit jew tal-metodi ta' hlas lura, meta l-konsumatur ikun diġà inadempjenti fir-rigward tal-ftehim ta' kreditu inizjali u fejn il-kundizzjonijiet li ġejjin ikunu ssodisfati:
- (a) l-arrangament x'aktarx li jevita l-possibbiltà ta' procedimenti legali dwar l-inadempjenza tal-konsumatur;
  - (b) il-konsumatur ma jkunx soġġett għal termini inqas favorevoli minn dawk stabbiliti fil-ftehim ta' kreditu inizjali jekk jaċċetta l-arrangament.

Artikolu 3

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, għandhom japplikaw dawn id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "konsumatur" tfisser persuna fiżika li tagħxi għall-finijiet li huma 'l barra min-negozju, mill-kummerċ jew mill-professjoni tagħha;
- (2) "kreditur" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li tagħti jew twieghed li tagħti kreditu fl-eżerċizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħha;
- (3) "ftehim ta' kreditu" tfisser ftehim li bih kreditur jagħti jew iwieghed li jagħti lil konsumatur kreditu fil-forma ta' hlas differit, self jew akkomodazzjoni finanzjarja simili oħra; hlief għal ftehim għall-provvista fuq bazi kontinwa ta' servizzi jew il-provvista ta' oġġetti tal-istess xorta, fejn il-konsumatur iħallas għal tali servizzi jew oġġetti għat-tul ta' żmien tal-provvista tagħhom permezz ta' pagamenti rateali;
- (4) "servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv" tfisser servizzi pprovduti minn pjattaforma ta' finanzjament kollettiv biex jiġi ffaċilitat l-għoti ta' kreditu;
- (5) "kost totali tal-kreditu għall-konsumatur" tfisser il-kostijiet kollha, inklużi interessi, kummissjonijiet, taxxi, u kwalunkwe tip ta' tariffi oħrajn li l-konsumatur għandu jħallas b'konnessjoni mal-ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u li huma magħrufin mal-kreditur, f'każ ta' ftehimiet ta' kreditu, jew mal-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, f'każ ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, hlief għal kostijiet notarili; il-kostijiet relatati ma' servizzi anċillari fir-rigward tal-ftehim ta' kreditu jew is-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv huma inklużi wkoll fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur fejn, barra minn hekk, il-konkluzjoni ta' kuntratt fir-rigward ta' servizzi anċillari huwa obligatorju sabiex jinkiseb il-kreditu jew biex jinkiseb il-kreditu skont it-termini u l-kundizzjonijiet kummerċjalizzati;

- (6) “ammont totali pagabbli mill-konsumatur” tfisser is-somma tal-ammont totali ta’ kreditu u l-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur;
- (7) “rata perċentwali annwali ta’ imposta” jew “RPAI” tfisser il-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur espressa bħala perċentwali annwali tal-ammont totali ta’ kreditu, fejn applikabbli inklużi l-ispejjeż msemmija fl-Artikolu 30(2);
- (8) “rata tas-self” tfisser ir-rata tal-ingħax espressa bħala perċentwali fess jew varjabbli applikata fuq bazi annwali għall-ammont ta’ għid ta’ kreditu;
- (9) “rata tas-self fissa” tfisser ir-rata tas-self li l-kreditor jew il-fornitur tas-servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv u l-konsumatur jaqblu dwarha fil-ftehim ta’ kreditu jew fil-ftehim għall-provvista ta’ servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv għat-tul ta’ żmien kollu tal-ftehim ta’ kreditu jew tas-servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv, jew diversi rati tas-self li l-kreditor jew il-fornitur tas-servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv u l-konsumatur jaqbel dwarhom fil-ftehim ta’ kreditu jew tas-servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv għal perjodi parzjali li għalihom ir-rati tas-self huma determinati esklużivament minn perċentwal speċifiku fess. Jekk fil-ftehim ta’ kreditu jew fil-ftehim għall-provvista ta’ servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv ma jkunux determinati r-rati tas-self kollha, ir-rata tas-self għandha titqies bħala fissa biss għall-perjodi parzjali li għalihom ir-rati tas-self huma determinati esklużivament minn perċentwal speċifiku fess miftiehma fil-konkluzjoni tal-ftehim ta’ kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta’ servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv;
- (10) “ammont totali ta’ kreditu” tfisser il-limitu massimu jew is-somom totali disponibbli skont ftehim ta’ kreditu jew skont is-servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv;
- (11) “mezz durabbli” tfisser kull strument li jippermetti lill-konsumatur jaħżen informazzjoni indirizzata lilu personalment b’mod aċċessibbli għal referenza futura għal perjodu ta’ żmien adegwat għall-finijiet ta’ informazzjoni u li jippermetti r-riproduzzjoni mhux mibdula tal-informazzjoni mahżuna;
- (12) “intermedjarju tal-kreditu” tfisser persuna fiżika jew ġuridika li ma tkunx qed taġixxi bħala kreditor jew nutar u li ma tkunx semplicement qed tintroduċi, direttament jew indirettament, konsumatur lil-kreditor, u li, fl-eżerċizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħha, għal tariffa li tista’ tkun f’forma pekunarja jew fi kwalunkwe forma ta’ kunsiderazzjoni finanzjarja oħra miftiehma:
  - (a) tippreżenta jew toffri ftehimiet ta’ kreditu għall-konsumaturi;
  - (b) tassisti lill-konsumaturi billi tagħmel hidma preparatorja jew amministrazzjoni prekontrattwali oħra fir-rigward ta’ ftehimiet ta’ kreditu minbarra kif imsemmi fil-punt (a); jew
  - (c) tikkonkludi ftehim ta’ kreditu mal-konsumaturi f’isem il-kreditor;
- (13) “informazzjoni prekontrattwali” tfisser l-informazzjoni li l-konsumatur jeħtieġ biex ikun jista’ jqabbel offerti ta’ kreditu differenti u jieħu deċiżjoni infurmata dwar jekk għandux jikkonkludi l-ftehim ta’ kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta’ servizzi ta’ finanzjament kollettiv;

- (14) “tfassil ta’ profili” tfisser kwalunkwe forma ta’ pproċessar awtomatizzat ta’ *data* personali kif definit fl-Artikolu 4, il-punt (4) tar-Regolament (UE) 2016/679;
- (15) “mezz ta’ komunikazzjoni mill-bogħod” tfisser kwalunkwe mezz ta’ komunikazzjoni mill-bogħod kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (e) tad-Direttiva 2002/65/KE;
- (16) “bejgħ abbinat” tfisser l-offerta jew il-bejgħ ta’ ftehim ta’ kreditu jew servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv f’pakkett ma’ prodotti jew servizzi distinti finanzjarji ohra fejn il-ftehim ta’ kreditu jew is-servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv ma jkunux disponibbli għall-konsumatur b’mod separat;
- (17) “prattiki ta’ ggruppar” tfisser l-offerta jew il-bejgħ ta’ ftehim ta’ kreditu jew servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv f’pakkett ma’ prodotti jew servizzi finanzjarji separati ohra fejn il-ftehim ta’ kreditu jew is-servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv isiru disponibbli wkoll għall-konsumatur b’mod separat iżda mhux neċessarjament bl-istess termini jew kundizzjonijiet bħal meta jiġu offruti abbinati flimkien ma’ dawk il-prodotti jew servizzi l-ohra;
- (18) “servizzi ta’ konsulenza” tfisser ir-rakkomandazzjonijiet personali lil konsumatur rigward tranzazzjoni waħda jew aktar relatati ma’ ftehimiet ta’ kreditu jew servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv u li tikkostitwixxi attività separata mill-ġoti ta’ kreditu u mill-attivitajiet ta’ intermedjarju tal-kreditu kif definit fil-punt (12);
- (19) “faċilità ta’ overdraft” tfisser ftehim ta’ kreditu espliċitu li permezz tiegħu kreditur jagħmel disponibbli għall-konsumatur fondi li jaqbu l-bilanċ kurrenti fil-kont kurrenti tal-konsumatur;
- (20) “overrunning” tfisser overdraft aċċettat taċitament li permezz tiegħu kreditur jagħmel disponibbli għall-konsumatur fondi li jaqbu l-bilanċ kurrenti fil-kont kurrenti tal-konsumatur jew fil-faċilità ta’ overdraft miftiehma;
- (21) “ftehim ta’ kreditu konness” tfisser ftehim ta’ kreditu jew servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv fejn
- (a) il-kreditu jew is-servizzi in kwistjoni jservu esklużivament biex jiffinanzja ftehim għall-provvista ta’ oġġetti speċifiċi jew il-provvista ta’ servizz speċifiku, u
  - (b) dawk iż-żewġ ftehimiet jiffurmaw, minn perspettiva, oġġettiva unità kummerċjali; unità kummerċjali għandha titqies li teżisti meta l-fornitur jew il-fornitur tas-servizz innifsu jiffinanzja l-kreditu lill-konsumatur jew, jekk ikun iffinanzjat minn parti terza, meta l-kreditur jew il-fornitur juża s-servizzi tal-fornitur jew tal-fornitur tas-servizz b’konnessjoni mal-konkluzjoni jew it-tnejn tal-ftehim ta’ kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta’ servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv, jew fejn l-oġġetti speċifiċi jew il-provvista ta’ servizz speċifiku hija espliċitament speċifikata fil-ftehim ta’ kreditu jew fis-servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv;
- (22) “flas lura antiċipat” tfisser il-helsien sħiħ jew parzjali mill-obbligi tal-konsumatur skont ftehim ta’ kreditu jew servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv;

- (23) “pjattaforma ta’ finanzjament kollettiv” tfisser pjattaforma ta’ finanzjament kollettiv kif definita fl-Artikolu 2(1)(d) tar-Regolament (UE) 2020/1503;
- (24) “facilità ta’ kreditu rotanti” tfisser forma ta’ ftehim ta’ kreditu maħruġ mill-kreditur li jipprovdi lill-konsumatur bil-kapaċità li jiġbed fondi, iħallas lura fondi, u jiġbed fondi mill-ġdid;
- (25) “servizzi ta’ konsulenza dwar id-dejn” tfisser assistenza personalizzata ta’ natura teknika, legali jew psikoloġika pprovdata minn operaturi professjonali indipendenti lill-konsumaturi li jesperjenzaw jew li jistgħu jesperjenzaw diffikultajiet biex ilaħħqu mal-impenji finanzjarji tagħhom;

Artikolu 4

Konverżjoni ta’ ammonti espressi f’euro f’ munita nazzjonali

1. Għall-finjiet ta’ din id-Direttiva, dawk l-Istati Membri li jikkonvertu l-ammonti espressi f’euro fil-munita nazzjonali tagħhom għandhom inizjalment jużaw f’dik il-konverżjoni r-rata tal-kambju prevalenti fid-data tad-dhul fis-seħħ ta’ din id-Direttiva.
2. L-Istati Membri jistgħu jaġġustaw l-ammonti li jirriżultaw mill-konverżjoni msemmija fil-paragrafu 1, dment li tali aġġustament ma jaqbix EUR 10.

Artikolu 5

Obbligu li tinghata informazzjoni minghajr hlas lill-konsumaturi

L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li, meta tinghata informazzjoni lill-konsumaturi f’konformità ma’ din id-Direttiva, tali informazzjoni tinghata minghajr hlas lill-konsumatur.

Artikolu 6

Nondiskriminazzjoni

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kundizzjonijiet li għandhom jiġu ssodisfati biex jinghata kreditu ma jiddiskriminax kontra konsumaturi legalment residenti fl-Unjoni abbażi tan-nazzjonalità jew tal-post tar-residenza tagħhom jew għal kwalunkwe raġuni kif imsemmi fl-Artikolu 21 tal-Karta Id-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, meta dawk il-konsumaturi jitolbu, jikkonkludu jew ikollhom ftehim ta’ kreditu jew servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv fl-Unjoni.

KAPITOLU II

INFORMAZZJONI LI GħANDHA TINGHATA QABEL IL-KONKLUŻJONI TAL-FTEHIM TA’ KREDITU JEW TAL-FTEHIM GħALL-PROVVISTA TA’ SERVIZZI TA’ KREDITU TA’ FINANZJAMENT KOLLETTIV

Artikolu 7

Reklamar u kummerċjalizzazzjoni ta’ ftehimiet ta’ kreditu u servizzi ta’ kreditu ta’ finanzjament kollettiv

Minghajr preġudizzju għad-Direttiva 2005/29/KE, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li kwalunkwe komunikazzjoni ta’ reklamar u kummerċjalizzazzjoni rigward ftehimiet ta’

kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv tkun ġusta, ċara u mhux qarrieqa. Il-kliem f'dawn il-komunikazzjonijiet ta' reklamar u kummerċjalizzazzjoni li jistgħu johlqu aspettattivi foloz għall-konsumaturi fir-rigward tad-disponibbiltà jew il-kost ta' kreditu għandhom jiġu pprojbti.

Artikolu 8

Informazzjoni standard li għandha tiġi inkluża fir-reklamar ta' ftehimiet ta' kreditu u servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li r-reklamar dwar ftehimiet ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li jindika rata tal-imghax jew kwalunkwe ċifra relatata mal-kost tal-kreditu għall-konsumatur ikun jinkludi informazzjoni standard f'konformità ma' dan l-Artikolu.

Dan l-obbligu ma għandux japplika fejn id-dritt nazzjonali jirrikjedi l-indikazzjoni tar-rata perċentwali annwali ta' imposta fir-reklamar dwar ftehimiet ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li ma jindikax rata tal-imghax jew kwalunkwe ċifra relatata ma' kwalunkwe kost tal-kreditu għall-konsumatur fit-tifsira tal-ewwel subparagrafu.

2. L-informazzjoni standard għandha tkun tista' tinqara faċilment jew tinstema' b'mod ċar, kif xieraq, u adattata għar-restrizzjonijiet tekniċi tal-mezz użat għar-reklamar u għandha tispeċifika b'mod ċar, konċiż u prominenti, permezz ta' eżempju rappreżentattiv, l-elementi kollha li ġejjin:
  - (a) ir-rata tas-self, fissa jew varjabbli jew it-tnejn li huma, flimkien mad-dettalji ta' kwalunkwe imposta inkluża fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur;
  - (b) l-ammont totali tal-kreditu;
  - (c) ir-rata perċentwali annwali ta' imposta;
  - (d) fejn applikabbli, it-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu jew tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;
  - (e) fil-każ ta' kreditu fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti jew servizzi speċifiċi, il-prezz fi flus kontanti u l-ammont ta' kwalunkwe hlas bil-quddiem;
  - (f) fejn applikabbli, l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur u l-ammont tal-pagamenti rateali.

F'każijiet speċifiċi u ġġustifikati fejn il-mezz użat biex tiġi kkomunikata l-informazzjoni standard imsemmija fl-ewwel subparagrafu ma jkunx jippermetti li l-informazzjoni tintwera b'mod viżiv, il-punti (e) u (f) f'dak is-subparagrafu ma għandhomx japplikaw.

3. Meta l-konkluzjoni ta' kuntratt dwar servizz anċillari relatat mal-ftehim ta' kreditu jew mas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv tkun obligatorja biex jinkiseb il-kreditu jew biex jinkiseb il-kreditu bit-termini u l-kundizzjonijiet kummerċjalizzati, u l-kost ta' dak is-servizz ma jkunx jista' jiġi ddeterminat minn qabel, l-informazzjoni standard għandha tispeċifika, flimkien mar-rata perċentwali annwali ta' imposta msemmija fil-paragrafu 2(c), b'mod ċar, konċiż u prominenti l-obbligu ta' dħul f'dak il-kuntratt.

Artikolu 9

Informazzjoni ġenerali

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri jew, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu jew il-fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jagħmlu disponibbli informazzjoni ġenerali ċara u li tinfliehem dwar il-ftehimiet ta' kreditu u s-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv f'kull hin fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor.
2. L-informazzjoni ġenerali msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi mill-inqas dan li ġej:
  - (a) l-identità, l-indirizz ġeografiku, in-numru tat-telefon u l-email tal-emittent tal-informazzjoni;
  - (b) l-għan li għalih il-kreditu jista' jintuza;
  - (c) it-tul ta' żmien possibbli tal-ftehimiet ta' kreditu jew tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;
  - (d) it-tipi ta' rata tas-self disponibbli, b'indikazzjoni jekk tkunx fissa jew varjabbli jew it-tnejn, b'deskrizzjoni fil-qosor tal-karatteristiċi ta' rata fissa u varjabbli, inkluż l-implikazzjonijiet relatati għall-konsumatur;
  - (e) eżempju rappreżentattiv tal-ammont totali ta' kreditu, il-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur, l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur u r-rata perċentwali annwali ta' imposta;
  - (f) indikazzjoni ta' kostijiet ulterjuri possibbli, mhux inklużi fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur, li għandhom jiġihallu b'konnessjoni ma' ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;
  - (g) il-firxa ta' għazliet differenti disponibbli għar-rimborz tal-kreditu lill-kreditur, inklużi l-għadd, il-frekwenza u l-ammont tal-pagamenti rateali regolari;
  - (h) deskrizzjoni tal-kundizzjonijiet direttament marbuta mal-hlas lura antiċipat;
  - (i) deskrizzjoni tad-dritt ta' rtirar;
  - (j) indikazzjoni tas-servizzi ancillari li l-konsumatur huwa obligat li jakkwista biex jikseb il-kreditu jew biex jiksbu bit-termini u l-kundizzjonijiet kummerċjalizzati, u, fejn applikabbli, kjarifika li s-servizzi ancillari jistgħu jinxtraw minn fornitur li ma jkunx il-kreditur; u
  - (k) twissija ġenerali dwar il-konsegwenzi possibbli tan-nuqqas ta' konformità mal-impenji marbutin mal-ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

Artikolu 10

Informazzjoni prekontrattwali

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu u l-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, jagħtu lill-konsumatur l-informazzjoni prekontrattwali meħtieġa biex iqabbel offerti differenti sabiex jiehu deċizzjoni infurmata dwar jekk jikkonkludix ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv abbażi tat-termini u l-kundizzjonijiet ta' kreditu offruti mill-kreditur jew mill-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament

kollettiv u, fejn applikabbli, il-preferenzi espressi u l-informazzjoni mogħtija mill-konsumatur. Tali informazzjoni prekuntrattwali għandha tingħata lill-konsumatur mill-inqas jum qabel ma jkun marbut bi kwalunkwe ftehim ta' kreditu jew offerta, jew bi kwalunkwe ftehim jew offerta għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

F'każ li l-informazzjoni prekuntrattwali msemmija fl-ewwel subparagrafu tingħata inqas minn jum qabel ma l-konsumatur jkun marbut bil-ftehim ta' kreditu jew offerta, jew bi kwalunkwe ftehim jew offerta għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu u l-fornitur tas-servizz ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jibagħtu tfakkira, fuq karta jew fuq kwalunkwe mezz durabbli ieħor lill-konsumatur dwar il-possibiltà li jirtira mill-ftehim ta' kreditu u mis-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u dwar il-proċedura li għandha tigi segwita għall-irtirar, f'konformità mal-Artikolu 26. Dik it-tfakkira lill-konsumatur għandha ssir mhux aktar tard minn jum wara l-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu, tal-ftehim għall-provvista ta' servizz ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jew l-aċċettazzjoni tal-offerta ta' kreditu.

2. L-informazzjoni prekuntrattwali msemmija fil-paragrafu 1 għandha tingħata fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor permezz tal-formola tal-Informazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur stabbilita fl-Anness I. L-informazzjoni kollha mogħtija fil-formola wkoll għandha tkun prominenti. Il-kreditur għandu jitqies li jkun issodisfa r-rekwiżiti ta' informazzjoni f'dan il-paragrafu u fl-Artikolu 3, il-paragrafi (1) u (2) tad-Direttiva 2002/65/KE jekk huwa jkun ipprova l-Informazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur.
3. L-informazzjoni prekuntrattwali msemmija fil-paragrafu 1 għandha tispeċifika l-elementi kollha li ġejjin:
  - (a) it-tip ta' kreditu;
  - (b) l-identità, l-indirizz ġeografiku, in-numru tat-telefon u l-email tal-kreditur kif ukoll, fejn applikabbli, l-identità, l-indirizz ġeografiku, in-numru tat-telefon u l-email tal-intermedjarju tal-kreditu u tal-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv involuti;
  - (c) l-ammont totali ta' kreditu u l-kundizzjonijiet li jirregolaw il-ġbid ta' kreditu;
  - (d) it-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu jew tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;
  - (e) fil-każ ta' kreditu fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti jew servizz speċifiku u fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu konnessi, l-oġġetti jew is-servizzi speċifiki u l-prezz fi flus kontanti tagħhom;
  - (f) ir-rata tas-self, jew ir-rati tas-self kollha fejn japplikaw rati tas-self differenti f'ċirkostanzi differenti, il-kundizzjonijiet li jirregolaw l-applikazzjoni ta' kull rata tas-self u, fejn ikun disponibbli, kwalunkwe indici jew rata ta' referenza applikabbli għal kull rata inizjali tas-self, kif ukoll il-perjodi, il-kundizzjonijiet u l-proċeduri għall-bidliet ta' kull rata tas-self;
  - (g) ir-rata percentwali annwali ta' imposta u l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur, spjegati permezz ta' eżempju rappreżentattiv li jsemmi s-suppożizzjonijiet kollha użati għall-kalkolu ta' dik ir-rata; Meta l-konsumatur ikun informa lill-kreditur jew lill-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta'

finanzjament kollettiv b'komponent wiehed jew aktar tal-kreditu preferut tiegħu, b'hat-tul ta' zmien tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u l-ammont totali ta' kreditu, il-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għandu jkoll dawk il-komponenti;

- (h) fejn ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jipprovdu modi differenti ta' għid ta' kreditu b'imposti jew rati tas-self differenti u l-kreditur juża s-suppożizzjoni stabbilita fil-punt (b) tal-Parti II tal-Anness IV, indikazzjoni li mekkanizmi oħrajn ta' għid ta' kreditu għat-tip rilevanti ta' ftehim ta' kreditu jistgħu jirriżultaw f'rati perċentwali annwali oghla ta' imposta;
- (i) l-ammont, l-għadd u l-frekwenza tal-ħlasijiet li jridu jsiru mill-konsumatur u, fejn xieraq, l-ordni li fiha l-ħlasijiet ikunu allokati għal bilanċi pendenti differenti b'rati tas-self differenti għall-finijiet tar-rimborz;
- (j) fejn applikabbli, l-imposti għaż-żamma ta' kont wiehed jew ta' diversi kontijiet obligatorji biex jiġu rreġistrati kemm it-tranzazzjonijiet ta' ħlas kif ukoll il-għid ta' kreditu, l-imposti għall-użu ta' mezz ta' ħlas kemm għat-tranzazzjonijiet ta' ħlas kif ukoll għall-għid ta' kreditu, kwalunkwe imposta oħra li tirriżulta mill-ftehim ta' kreditu u l-kundizzjonijiet li permezz tagħhom kwalunkwe imposta tista' tiġi mibdula;
- (k) fejn applikabbli, kwalunkwe kost pagabbli mill-konsumatur lil nutar mal-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;
- (l) l-obbligu, fejn hemm, li wiehed jidhol f'kuntratt dwar servizz anċillari relatat mal-ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, meta il-konkluzjoni ta' tali kuntratt tkun obligatorja biex jinkiseb il-kreditu jew biex jinkiseb il-kreditu bit-termini u l-kundizzjonijiet kummerċjalizzati;
- (m) ir-rata tal-imghax applikabbli fil-każ ta' ħlasijiet tard u l-arrangamenti għall-aġġustament tagħha, u, fejn applikabbli, kwalunkwe imposta pagabbli għall-inadempjenza;
- (n) twissija dwar il-konsegwenzi meta ma jsirux ħlasijiet jew meta dawn isiru tard;
- (o) fejn ikun applikabbli, il-garanziji meħtieġa;
- (p) l-eżistenza ta' dritt ta' rtirar;
- (q) id-dritt ta' ħlas lura anticipat, u, fejn applikabbli, informazzjoni dwar id-dritt tal-kreditur għal kumpens u l-mod li bih dan il-kumpens jiġi ddeterminat;
- (r) id-dritt tal-konsumatur li jiġi infurmat immedjatament u mingħajr ħlas, skont l-Artikolu 19(2), bir-riżultat ta' konsultazzjoni ta' bażi tad-*data* li ssir biex tiġi vvalutata l-affidabbiltà kreditizja tiegħu;
- (s) id-dritt tal-konsumatur, kif stabbilit fil-paragrafu 8, li jingħata, fuq talba u mingħajr ħlas, kopja tal-abbozz tal-ftehim ta' kreditu jew tal-abbozz tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, dment li l-kreditur fiz-żmien tat-talba jkun lest li jipproċedi għall-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv mal-konsumatur;

- (t) fejn applikabbli, indikazzjoni li l-prezz għe personalizzat abbażi ta' pproċessar awtomatizzat, inkluż it-tfassil ta' profili;
- (u) fejn applikabbli, il-perjodu ta' żmien li matulu l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ikun marbut bl-informazzjoni prekuntrattwali mogħtija f'konformità ma' dan l-Artikolu;
- (v) il-possibilità li jintuża mekkanizmu barra mill-qorti ta' lment u ta' rimedju għall-konsumatur u l-metodi biex ikollu aċċess għalih.

Meta l-ftehim ta' kreditu jew s-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jagħmlu referenza għal parametru referenzjarju kif definit fil-punt (3) tal-Artikolu 3(1) tar-Regolament (UE) 2016/1011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴³, l-isem tal-parametru referenzjarju u tal-amministratur tiegħu u l-implikazzjonijiet potenzjali għall-konsumatur għandhom jingħataw mill-kreditur jew fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu jew il-fornitur tas-servizz ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, lill-konsumatur f'dokument separat li jkun jista' jigi anness mal-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur.

4. Fl-istess ħin li tiġi pprovduta l-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur lill-konsumatur, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, għandu jagħti lill-konsumatur il-formola tal-Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur stabbilita fl-Anness II, li jkun fiha l-informazzjoni prekuntrattwali li ġejja:
  - (a) l-ammont totali tal-kreditu;
  - (b) it-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;
  - (c) ir-rata tas-self, jew ir-rati tas-self kollha jekk japplikaw rati ta' self differenti f'ċirkostanzi differenti;
  - (d) ir-rata perċentwali annwali ta' imposta u l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur;
  - (e) fil-każ ta' kreditu fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti jew servizz speċifiċi u fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu konnessi, l-oġġetti jew is-servizzi speċifiċi u l-prezz fi flus kontanti tagħhom;
  - (f) il-kostijiet fil-każ ta' hlasijiet tard;

5. L-informazzjoni murija fil-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur u fil-formola tal-Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur għandha tkun konsistenti. Din għandha tkun tinqara faċilment u tqis ir-restrizzjonijiet tekniċi tal-mezz li fuqu tintwera. L-informazzjoni għandha tintwera b'mod adegwat u xieraq fuq il-mezzi differenti.

Kwalunkwe informazzjoni addizzjonali li l-kreditur jista' jagħti lill-konsumatur għandha tingħata f'dokument separat li jkun jista' jigi anness mal-formola tal-

⁴³ Ir-Regolament (UE) 2016/1011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-8 ta' Ġunju 2016 dwar l-indiċi uzati bhala parametri referenzjarji fi strumenti finanzjarji u kuntratti finanzjarji jew dwar il-kejl tal-prestazzjoni ta' fondi ta' investiment u li jemenda d-Direttivi 2008/48/KE u 2014/17/UE u r-Regolament (UE) Nru 596/2014 (ĠU L 171, 29.6.2016, p. 1).

Informazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur jew mal-formola tal-Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur.

6. B'deroga mill-paragrafu 3, fil-każ ta' komunikazzjonijiet telefoniċi bil-vuċi, kif imsemmi fl-Artikolu 3(3) tad-Direttiva 2002/65/KE, id-deskrizzjoni tal-karatteristiċi prinċipali tas-servizz finanzjarju li għandu jingħata skont it-tieni inċiż tal-Artikolu 3(3), il-punt (b) ta' dik id-Direttiva għandha tinkludi tal-inqas l-elementi msemmija fil-paragrafu 3(c), (d), (e), (f) u (i) ta' dan l-Artikolu, flimkien mar-rata perċentwali annwali ta' imposta spjegata permezz ta' eżempju rappreżentattiv u l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur.
7. Jekk il-ftehim ikun għe konkluz fuq it-talba tal-konsumatur bl-użu ta' mezz ta' komunikazzjoni mill-bogħod li ma jippermettix li l-informazzjoni tingħata f'konformità ma' dan l-Artikolu, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu jew l-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għandhom jagħtu lill-konsumatur il-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur u l-formola tal-Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur immedjatement wara l-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.
8. Fuq talba tal-konsumatur, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu u l-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għandhom, minbarra l-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur u l-formola tal-Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur, jagħtu lill-konsumatur kopja tal-abbozz tal-ftehim ta' kreditu, jew tal-abbozz tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv mingħajr hlas, dment li l-kreditur fiż-żmien tat-talba jkun lest jipproċedi għall-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv mal-konsumatur.
9. Fil-każ ta' ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li permezz tagħhom il-hlasijiet magħmula mill-konsumatur ma jwasslux għal amortizzament korrispondenti immedjat tal-ammont totali ta' kreditu, izda jintużaw biex jikkostitwixxu kapital matul perjodi u b'kundizzjonijiet stipulati fil-ftehim ta' kreditu, fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jew fi ftehim anċillari, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu jew l-fornitur tas-servizzi ta' finanzjament kollettiv għandhom jinkludu fl-informazzjoni prekuntrattwali msemmija fil-paragrafu 1 dikjarazzjoni ċara u konċiża li tali ftehimiet ta' kreditu u servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ma jipprevedux garanzija ta' hlas lura tal-ammont totali ta' kreditu miġbud skont il-ftehim ta' kreditu jew is-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, sakemm garanzija bħal din ma tingħatax espressament.
10. Dan l-Artikolu ma għandux japplika għall-fornituri ta' oġġetti jew servizzi li jkunu qed jagixxu bħala intermedjarji tal-kreditu f'kapacità anċillari. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-obbligu tal-kreditur, jew fejn applikabbli, tal-intermedjarju tal-kreditu jew tal-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li jiżgura li l-konsumatur jirċievi l-informazzjoni prekuntrattwali msemmija f'dan l-Artikolu.

Artikolu 11

Informazzjoni prekuntrattwali fir-rigward tal-ftehimiet ta' kreditu msemmija fl-Artikolu 2(5) jew (6)

1. Għall-ftehimiet ta' kreditu msemmija fl-Artikolu 2(5) jew (6), l-informazzjoni prekontrattwali msemmija fl-Artikolu 10(1) għandha, b'deroga mill-paragrafu 2 ta' dak l-Artikolu, tingħata fuq karta jew fuq mezz durabbli iehor permezz tal-formola tal-Infommazzjoni Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur stabbilita fl-Anness III. L-informazzjoni kollha mogħtija f'dik il-formola għandha tkun daqstant prominenti. Il-kreditur għandu jitqies li jkun issodisfa r-rekwiziti tal-informazzjoni f'dan il-paragrafu u fl-Artikolu 3(1) u (2) tad-Direttiva 2002/65/KE jekk huwa jkun ipprova l-Infommazzjoni Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur.
2. Għall-ftehimiet ta' kreditu msemmija fl-Artikolu 2(5) jew (6), l-informazzjoni prekontrattwali msemmija fl-Artikolu 10(1) għandha, b'deroga mill-paragrafu 3 ta' dak l-Artikolu, tispeċifika l-elementi kollha li għejjin:
  - (a) it-tip ta' kreditu;
  - (b) l-identità, l-indirizz ġeografiku, in-numru tat-telefon u l-email tal-kreditur kif ukoll, fejn applikabbli, l-identità, l-indirizz ġeografiku, in-numru tat-telefon u l-indirizz tal-email tal-intermedjarju tal-kreditu involut;
  - (c) l-ammont totali tal-kreditu;
  - (d) it-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu;
  - (e) ir-rata tas-self u l-kundizzjonijiet li jirregolaw l-applikazzjoni ta' dik ir-rata, kwalunkwe indiċi jew rata ta' referenza applikabbli għar-rata tas-self inizjali, l-imposti applikabbli mill-hin li fih il-ftehim ta' kreditu jiġi konkluż, u, fejn applikabbli, il-kundizzjonijiet li permezz tagħhom daww l-imposti jistgħu jinbidlu;
  - (f) ir-rata percentwali annwali ta' imposta, spjegata permezz ta' eżempji rappreżentattivi li jsemmu s-suppożizzjonijiet kollha użati għall-kalkolu ta' dik ir-rata;
  - (g) l-ammont, l-għadd u l-frekwenza tal-ħlasijiet li jridu jsiru mill-konsumatur u, fejn xieraq, l-ordni li fiha l-ħlasijiet ikunu allokati għal bilanċi pendenti differenti b'rati tas-self differenti għall-finijiet tar-rimborż;
  - (h) il-kundizzjonijiet u l-proċedura għat-terminazzjoni tal-ftehim ta' kreditu;
  - (i) id-dritt ta' ħlas lura antiċipat, u, fejn applikabbli, informazzjoni dwar id-dritt tal-kreditur għal kumpens u l-mod li bih dan il-kumpens jiġi ddeterminat.
  - (j) fejn applikabbli, indikazzjoni li l-konsumatur jista' jntalab iħallas lura l-ammont totali tal-kreditu fi kwalunkwe hin;
  - (k) ir-rata tal-imgħax applikabbli fil-każ ta' ħlasijiet tard u l-arrangamenti għall-aġġustament tagħha, u, fejn applikabbli, kwalunkwe imposta pagabbli għall-inadempjenza;
  - (l) id-dritt tal-konsumatur li jiġi infurmat immedjatement u mingħajr ħlas, skont l-Artikolu 19(2), bir-riżultat ta' konsultazzjoni ta' bazi tad-*data* li ssir biex tiġi vvalutata l-affidabbiltà kreditizja tiegħu;
  - (m) fejn applikabbli, indikazzjoni li l-prezz ġie personalizzat abbażi ta' pproċessar awtomatizzat, inkluż it-tfassil ta' profili;
  - (n) fejn applikabbli, il-perjodu ta' żmien li matulu l-kreditur ikun marbut bl-informazzjoni prekontrattwali mogħtija f'konformità ma' dan l-Artikolu;

- (o) il-possibilità li jintuza mekkanizmu barra mill-qorti ta' lment u ta' rimedju għall-konsumatur u l-metodi biex ikollu aċċess għalih.
3. Fl-istess hin li tiġi pprovduta l-formola tal-Infurmazzjoni Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur lill-konsumatur, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu, għandhom jagħtu lill-konsumatur il-formola tal-Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur stabbilita fl-Anness II.
  4. L-infurmazzjoni murija fil-formola tal-Infurmazzjoni Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur u fil-formola tal-Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur għandha tkun konsistenti. Din għandha tkun tinqara faċilment u tqis ir-restrizzjonijiet tekniċi tal-mezz li fuqu tintwera. L-infurmazzjoni għandha tintwera b'mod adegwat u xieraq fuq il-mezzi differenti.
  5. B'deroga mill-paragrafu 2, fil-każ ta' komunikazzjonijiet telefoniċi bil-vuċi, kif imsemmi fl-Artikolu 3(3) tad-Direttiva 2002/65/KE, id-deskrizzjoni tal-karatteristiċi prinċipali tas-servizz finanzjarju li għandu jingħata skont it-tieni inciz tal-Artikolu 3(3), il-punti (b) ta' dik id-Direttiva għandha tinkludi tal-inqas l-elementi msemmija fil-paragrafu 2(c) sa (f) u (l) ta' dan l-Artikolu.
  6. Fuq talba tal-konsumatur, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu għandhom, minbarra l-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur u l-formola tal-Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur, jagħtu lill-konsumatur kopja tal-abbozz tal-ftehim ta' kreditu mingħajr hlas, dment li l-kreditur fiż-żmien tat-talba jkun lest jipproċedi għall-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu mal-konsumatur.
  7. Jekk il-ftehim ikun gie konkluz fuq it-talba tal-konsumatur bl-użu ta' mezz ta' komunikazzjoni mill-bogħod li ma jippermettix li l-infurmazzjoni tingħata f'konformità ma' dan l-Artikolu, il-kreditur għandu jagħti lill-konsumatur il-formola tal-Infurmazzjoni Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur u l-Harsa Ġenerali Standard Ewropea lejn il-Kreditu għall-Konsumatur immedjatament wara l-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu.
  8. Dan l-Artikolu ma għandux japplika għall-fornituri ta' oġġetti jew servizzi li jkunu qed jagixxu bhala intermedjarji tal-kreditu f'kapacità anċillari. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-obbligu tal-kreditur, jew fejn applikabbli, tal-intermedjarju tal-kreditu li jiżgura li l-konsumatur jirċievi l-infurmazzjoni prekontrattwali msemmija f'dan l-Artikolu.

Artikolu 12

Spjegazzjonijiet adegwati

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ikunu meħtieġa jagħtu spjegazzjonijiet adegwati lill-konsumatur dwar il-ftehimiet ta' kreditu jew is-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv proposti u kwalunkwe servizz anċillari li jippermettu lill-konsumatur jivvaluta jekk il-ftehimiet ta' kreditu jew is-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u s-servizzi anċillari proposti jkunux adatti għall-htigijiet u s-sitwazzjoni finanzjarja tiegħu. L-ispjegazzjonijiet għandhom jinkludu l-elementi li ġejjin:
  - (a) l-infurmazzjoni msemmija fl-Artikoli 10, 11 u 38;

- (b) il-karatteristiċi essenzjali tal-ftehim ta' kreditu, tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jew tas-servizzi anċillari proposti;
  - (c) l-effetti speċifiċi li l-ftehim ta' kreditu, is-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jew is-servizzi anċillari proposti jista' jkollhom fuq il-konsumatur, inkluż il-konsegwenzi ta' inadempjenza fil-hlas jew ta' hlas tard mill-konsumatur;
  - (d) fejn is-servizzi anċillari jiġu ggruppati ma' ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, jekk kull komponent tal-grupp jistax jiġi tterminat separatament u l-implikazzjonijiet ta' tali terminazzjoni għall-konsumatur.
2. L-Istati Membri jistgħu jadattaw ir-rekwiżit imsemmi fil-paragrafu 1 fir-rigward tal-mod li bih għandhom jingħataw l-ispejgazzjonijiet u l-punt sa fejn għandhom jingħataw għal dawn li ġejjin:
- (a) iċ-ċirkostanzi tas-sitwazzjoni li fiha jiġi offrut il-kreditu;
  - (b) il-persuna li lilha jiġi offrut il-kreditu;
  - (c) in-natura tal-kreditu offrut.

Artikolu 13

Offerti personalizzati abbażi ta' pproċessar awtomatizzat

L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jinfurmaw lill-konsumaturi meta jiġu pprezentati b'offerta personalizzata li tkun ibbażata fuq it-tfassil ta' profili jew tipi oħra ta' pproċessar awtomatizzat ta' *data* personali.

KAPITOLU III

BEJGH ABBINAR U PRATTIKI TA' GGRUPPAR, FTEHIM GHAL SERVIZZI ANĊILLARI, SERVIZZI TA' KONSULENZA U BEJGH TA' KREDITU MHUX MITLUB

Artikolu 14

Bejgh abbinat u prattiki ta' ggrupp

1. L-Istati Membri jistgħu jippermettu prattiki ta' ggrupp iżda għandhom jipprojbixxu l-bejgh abbinat.
2. B'deroga mill-paragrafu 1 u mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tad-dritt tal-kompetizzjoni, l-Istati Membri jistgħu jippermettu lill-kredituri jew lill-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jitolbu lill-konsumatur jiftaħ jew iżomm kont ta' pagament jew ta' tfaddil, li l-uniku għan ta' tali kont ikun wiehed minn dawn li ġejjin:
  - (a) li jiġi akkumulat il-kapital biex jithallas lura l-kreditu;
  - (b) li jiġi pprovdut il-kreditu;
  - (c) li jingabru flimkien ir-rizorsi biex jinkiseb il-kreditu;
  - (d) li jipprovdi garanzija addizzjonali għall-kreditur f'każ ta' inadempjenza.

3. B'deroga mill-paragrafu 1 u minghajr preġudizzju għall-applikazzjoni tad-dritt tal-kompetizzjoni, l-Istati Membri jistgħu jippermettu l-bejgħ abbinat meta l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ikun jista' juri lill-awtorità kompetenti li l-prodotti abbinati jew il-kategoriji ta' prodotti offruti, fuq termini u kundizzjonijiet simili għal xulxin, jirriżultaw f'benefiċċju ċar għall-konsumaturi meta jitqiesu kif xieraq id-disponibbiltà u l-prezzijiet tal-prodotti rilevanti offruti fis-suq.
4. L-Istati Membri jistgħu jippermettu lill-kredituri jew lill-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jirrikjedu li l-konsumatur ikollu polza tal-assigurazzjoni rilevanti relatata mal-ftehim ta' kreditu jew mas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, filwaqt li jitqiesu l-kunsiderazzjonijiet ta' proporzjonalità. F'kazijiet bħal dawn, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ikun meħtieġ jaċċetta l-polza ta' assicurazzjoni minn fornitur differenti mill-fornitur preferut tiegħu meta din il-polza jkollha livell ta' garanzija ekwivalenti għal dik li jkun ippropona l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, minghajr ma jibdel il-kundizzjoni tal-offerta ta' kreditu lill-konsumatur.

Artikolu 15

Qbil inferit għall-akkwist ta' servizzi anċillari

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ma jinferux il-qbil tal-konsumatur mal-akkwist ta' servizzi anċillari ppreżentati permezz ta' għażliet prestabbiliti. L-għażliet prestabbiliti jinkludu kaxxi mmarkati minn qabel.
2. Il-qbil tal-konsumatur li jakkwista servizzi anċillari ppreżentati permezz ta' kaxxi għandu jingħata permezz ta' att affermattiv ċar li jstabbilixxi indikazzjoni mogħtija liberament, speċifika, infurmata u mhux ambigwa tal-qbil tiegħu mal-kontenut u s-sustanza assoċjati mal-kaxxi.

Artikolu 16

Servizzi ta' konsulenza

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur, u fejn applikabbli l-intermedjarju tal-kreditu u l-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jinfurmaw lill-konsumatur b'mod esplicitu, fil-kuntest ta' tranzazzjoni partikolari, jekk ikunux qed jingħataw jew jistgħux jingħataw servizzi ta' konsulenza lill-konsumatur.
2. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li qabel ma jagħtu servizzi ta' konsulenza jew qabel il-konkluzjoni ta' kuntratt għall-provvista ta' tali servizzi, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu u l-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, jagħtu lill-konsumatur l-informazzjoni li ġejja fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor:
  - (a) indikazzjoni ta' jekk ir-rakkomandazzjoni hijiex se tkun ibbazata biss fuq il-firxa ta' prodotti tagħhom stess jew fuq firxa wiesgħa ta' prodotti mis-suq kollu f'konformità mal-paragrafu 3, il-punt (c).
  - (b) fejn applikabbli, indikazzjoni tat-tariffa pagabbli mill-konsumatur għas-servizzi ta' konsulenza jew tal-metodu użat għall-kalkolu tagħha, meta l-

ammont ta' tali tariffa ma jkunx jista' jigi stabbilit fil-mument li tinghata l-informazzjoni.

L-informazzjoni msemmija fil-punti (a) u (b) tal-ewwel subparagrafu tista' tinghata lill-konsumatur fil-forma ta' informazzjoni prekontrattwali addizzjonali f'konformita' mat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 10(5).

3. Meta jigu pprovduti servizzi ta' konsulenza lill-konsumaturi, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv:

(a) jiksbu l-informazzjoni strettament neccessarja dwar is-sitwazzjoni finanzjarja tal-konsumatur, il-preferenzi u l-objettivi relatati mal-ftehim ta' kreditu jew is-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, sabiex il-kreditur, l-intermedjarju tal-kreditu jew il-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jirrakkomandaw ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li huma adatti għall-konsumatur.

(b) jivvalutaw is-sitwazzjoni finanzjarja u l-htigijiet tal-konsumatur abbażi tal-informazzjoni msemmija fil-punt (a), li għandha tkun aġġornata fiż-żmien tal-valutazzjoni, filwaqt li jqisu suppożizzjonijiet ragonevoli dwar ir-riskji għas-sitwazzjoni finanzjarja tal-konsumatur matul it-terminu tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehimiet ta' kreditu rakkomandati, jew tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;

(c) jikkunsidraw għadd kbir bizzejjed ta' ftehimiet ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv fil-firxa tal-prodotti tagħhom u fuq dik il-bażi jirrakkomandaw ftehim ta' kreditu jew diversi ftehimiet ta' kreditu, jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv minn fost dik il-firxa ta' prodotti li tkun adattata għall-htigijiet, is-sitwazzjoni finanzjarja u ċ-ċirkostanzi personali tal-konsumatur;

(d) jagixxu fl-ahjar interessi tal-konsumatur;

(e) jagħtu lill-konsumatur rekord fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor tar-rakkomandazzjoni mogħtija.

4. L-Istati Membri jistgħu jipprojbixxu l-użu tat-termini "konsulenza" u "konsulent" jew termini simili meta s-servizzi ta' konsulenza jigu kkummerċjalizzati u pprovduti lill-konsumaturi minn kredituri jew fejn applikabbli, intermedjarji tal-kreditu jew forniture ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

Fejn l-Istati Membri ma jipprojbixxux l-użu tat-termini "konsulenza" u "konsulent" jew termini simili, huma għandhom jimponu l-kundizzjonijiet li ġejjin fuq l-użu tat-terminu "konsulenza indipendenti" jew "konsulent indipendenti" minn kredituri, intermedjarji tal-kreditu jew forniture ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li jagħtu servizzi ta' konsulenza:

(a) il-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu u l-forniture ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għandhom iqisu għadd kbir bizzejjed ta' ftehimiet ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv disponibbli fis-suq;

(b) l-intermedjarji tal-kreditu ma għandhomx jithallsu għas-servizzi ta' konsulenza minn kreditur wieħed jew aktar.

Il-punt (b) tat-tieni subparagrafu għandu japplika biss meta l-għadd ta' kredituri meqjusa jkun inqas minn maġġoranza tas-suq.

L-Istati Membri jistgħu jimponu rekwiżiti aktar stretti għall-użu tat-termini "konsulenza indipendenti" jew "konsulent indipendenti" mill-kredituri u, fejn applikabbli, mill-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

5. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv iwissu lil konsumatur meta ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jistgħu jwasslu għal riskju speċifiku għall-konsumatur meta titqies is-sitwazzjoni finanzjarja tiegħu.
6. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li s-servizzi ta' konsulenza jistgħu jiġu pprovduti biss mill-kredituri u, fejn applikabbli, mill-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

L-Istati Membri jistgħu, b'deroga mill-ewwel subparagrafu, jippermettu lil persuni oħra għajr dawk imsemmija fl-ewwel subparagrafu jipprovdu servizzi ta' konsulenza meta tiġi ssodisfata waħda mill-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (a) is-servizzi ta' konsulenza jiġu pprovduti b'mod inċidentali waqt attività professjonali li tkun irregolata minn dispożizzjonijiet legali jew regolatorji jew minn kodiċi ta' etika li ma jeskludix il-provvista ta' dawk is-servizzi;
- (b) is-servizzi ta' konsulenza jiġu pprovduti fil-kuntest tal-immaniġġjar tad-dejn eżistenti mill-prattikanti tal-insolvenza u dik l-attività ta' mmaniġġjar tkun regolata minn dispożizzjonijiet legali jew regolatorji;
- (c) is-servizzi ta' konsulenza jiġu pprovduti fil-kuntest tal-immaniġġjar tad-dejn eżistenti minn fornituri tas-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn pubbliċi jew volontarji li ma joperawx fuq bażi kummerċjali;
- (d) is-servizzi ta' konsulenza jiġu pprovduti minn persuni li jkunu awtorizzati u ssorveljati minn awtoritajiet kompetenti.

Artikolu 17

Projbizzjoni ta' bejgħ ta' kreditu mhux mitlub

L-Istati Membri għandhom jipprojbixxu kwalunkwe bejgħ ta' kreditu lill-konsumaturi mingħajr ma jkunu talbu dan minn qabel u mingħajr il-ftehim esplicitu tagħhom.

KAPITOLU IV

VALUTAZZJONI TAL-AFFIDABILITÀ KREDITIZJA U AĊĊESS GĦAL BAŻI TAD-DATA

Artikolu 18

Obbligu li tiġi vvalutata l-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li, qabel il-konkluzjoni ta' ftehim ta' kreditu, jew ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, il-kreditur jew, fejn applikabbli, il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament

kollettiv jagħmel valutazzjoni bir-reqqa tal-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur. Dik il-valutazzjoni għandha ssir fl-interess tal-konsumatur, biex jiġu evitati Prattiki ta' self irresponsabbli u dejn eċċessiv, u għandha tqis kif xieraq il-fatturi rilevanti għall-verifika tal-prospett tal-konsumatur li jissodisfa l-obbligi tiegħu skont il-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

2. Il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja għandha titwettaq abbażi ta' informazzjoni rilevanti u preċiża dwar l-introjtu u l-ispejjeż tal-konsumatur u ċirkostanzi finanzjarji u ekonomiċi oħra li hija meħtieġa u proporzjonata bħal evidenza ta' introjtu jew sorsi oħra ta' hlas lura, informazzjoni dwar assi u obbligazzjonijiet finanzjarji, jew informazzjoni dwar impenji finanzjarji oħra. L-informazzjoni għandha tinkiseb minn sorsi interni u esterni rilevanti, inkluż il-konsumatur u, fejn meħtieġ, abbażi ta' konsultazzjoni ta' bażi tad-*data* rilevanti msemmija fl-Artikolu 19.

L-informazzjoni miksuba f'konformità ma' dan il-paragrafu għandha tigi vverifikata kif xieraq, fejn meħtieġ permezz ta' referenza għal dokumentazzjoni verifikabbli b'mod indipendenti.

3. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jew, fejn applikabbli, il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu finanzjament kollettiv jistabbilixxi proċeduri għall-valutazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 u li l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jiddokumenta u jzomm tali proċeduri.

L-Istati Membri għandhom jirrikjedu wkoll li l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jiddokumenta u jzomm l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 2.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jagħmel il-kreditu disponibbli għall-konsumatur biss meta r-risultat tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja jindika li l-obbligi li jirrizultaw mill-ftehim ta' kreditu jew mill-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv x'aktarx li jiġu ssodisfati kif meħtieġ skont dak il-ftehim.

Minkejja l-ewwel subparagrafi, fejn ir-risultat tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja jindika li l-obbligi li jirrizultaw mill-ftehim ta' kreditu jew mill-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv x'aktarx li ma jiġux issodisfati kif meħtieġ skont dak il-kuntratt, il-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jista' eċċezzjonalment jagħmel il-kreditu disponibbli għall-konsumatur f'ċirkostanzi speċifiċi u ġġustifikati sew.

5. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li meta kreditur jew fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jikkonkludi ftehim ta' kreditu jew ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ma' konsumatur, il-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ma għandux sussegwentement jikkonċella jew jibdel il-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għad-detriment tal-konsumatur fuq il-bażi li l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tkun twettqet b'mod skorrett. Dan il-paragrafu ma għandux japplika fejn jintwera li l-konsumatur b'mod konxju zamm jew iffalsifika l-informazzjoni mogħtija lill-kreditur jew lill-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv imsemmija fil-paragrafu 2.

6. Meta l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tkun tinvolvi l-użu ta' tfassil ta' profili jew ipproċessar awtomatizzat ieħor ta' *data* personali, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur ikollu d-dritt li:
  - (a) jitlob u jikseb intervent uman min-naħa tal-kreditur jew tal-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv biex jirrieżamina d-deċiżjoni;
  - (b) jitlob u jikseb mill-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv spjegazzjoni ċara tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja, inkluż dwar il-loġika u r-riskji involuti fl-ipproċessar awtomatizzat ta' *data* personali kif ukoll is-sinifikat u l-effetti tiegħu fuq id-deċiżjoni;
  - (c) jesprimi l-fehma tiegħu u jikkontesta l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja u d-deċiżjoni.
7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li fejn l-applikazzjoni għall-kreditu tiġi miċhuda, il-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ikun meħtieġ jinforma lill-konsumatur mingħajr dewmien dwar ir-rifjut u, fejn applikabbli, dwar il-fatt li l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tkun ibbazata fuq l-ipproċessar awtomatizzat ta' *data*.
8. Meta l-partijiet jaqblu li jibdlu l-ammont totali ta' kreditu wara l-konkluzjoni tal-fehim ta' kreditu, jew il-fehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ikun meħtieġ li jivvaluta mill-ġdid l-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur abbażi ta' informazzjoni aġġornata qabel ma tingħata kwalunkwe zieda sinifikanti fl-ammont totali ta' kreditu.
9. L-Istati Membri li l-leġiżlazzjoni tagħhom tirrikjedi li l-kredituri jew il-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jivvalutaw l-affidabbiltà kreditizja tal-konsumaturi fuq il-bażi ta' konsultazzjoni tal-bażi tad-*data* rilevanti jistgħu jzommu dan ir-rekwiżit.

Artikolu 19

1. **Bażijiet tad-*data*** Kull Stat Membru għandu fil-każ ta' kreditu transfruntier jiżgura l-aċċess għal kredituri u fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv minn Stati Membri oħra għal bażijiet tad-*data* użati f'dak l-Istat Membru għall-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tal-konsumaturi. Il-kundizzjonijiet għall-aċċess għal dawn il-bażijiet tad-*data* ma għandhomx ikunu diskriminatorji.
2. Il-paragrafu 1 għandu japplika kemm għall-bażijiet tad-*data* pubbliċi kif ukoll għal dawk privati.
3. Il-bażijiet tad-*data* msemmija fil-paragrafu 1 għandu jkollhom tal-anqas informazzjoni dwar il-pagamenti arretrati tal-konsumaturi.
4. Fejn applikazzjoni għall-kreditu tiġi miċhuda abbażi ta' konsultazzjoni ta' bażi tad-*data* msemmija fil-paragrafu 1, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jinforma lill-konsumatur immedjatament u mingħajr hłas bir-risultat ta' tali konsultazzjoni u bid-dettalji tal-bażi tad-*data* kkonsultata.

KAPITOLU V

FORMA U KONTENUT TAL-FTEHIMIET TA' KREDITU

Artikolu 20

Forma tal-ftehim ta' kreditu u tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-ftehimiet ta' kreditu jew il-ftehimiet għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jiffasslu fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor u li l-partijiet kontraenti kollha jingħataw kopja tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.
2. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu jew iżommu regoli nazzjonali dwar il-validità tal-konkluzjoni ta' ftehimiet ta' kreditu jew ftehimiet għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li jkunu konformi mad-dritt tal-Unjoni.

Artikolu 21

Informazzjoni li għandha tiġi inkluża fil-ftehim ta' kreditu jew fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jispeċifika b'mod ċar u konciz l-elementi kollha li ġejjin:
  - (a) it-tip ta' kreditu;
  - (b) l-identitajiet, l-indirizzi ġeografici, in-numri tat-telefon u l-email tal-partijiet kontraenti kif ukoll, fejn applikabbli, l-identità u l-indirizz ġeografiku tal-intermedjarju tal-kreditu u tal-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv involut;
  - (c) l-ammont totali ta' kreditu u l-kundizzjonijiet li jirregolaw il-ġbid ta' kreditu;
  - (d) it-tul ta' zmien tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;
  - (e) f'każ ta' kreditu fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti jew servizz speċifiku u fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu konnessi, l-oġġetti jew is-servizzi speċifiki u l-prezz fi flus kontanti tagħhom;
  - (f) ir-rata tas-self, jew ir-rati tas-self kollha fejn japplikaw rati tas-self differenti f'ċirkostanzi differenti, il-kundizzjonijiet li jirregolaw l-applikazzjoni ta' kull rata tas-self u, fejn ikun disponibbli, kwalunkwe indici jew rata ta' referenza applikabbli għal kull rata inizjali tas-self, kif ukoll il-perjodi, il-kundizzjonijiet u l-proċeduri għall-bidliet ta' kull rata tas-self;
  - (g) ir-rata perċentwali annwali ta' imposta u l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur, ikkalkulati fil-hin tal-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u indikazzjoni tas-suppozzjonijiet kollha użati f'dak il-kalkolu;
  - (h) l-ammont, l-għadd u l-frekwenza tal-hlasijiet li jridu jsiru mill-konsumatur u, fejn xieraq, l-ordni li fiha l-hlasijiet ikunu allokati għal bilanċi pendenti differenti b'rati tas-self differenti għall-finijiet tar-rimborz;
  - (i) fejn ikun involut amortizzament ta' kapital ta' ftehim ta' kreditu jew ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv b'tul ta' zmien fiss, id-dritt tal-konsumatur li jirċievi, fuq talba jew mingħajr hlas, fi

kwalunkwe hin fit-tul kollu tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, rendikont fil-forma ta' tabella ta' amortizzament;

- (j) fejn imposti u imghaxijiet ikollhom jithallsu minghajr amortizzament ta' kapital, rendikont li juri l-perjodi u l-kundizzjonijiet għall-ħlas tal-imghax u ta' kwalunkwe imposta rikorrenti u mhux rikorrenti assoċjata;
- (k) fejn applikabbli, l-imposti għaż-żamma ta' kont wiehed jew ta' diversi kontijiet obbligatorji biex jiġu rreġistrati kemm it-tranzazzjonijiet ta' ħlas kif ukoll il-ġbid ta' kreditu, l-imposti għall-użu ta' mezz ta' ħlas kemm għat-tranzazzjonijiet ta' ħlas kif ukoll għall-ġbid ta' kreditu, kwalunkwe imposta oħra li tirriżulta mill-ftehim ta' kreditu u mill-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, u l-kundizzjonijiet li permezz tagħhom daww l-imposti jistgħu jiġu mibdula;
- (l) ir-rata tal-imghax applikabbli f'każ ta' ħlasijiet tard kif applikabbli fiż-żmien tal-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu u tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u l-arrangamenti għall-aġġustament tagħha u, fejn applikabbli, kwalunkwe imposta pagabbli għall-inadempjenza;
- (m) twissija dwar il-konsegwenzi meta ma jsirux ħlasijiet jew meta dawn isiru tard;
- (n) fejn applikabbli, dikjarazzjoni li għandhom jithallsu tariffi notarili;
- (o) fejn applikabbli, il-garanziji u l-assigurazzjoni meħtieġa;
- (p) l-eżistenza jew l-assenza ta' dritt ta' rtirar, il-perjodu li matulu dak id-dritt jista' jiġi eżerċitat u kundizzjonijiet oħra li jirregolaw l-eżerċizzju tiegħu, inkluża informazzjoni dwar l-obbligu tal-konsumatur stabbilit fl-Artikolu 26(3)(b) li jhallas il-kapital miġbud u l-imghax, u l-ammont ta' imghax pagabbli kuljum;
- (q) informazzjoni dwar id-drittijiet stabbiliti fl-Artikolu 27 kif ukoll il-kundizzjonijiet għall-eżerċizzju ta' daww id-drittijiet;
- (r) id-dritt ta' ħlas lura antiċipat stabbilit fl-Artikolu 29, il-proċedura għall-ħlas lura antiċipat, kif ukoll, fejn applikabbli, informazzjoni dwar id-dritt tal-kreditur għal kumpens u l-mod li bih dan il-kumpens jiġi ddeterminat;
- (s) il-proċedura li għandha tiġi segwita fl-eżerċitar tad-dritt ta' terminazzjoni tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;
- (t) il-possibilità li jintuza mekkanizmu barra mill-qorti ta' lment u ta' rimedju għall-konsumatur u l-metodi biex ikollu aċċess għalih;
- (u) fejn applikabbli, termini u kundizzjonijiet kuntrattwali oħrajn;
- (v) fejn applikabbli, l-isem u l-indirizz tal-awtorità supervizorja kompetenti.

L-informazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu għandha tkun tista' tinqara b'mod ċar u adattata biex jitqiesu r-restrizzjonijiet tekniċi tal-mezz li fuqu tintwera. L-informazzjoni għandha tintwera b'mod adegwat u xieraq fuq il-mezzi differenti.

2. Fejn japplika l-paragrafu 1, il-punt (i), il-kreditur u, fejn applikabbli, il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għandu jagħmel disponibbli għall-konsumatur, minghajr ħlas u fi kwalunkwe hin matul it-tul ta' żmien kollu tal-ftehim

ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, rendikont fil-forma ta' tabella ta' amortizzament.

It-tabella ta' amortizzament imsemmija fl-ewwel subparagrafu għandha tindika l-hlasijiet dovuti u l-perjodi u l-kundizzjonijiet relatati mal-hlas ta' tali ammonti.

It-tabella ta' amortizzament għandu jkun fiha wkoll diżaggregazzjoni ta' kull hlas lura li tispjega l-amortizzament tal-kapital, l-imghax ikkalkulat fuq il-bażi tar-rata tas-self u, fejn applikabbli, kwalunkwe kost addizzjonali.

Fejn ir-rata tas-self ma tkunx fissa jew il-kostijiet addizzjonali jistgħu jinbidlu skont il-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, it-tabella ta' amortizzament għandha tindika, b'mod ċar u konciz, li d-data li tinsab fit-tabella tibqa' valida biss sa meta dik ir-rata tas-self jew dawk il-kostijiet jinbidlu f'konformità mal-ftehim ta' kreditu jew mal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

3. Fil-każ ta' ftehim ta' kreditu jew ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li permezz tiegħu l-hlasijiet magħmula mill-konsumatur ma jwasslux għal amortizzament korrispondenti immedjat tal-ammont totali ta' kreditu, iżda jintużaw biex jikkostitwixxu kapital matul perjodi u bil-kundizzjonijiet stipulati fil-ftehim ta' kreditu, fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jew fi ftehim anċillari, minbarra l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1, il-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għandu jinkludi dikjarazzjoni ċara u konciza li tali ftehimiet ta' kreditu jew ftehimiet għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ma jipprevedux garanzija ta' hlas lura tal-ammont totali ta' kreditu miġbud skont il-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv sakemm ma tingħatax espressament garanzija bħal din.

KAPITOLU VI

MODIFIKA TAL-FTEHIM TA' KREDITU U BIDLIET FIR-RATA TAS-SELF

Artikolu 22

Informazzjoni dwar il-modifika tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv

Minghajr preġudizzju għal obbligi oħra previsti f'din id-Direttiva, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li qabel ma jimmodifika t-termini u l-kundizzjonijiet tal-ftehim ta' kreditu, jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, il-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jikkomunika l-informazzjoni li ġejja lill-konsumatur:

- (a) deskrizzjoni ċara tal-bidliet proposti u, fejn applikabbli, il-ħtieġa għall-kunsens tal-konsumatur jew tal-bidliet introdotti *ex lege*;
- (b) l-iskeda ta' żmien għall-implimentazzjoni ta' dawk il-bidliet;
- (c) il-mezzi għall-ilmenti disponibbli għall-konsumatur dwar dawk il-modifiki;
- (d) il-perjodu ta' żmien disponibbli għat-tressiq ta' kwalunkwe lment bħal dan;
- (e) l-isem u l-indirizz tal-awtorità kompetenti fejn dak l-ilment ikun jista' jitressaq.

Artikolu 23

Bidliet fir-rata tas-self

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jinforma lill-konsumatur bi kwalunkwe bidla fir-rata tas-self, fuq karta jew mezz durabbli ieħor, qabel ma l-bidla tidhol fis-seħh.
L-informazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu għandha tinkludi l-ammont tal-ħlasijiet li għandhom isiru wara d-dħul fis-seħh tar-rata tas-self il-ġdida u, fejn l-għadd jew il-frekwenza tal-ħlasijiet jinbidlu, id-dettalji tagħhom.
2. B'deroga mill-paragrafu 1, l-informazzjoni msemmija f'dak il-paragrafu tista' tingħata lill-konsumatur perjodikament meta jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:
  - (a) il-partijiet ikunu qablu dwar tali informazzjoni perjodika fil-ftehim ta' kreditu jew fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;
  - (b) il-bidla fir-rata tas-self tkun ikkawżata minn bidla fir-rata ta' referenza;
  - (c) ir-rata ta' referenza l-ġdida ssir disponibbli għall-pubbliku b'mezzi xierqa;
  - (d) l-informazzjoni dwar ir-rata ta' referenza l-ġdida tkun disponibbli wkoll fil-bini tal-kreditur jew tal-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

KAPITOLU VII

FAĊILITAJIET TA' OVERDRAFT U OVERRUNNING

Artikolu 24

Faċilitajiet ta' overdraft

1. Meta kreditu jkun ingħata fil-forma ta' faċilità ta' overdraft, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur, matul it-tul ta' żmien kollu tal-ftehim ta' kreditu, iżomm lill-konsumatur infurmat regolarment permezz ta' rendikont, fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor, li jkun fih l-elementi li ġejjin:
  - (a) il-perjodu preċiż li għalih jirreferi r-rendikont;
  - (b) l-ammonti u d-dati ta' għid ta' kreditu;
  - (c) il-bilanċ mir-rendikont preċedenti, u d-data tiegħu;
  - (d) il-bilanċ il-ġdid;
  - (e) id-dati u l-ammonti tal-ħlasijiet magħmula mill-konsumatur;
  - (f) ir-rata tas-self applikata;
  - (g) kwalunkwe imposta li giet applikata;
  - (h) fejn applikabbli, l-ammont minimu li għandu jithallas mill-konsumatur.
2. Meta kreditu jkun ingħata fil-forma ta' faċilità ta' overdraft, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jinforma lill-konsumatur, fuq karta jew mezz durabbli ieħor, b'żidiet fir-rata tas-self jew fi kwalunkwe imposta pagabbli, qabel ma tidhol fis-seħh il-bidla inkwistjoni.

B'deroga mill-ewwel subparagrafu, l-informazzjoni msemija f'dak is-subparagrafu tista' tinghata perjodikament bil-mod previst fil-paragrafu 1 meta jigu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (a) il-partijiet ikunu qablu dwar tali informazzjoni perjodika fil-ftehim ta' kreditu;
- (b) il-bidla fir-rata tas-self tkun ikkawżata minn bidla fir-rata ta' referenza;
- (c) ir-rata ta' referenza l-ġdida ssir disponibbli għall-pubbliku b'mezzi xierqa;
- (d) l-informazzjoni dwar ir-rata ta' referenza l-ġdida tkun disponibbli wkoll fil-bini tal-kreditur.

Artikolu 25

Overrunning

1. Fil-każ ta' ftehim għall-ftuħ ta' kont kurrenti, fejn ikun hemm possibbiltà li l-konsumatur jinghata overrun, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jinkludi tali informazzjoni f'dak il-ftehim, minbarra l-informazzjoni msemija fl-Artikolu 11(2), il-punti (e). Il-kreditur għandu fi kwalunkwe każ jipprovdi lill-konsumatur b'din l-informazzjoni fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor fuq bażi regolari.
2. Fil-każ ta' overrunning sinifikanti li jaqbeż perjodu ta' xahar, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jinforma lill-konsumatur mingħajr dewmien, fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor, dwar dawn kollha li ġejjin:
  - (a) l-overrunning;
  - (b) l-ammont involut;
  - (c) ir-rata tas-self;
  - (d) kwalunkwe penali, imposta jew imghax fuq l-arretrati applikabbli.

Barra minn hekk, f'każ ta' overrunning regolari, il-kreditur għandu joffri servizzi ta' konsulenza lill-konsumatur, fejn disponibbli, jew jiggwida lill-konsumaturi lejn servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn.

3. Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-kwalunkwe regola tad-dritt nazzjonali li tirrikjedi lill-kreditur joffri tip ieħor ta' prodott ta' kreditu meta t-tul ta' żmien tal-overrunning ikun sinifikanti.

KAPITOLU VIII

IRTIRAR, TERMINAZZJONI U HLAS LURA ANTICIPAT

Artikolu 26

Dritt ta' rtirar

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur jista' jirtira mill-ftehim ta' kreditu jew mill-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv mingħajr ma jagħti raġuni fi żmien 14-il jum kalendarju.

Il-perjodu tal-irtirar imsemmi fl-ewwel subparagrafu għandu jibda jew:

- (a) mill-jum tal-konklużjoni tal-ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv; jew
- (b) mill-jum li fih il-konsumatur jirċievi t-termini u l-kundizzjonijiet u l-informazzjoni kuntrattwali f'konformità mal-Artikoli 20 u 21, jekk dak il-jum ikun aktar tard mid-data msemmija fil-punt (a) ta' dan is-subparagrafu.

L-iskadenza msemmija fl-ewwel subparagrafu għandha titqies li tkun giet issodisfata jekk in-notifika msemmija fil-paragrafu 3, il-punt (a), tintbagħat mill-konsumatur lill-kreditur jew l-fornitur ta' servizzi ta' finanzjament kollettiv qabel ma tiskadi dik l-iskadenza.

2. Meta, fil-każ ta' ftehim ta' kreditu konness, il-leġislazzjoni nazzjonali applikabbli fi *[data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva]* diġà tipprovdli li l-fondi ma jistgħux isiru disponibbli għall-konsumatur qabel l-iskadenza ta' perjodu speċifiku, l-Istati Membri jistgħu, b'deroga mill-paragrafu 1, jipprovdli li l-perjodu msemmi f'dak il-paragrafu jista' jitnaqqas għall-istess tul ta' żmien ta' dak il-perjodu speċifiku fuq it-talba espliċita tal-konsumatur.
3. Jekk il-konsumatur jeżerċita d-dritt ta' rtirar, huwa għandu jiehu l-mizuri li ġejjin:
  - (a) jinnotifika lill-kreditur jew lill-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv f'konformità mal-informazzjoni mogħtija mill-kreditur jew mill-fornitur ta' servizzi ta' kreditu finanzjament kollettiv skont l-Artikolu 21(1), il-punt (p) fuq karta jew fuq mezz durabbli iehor fl-iskadenza stabbilita fil-paragrafu 1;
  - (b) iħallas lill-kreditur jew lill-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv il-kapital u l-imgħax akkumulat fuqu mid-data li fiha ngħbed il-kreditu sad-data li fiha l-kapital jithallas lura, mingħajr dewmien żejjed u mhux aktar tard minn 30 jum kalendarju wara li tintbagħat in-notifika msemmija fil-punt (a).

L-imgħax imsemmi fil-punt (b) tal-ewwel subparagrafu għandu jiġi kkalkulat abbażi tar-rata tas-self miftiehma. Il-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ma għandu jkun intitolat għal ebda kumpens iehor mill-konsumatur fil-każ ta' rtirar, hliet kumpens għal kwalunkwe imposta mhux rimborzabbli mhallsa mill-kreditur jew mill-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv lil kwalunkwe korp amministrattiv pubbliku.

4. Meta servizz ancillari relatat mal-ftehim ta' kreditu jew mal-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jiġi pprovdut mill-kreditur, mill-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jew minn parti terza fuq il-bażi ta' ftehim bejn dik il-parti terza u l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, il-konsumatur ma għandux jibqa' marbut bil-kuntratt ta' servizz ancillari jekk il-konsumatur jeżerċita d-dritt ta' rtirar mill-ftehim ta' kreditu jew mill-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv f'konformità ma' dan l-Artikolu.
5. Jekk il-konsumatur ikollu dritt ta' rtirar skont il-paragrafi 1, 3 u 4 ta' dan, l-Artikoli 6 u 7 tad-Direttiva 2002/65/KE ma għandhomx japplikaw.
6. L-Istati Membri jistgħu jipprovdli li l-paragrafi 1 sa 4 ta' dan l-Artikolu ma għandhomx japplikaw għal ftehimiet ta' kreditu jew għal servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li skont id-dritt nazzjonali huma meħtieġa li jiġu konklużi

permezz tas-servizzi ta' nutar, dment li n-nutar jikkonferma li l-konsumatur ikollu l-garanzija tad-drittijiet previsti fl-Artikoli 10 u 11, u l-Artikolu 20 u 21.

7. Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe regola tad-dritt nazzjonali li tistabbilixxi perjodu ta' żmien li matulu ma jistax jibda t-tweqqiq tal-kuntratt.

Artikolu 27

Ftehimiet ta' kreditu konnessi

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li konsumatur li jkun eżerċita d-dritt ta' rtirar ibbażat fuq id-dritt tal-Unjoni, fir-rigward ta' kuntratt għall-provvista ta' oġġetti jew servizzi, ma jibqax marbut bi ftehim ta' kreditu konness.
2. Meta l-oġġetti jew is-servizzi koperti minn ftehim ta' kreditu konness ma jiġux fornuti, jew jiġu fornuti parzjalment biss, jew ma jkunux konformi mal-kuntratt għall-provvista tagħhom, il-konsumatur għandu jkollu d-dritt li jfittex rimedji kontra l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jekk il-konsumatur ikun fittex rimedji kontra l-fornitur iżda ma jkunx inxexxielu jikseb is-sodisfazzjon li għalih huwa intolat f'konformità mad-dritt jew il-kuntratt għall-provvista ta' oġġetti jew servizzi. L-Istati Membri għandhom jiddeterminaw sa liema punt u b'liema kundizzjonijiet dawk ir-rimedji għandhom ikunu eżerċitabbli.
3. Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe regola nazzjonali li tagħmel lill-kreditur jew lill-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv responsabbli *in solidum* fir-rigward ta' kwalunkwe pretensjoni li l-konsumatur jista' jkollu kontra l-fornitur fejn ix-xiri ta' oġġetti jew servizzi mill-fornitur ikun gie ffinanzjat minn ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

Artikolu 28

Ftehimiet ta' kreditu bla skadenza fissa jew ftehimiet għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur jista' jafféttwa terminazzjoni standard ta' ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa jew ta' ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv mingħajr hłas u fi kwalunkwe hin, sakemm il-partijiet ma jkunux qablu dwar perjodu ta' avviz. Tali perjodu ma għandux jaqbez xahar.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, fejn ikun miftiehem fil-ftehim ta' kreditu jew fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, jista' jafféttwa t-terminazzjoni standard ta' ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa jew ta' ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv billi jagħti lill-konsumatur avviz ta' mill-inqas xahrejn fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, fejn ikun miftiehem fil-ftehim ta' kreditu jew fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jista', għal raġunijiet ġustifikati b'mod oġġettiv, jitermina d-dritt tal-konsumatur li jiġbed kreditu minn ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa. Il-kreditur jew il-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għandu jinforma lill-konsumatur dwar

it-terminazzjoni u r-raġunijiet għaliha fuq karta jew fuq mezz durabbli iehor, fejn possibbli qabel it-terminazzjoni u mhux aktar tard minn immedjatament wara, sakemm l-għoti ta' tali informazzjoni ma jkunx ipprojbit mid-dritt nazżjonali jew tal-Unjoni jew ma jkunx imur kontra l-oġġettivi tal-politika pubblika jew tas-sigurtà pubblika.

Artikolu 29

Hlas lura antiċipat

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur ikun fi kwalunkwe hin intitolat għal hlas lura antiċipat. F'każijiet bħal dawn, il-konsumatur għandu jkun intitolat għal tnaqqis fil-kost totali tal-kreditu, li jikkonsisti fl-imghax u l-kostijiet għat-tul taż-żmien li jifdal tal-kuntratt. Meta jiġi kkalkulat dak it-tnaqqis, għandhom jitqiesu l-kostijiet kollha imposti fuq il-konsumatur mill-kreditur.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur, fil-każ ta' hlas lura antiċipat, ikun intitolat għal kumpens ġust u oġġettivament ġustifikat għal kostijiet possibbli marbuta direttament mal-hlas lura antiċipat, dment li l-hlas lura antiċipat jaqa' f'perjodu li għalih ir-rata tas-self hija fissa.
Il-kumpens imsemmi fl-ewwel subparagrafu ma jistax jaqbeż il-1 % tal-ammont ta' kreditu soġġett għal hlas lura antiċipat meta l-perjodu ta' żmien bejn il-hlas lura antiċipat u t-terminazzjoni miftiehma tal-ftehim ta' kreditu jaqbeż sena. Fejn dak il-perjodu ma jaqbiżx sena, il-kumpens ma għandux jaqbeż il-0,5 % tal-ammont ta' kreditu soġġett għal hlas lura antiċipat.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur ma jkunx intitolat għall-kumpens imsemmi fil-paragrafu 2 meta tiġi ssodisfata waħda mill-kundizzjonijiet li ġejjin:
  - (a) il-hlas lura jkun sar skont kuntratt ta' assigurazzjoni maħsub biex jipprovdi garanzija ta' hlas lura ta' kreditu;
  - (b) il-kreditu jingħata fil-forma ta' faċilità ta' overdraft;
  - (c) il-hlas lura jaqa' f'perjodu li għalih ir-rata tas-self ma tkunx fissa.
4. B'deroga mill-paragrafu 2, l-Istati Membri jistgħu jipprovdu li:
  - (a) il-kreditur ikun intitolat biss għall-kumpens imsemmi fil-paragrafu 2 sakemm l-ammont tal-hlas lura antiċipat jaqbeż il-limitu stabbilit fid-dritt nazżjonali, li ma għandux jaqbeż EUR 10 000 fi kwalunkwe perjodu ta' 12-il xahar;
  - (b) il-kreditur jista' jitlob eċċezzjonalment kumpens oġġettivament jekk ikun jista' juri li t-telf imġarrab minhabba l-hlas lura antiċipat jaqbeż l-ammont iddeterminat f'konformità mal-paragrafu 2.
5. Meta l-kumpens mitlub mill-kreditur jaqbeż it-telf reali imġarrab minhabba l-hlas lura antiċipat, il-konsumatur għandu jkun intitolat għal tnaqqis korrispondenti.
Għall-finijiet tal-ewwel subparagrafu, it-telf għandu jikkonsisti fid-differenza bejn ir-rata tal-imghax miftiehma inizjalment u r-rata tal-imghax li biha l-kreditur jista' jsellef l-ammont soġġett għal hlas lura antiċipat fis-suq fiz-żmien ta' dak il-hlas lura, u għandu jkollha l-impatt tal-hlas lura antiċipat fuq il-kostijiet amministrattivi.
6. Il-kumpens imsemmi fil-paragrafu 2 ma għandu fl-ebda każ jaqbeż l-ammont ta' imghax li l-konsumatur kien ikollu jhallas matul il-perjodu bejn il-hlas lura antiċipat u d-data miftiehma tat-terminazzjoni tal-ftehim ta' kreditu.

KAPITOLU IX

RATA PERĊENTWALI ANNWALI TA' IMPOSTI U LIMITI MASSIMI FUQ IR-RATI U L-KOSTIJJET

Artikolu 30

Kalkolu tar-rata perċentwali annwali ta' imposta

1. Ir-rata perċentwali annwali ta' imposta għandha tiġi kkalkulata f'konformità mal-formula matematika stabbilita fil-Parti I tal-Anness IV. Hija tammonta fuq bażi annwali, għall-valur preżenti tal-impenji kollha (għid ta' kreditu, hlas lura u imposti), futuri jew eżistenti, miftiehma mill-kreditur jew mill-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u mill-konsumatur.
2. Għall-finijiet tal-kalkolu tar-rata perċentwali annwali tal-imposta, għandu jiġi ddeterminat il-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur, bl-eċċezzjoni ta' kwalunkwe imposta pagabbli mill-konsumatur għan-nuqqas ta' konformità ma' kwalunkwe wiehed mill-impenji tiegħu stabbiliti fil-ftehim ta' kreditu jew fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u imposti minbarra l-prezz tax-xiri li, għax-xiri ta' oġġetti jew servizzi, ikun obligat iħallas kemm jekk it-tranzazzjoni ssir fi flus kontanti jew bi kreditu.

Il-kostijiet taż-żamma ta' kont li jirreġistra kemm it-tranzazzjonijiet ta' hlas kif ukoll il-għid ta' kreditu, il-kostijiet tal-użu ta' mezz ta' hlas kemm għat-tranzazzjonijiet ta' hlas kif ukoll għall-għid ta' kreditu, u kostijiet oħra relatati mat-tranzazzjonijiet ta' hlas għandhom jiġu inklużi fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur sakemm il-ftuħ tal-kont ma jkunx fakultattiv u l-kostijiet tal-kont ikunu ġew identifikati b'mod ċar u separat fil-ftehim ta' kreditu, fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jew fi kwalunkwe ftehim ieħor konkluz mal-konsumatur.
3. Il-kalkolu tar-rata perċentwali annwali tal-imposta għandu jkun ibbażat fuq is-suppożizzjoni li l-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv għandu jibqa' validu għall-perjodu miftiehem u li l-kreditur jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u l-konsumatur se jissodisfaw l-obbligi tagħhom skont it-termini u sad-dati speċifikati fil-ftehim ta' kreditu jew fil-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.
4. Fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu jew ftehimiet għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li jkun fihom klawżoli li jippermettu varjazzjonijiet fir-rata tas-self jew varjazzjonijiet f'ċerti imposti li jnsabu fir-rata perċentwali annwali ta' imposta li jaġmluhom mhux kwantifikabbli fiż-żmien tal-kalkolu, ir-rata perċentwali annwali ta' imposta għandha tiġi kkalkulata fuq is-suppożizzjoni li r-rata tas-self u imposti oħra se jibqgħu fissi fir-rigward tal-livell inizjali u se jibqgħu applikabbli sa tmiem il-ftehim ta' kreditu jew il-ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.
5. Fejn ikun meħtieġ, is-suppożizzjonijiet addizzjonali stabbiliti fil-Parti II tal-Anness IV jistgħu jintużaw fil-kalkolu tar-rata perċentwali annwali ta' imposta.

Fejn is-suppożizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu u fil-Parti II tal-Anness IV ma jkunux biżżejjed biex tiġi kkalkulata r-rata perċentwali annwali ta' imposta b'mod uniformi jew ma jibqgħux adattati għas-sitwazzjonijiet kummerċjali fis-suq, il-

Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 45 sabiex temenda dan l-Artikolu u l-Parti II tal-Anness IV biex iżżid is-suppożizzjonijiet addizzjonali meħtieġa għall-kalkolu tar-rata perċentwali annwali ta' imposta jew biex timmodifika dawk eżistenti.

Artikolu 31

Limiti massimi fuq ir-rati tal-imghax, rata perċentwali annwali ta' imposta u kost totali tal-kreditu lill-konsumatur

1. L-Istati Membri għandhom jintroduċu limiti massimi fuq wiehed jew aktar minn dawn li ġejjin:
  - (a) ir-rati tal-imghax applikabbli għal ftehimiet ta' kreditu jew għal servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv;
  - (b) ir-rata perċentwali annwali ta' imposta;
  - (c) il-kost totali tal-kreditu lill-konsumatur.
2. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu limiti massimi addizzjonali għall-faċilitajiet ta' kreditu rotanti.

KAPITOLU X

OBBLIGI TA' KONDOTTA KUMMERĊJALI U REKWIZITI GHALL-PERSUNAL

Artikolu 32

Obbligi ta' kondotta kummerċjali meta jingħata kreditu lill-konsumaturi

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditor, l-intermedjarju tal-kreditu u l-fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jaġixxu b'mod onest, ġust, trasparenti u professjonali u jqisu d-drittijiet u l-interessi tal-konsumaturi meta jwettqu kwalunkwe waħda mill-attivitajiet li ġejjin:
  - (a) il-manifattura ta' prodotti ta' kreditu;
  - (b) l-ġhoti, l-intermedjazzjoni jew l-iffaċilitar tal-ġhoti ta' kreditu;
  - (c) il-provvista ta' servizzi ta' konsulenza fir-rigward tal-kreditu;
  - (d) il-provvista ta' servizzi anċillari lill-konsumaturi;
  - (e) l-eżekuzzjoni ta' ftehim ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

L-attivitajiet imsemmija fil-punti (a), (b) u (c) tal-ewwel subparagrafu, għandhom ikunu bbażati fuq informazzjoni dwar iċ-ċirkostanzi tal-konsumatur u kwalunkwe rekwiżit speċifiku kkomunikat minn konsumatur u fuq suppożizzjonijiet raġonevoli dwar ir-riskji għas-sitwazzjoni tal-konsumatur matul it-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu jew tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

L-attivitajiet imsemmija fil-punt (c) tal-ewwel subparagrafu għandhom ikunu bbażati wkoll fuq l-informazzjoni meħtieġa skont l-Artikolu 16, il-paragrafu (3), il-punt (a).

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-mod li bih il-kreditori jhallsu lill-persunal u lill-intermedjarji tal-kreditu tagħhom u l-mod li bih l-intermedjarji tal-kreditu u l-

fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv ihallsu lill-persunal tagħhom ma jxekkluw il-konformità mal-obbligu stabbilit fil-paragrafu 1.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, meta jistabbilixxu u japplikaw politiki ta' remunerazzjoni għall-persunal responsabbli għall-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja, il-kredituri jikkonformaw mal-prinċipji li ġejjin b'mod u sal-punt li jkun xieraq għad-daqs, għall-organizzazzjoni interna u għan-natura, għall-kamp ta' applikazzjoni u għall-kumplessità tal-attivitajiet tagħhom:
  - (a) il-politika ta' remunerazzjoni tkun konsistenti ma' u tippromwovi ġestjoni tajba u effettiva tar-riskju u ma tinkoraġġix it-tehid tar-riskju li jaqbeż il-livell ta' riskju ttollerat tal-kreditur;
  - (b) il-politika ta' remunerazzjoni tkun konformi mal-istrategġja tan-negozju, l-oġettivi, il-valuri u l-interessi fit-tul tal-kreditur, u tinkorpora miżuri biex jiġu evitati kunflitti ta' interess, b'mod partikolari billi tipprovdi li r-remunerazzjoni ma tkunx kontingenti fuq l-għadd jew il-proporzjon ta' applikazzjonijiet aċċettati għall-kreditur.
4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li fejn il-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu jew il-fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jaġtu servizzi ta' konsulenza, l-istruttura tar-remunerazzjoni tal-persunal involut ma tippregudikax il-kapaċità tagħhom li jaġixxu fl-aħjar interess tal-konsumatur u ma tkunx kontingenti fuq il-miri tal-bejgħ. Sabiex jintlaħaq dak l-għan, l-Istati Membri jistgħu jipprojbixxu wkoll il-kummissjonijiet imħallsa mill-kreditur lill-intermedjarju tal-kreditu.
5. L-Istati Membri jistgħu jipprojbixxu jew jimponu restrizzjonijiet fuq il-hlasijiet minn konsumatur lil kreditur, intermedjarju tal-kreditu jew fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv qabel il-konkluzjoni ta' ftehim ta' kreditu jew ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu kollettiv.

Artikolu 33

Rekwiziti ta' għarfien u ta' kompetenza għall-persunal

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jirrikjedu li l-persunal tagħhom ikollu u jzomm aġġornat livell xieraq ta' għarfien u kompetenza fir-rigward tal-manifattura, l-offerta u l-għoti ta' ftehimiet ta' kreditu u servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, it-twettiq ta' attivitajiet ta' intermedjazzjoni tal-kreditu jew il-provvista ta' servizzi konsultattivi jew servizzi ta' finanzjament kollettiv. Fejn il-konkluzjoni ta' ftehim ta' kreditu jew ftehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv tinkludi servizz anċillari marbut miegħu, għandhom ikunu meħtieġa għarfien u kompetenza adatta b'rabta ma' dak is-servizz anċillari.
2. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu rekwiziti minimi ta' għarfien u kompetenza għall-persunal tal-kredituri, tal-intermedjarji tal-kreditu u tal-fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konformità mar-rekwiziti stabbiliti fil-paragrafu 1 tiġi ssorveljata mill-awtoritajiet kompetenti, u li l-awtoritajiet kompetenti jkollhom is-setgħat li jirrikjedu lill-kredituri, lill-intermedjarji tal-kreditu u lill-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jipprovdu l-evidenza li l-awtorità kompetenti tqis li hija meħtieġa biex tippermetti tali supervizjoni.

KAPITOLU XI
**EDUKAZZJONI FINANZJARJA U APPOĠĠ LILL-KONSUMATURI
F'DIFFIKULTAJIET FINANZJARJI**

Artikolu 34

Edukazzjoni finanzjarja

1. L-Istati Membri għandhom jippromwovu miżuri li jappoġġaw l-edukazzjoni tal-konsumaturi fir-rigward ta' teħid ta' self responsabbli u l-immaniġġjar tad-dejn, b'mod partikolari fir-rigward ta' ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur. Għandha tinghata informazzjoni ċara u generali dwar il-proċess tal-ġħoti ta' kreditu lill-konsumaturi sabiex jiġu ggwidati, b'mod partikolari dawk li jieħdu kreditu għall-konsumatur għall-ewwel darba, u speċjalment fuq l-ġħodod diġitali.
L-Istati Membri għandhom ixerrdu wkoll informazzjoni dwar il-gwida li l-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi u l-awtoritajiet nazzjonali jistgħu jagħtu lill-konsumaturi.
Dan il-paragrafu ma għandux jipprevjeni lill-Istati Membri milli jipprevedi għal edukazzjoni finanzjarja addizzjonali.
2. Il-Kummissjoni għandha tivvaluta u tippubblika rapport tal-edukazzjoni finanzjarja disponibbli għall-konsumaturi fl-Istati Membri u tidentifika eżempji tal-aħjar Prattiki li jistgħu jiġu żviluppati aktar sabiex jiżied l-ġħarfien finanzjarju tal-konsumaturi.

Artikolu 35

Arretrati u miżuri ta' tolleranza

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kredituri jkollhom politiki u proċeduri adegwati sabiex jagħmlu sforzi biex, fejn xieraq, jeżerċitaw tolleranza raġonevoli qabel ma jinbdeu il-proċedimenti ta' infurzar. Tali miżuri ta' tolleranza għandhom iqisu, fost elementi oħra, iċ-ċirkostanzi tal-konsumatur u jistgħu jinkludu, fost possibbiltajiet oħra:
  - (a) rifinanzjament totali jew parzjali ta' ftehim ta' kreditu;
  - (b) modifika tat-termini u l-kundizzjonijiet eżistenti ta' ftehim ta' kreditu, li jistgħu jinkludu fost l-oħrajn:
    - (i) estensjoni tat-terminu tal-ftehim ta' kreditu;
    - (ii) bidliet fit-tip tal-ftehim ta' kreditu;
    - (iii) differiment tal-ħlas ta' parti mill-pagamenti rateali jew tal-pagamenti rateali kollha għal perjodu;
    - (iv) bidliet tar-rata tal-imġħax;
    - (v) offerta ta' moratorju fuq il-pagamenti;
    - (vi) ħlasijiet lura parzjali;
    - (vii) kambju tal-munita;
    - (viii) kancellazzjoni parzjali u konsolidazzjoni tad-dejn.

2. Il-lista ta' mizuri potenzjali fil-paragrafu 1, il-punt (b), hija minghajr preġudizzju għar-regoli stabbiliti fid-dritt nazzjonali u ma tirrikjedix li l-Istati Membri jipprevedu dawk il-mizuri kollha fid-dritt nazzjonali.
3. L-Istati Membri jistgħu jirrikjedu li, meta l-kreditur ikun permess jiddefinixxi u jimponi imposti fuq il-konsumatur minhabba l-inadempjenza, dawk imposti ma jkunux akbar milli jkun meħtieġ biex jikkumpensaw lill-kreditur għall-kostijiet li jkun garrab b'riżultat tal-inadempjenza.
4. L-Istati Membri jistgħu jhallu lill-kredituri jimponu imposti addizzjonali fuq il-konsumatur fil-każ ta' inadempjenza. F'dak il-każ, l-Istati Membri għandhom jintroduċu limitu massimu fuq dawk l-imposti.
5. L-Istati Membri ma għandhomx jipprevjenu lill-partijiet fi ftehim ta' kreditu milli jaqblu b'mod espliċitu li r-ritorn jew it-trasferiment lill-kreditur ta' oġġetti koperti minn ftehim ta' kreditu konness jew bid-dhul mill-bejgħ ta' tali oġġetti jkun biżżejjed biex jithallas lura l-kreditu.

Artikolu 36

Servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn ikunu disponibbli għall-konsumaturi.

KAPITOLU XII

KREDITURI U INTERMEDJARJI TA' KREDITU

Artikolu 37

Ammissjoni, reġistrazzjoni u superviżjoni tal-istituzzjonijiet mhux tal-kreditu

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu u l-fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li mhumix istituzzjonijiet tal-kreditu kif definiti fl-Artikolu 4(1), il-punt (1) tar-Regolament (UE) Nru 575/2013 ikunu soġġetti għal proċess ta' ammissjoni adegwat u għal arrangamenti ta' reġistrazzjoni u superviżjoni stabbiliti minn awtorità kompetenti indipendenti.

Artikolu 38

Obbligi speċifiċi għall-intermedjarji tal-kreditu

L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-intermedjarji tal-kreditu:

- (a) jindikaw, fir-reklamar u fid-dokumentazzjoni maħsuba għall-konsumaturi, il-firxa tas-setgħat tagħhom u jekk jahdmux esklużivament ma' kreditur wiehed jew aktar jew bhala intermedjarju indipendenti;
- (b) jiżvelaw lill-konsumatur kwalunkwe tariffa pagabbli mill-konsumatur lill-intermedjarju tal-kreditu għal servizzi li għandhom jigu pprovduti;
- (c) jilhqu ftehim mal-konsumatur dwar kwalunkwe tariffa msemmija fil-punt (b) fuq karta jew fuq mezz durabbli iehor qabel il-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu;

- (d) jikkomunikaw kwalunkwe tariffa msemmija fil-punt (b) lill-kreditur, għall-fini tal-kalkolu tar-rata percentwali annwali ta' imposta.

KAPITOLU XIII

ĊESSJONIJIET TA' DRITTIJIET U SOLUZZJONI TA' TILWIM

Artikolu 39

Ċessjoni ta' drittijiet

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur, fil-każ ta' ċessjoni lil parti terza tad-drittijiet tal-kreditur skont fehim ta' kreditu jew fehim għall-provvista ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, jew tal-fehim innifsu, ikun intitolat li jinvoka kontra ċ-ċessjonarju kwalunkwe difiża li kienet disponibbli għalih kontra l-kreditur originali, inkluż tpaċija fejn tali difiża tkun permessa fl-Istat Membru kkonċernat.
2. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur originali jew il-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jinforma lill-konsumatur dwar iċ-ċessjoni msemmija fil-paragrafu 1, hliet meta il-kreditur originali, bi fehim maċ-ċessjonarju, ikompli jipprovdi l-kreditu fir-rigward tal-konsumatur.

Artikolu 40

Soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumaturi jkollhom aċċess għal proċeduri adegwati u effettivi ta' soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim, għas-soluzzjoni ta' tilwim bejn il-konsumaturi u l-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu jew il-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv dwar id-drittijiet u l-obbligi stabbiliti skont din id-Direttiva, bl-użu ta' korpi eżistenti fejn xieraq. Tali proċeduri ta' soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim u l-entitajiet li joffruhom għandhom ikunu konformi mar-rekwiżiti tal-kwalità stabbiliti bid-Direttiva 2013/11/UE.
2. L-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu lill-entitajiet li jwettqu s-soluzzjoni tat-tilwim imsemmija fil-paragrafu 1 biex jikkooperaw sabiex isolvu tilwim transfruntier dwar fehimiet ta' kreditu jew servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

KAPITOLU XIV

AWTORITAJIET KOMPETENTI

Artikolu 41

Awtoritajiet kompetenti

1. L-Istati Membri għandhom jaħtru l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti li jkollhom is-setgħa li jiżguraw l-applikazzjoni u l-infurzar ta' din id-Direttiva ("awtoritajiet kompetenti") u għandhom jiżguraw li dawn jingħataw setgħat ta' investigazzjoni u ta' infurzar u riżorsi adegwati meħtieġa għat-twettiq effiċjenti u effettiv ta' dmirijiethom.

L-awtoritajiet kompetenti għandhom ikunu jew awtoritajiet pubbliċi jew korpi rikonnoxxuti mid-dritt nazzjonali jew minn awtoritajiet pubbliċi espressament mogħtija s-setgħa għal dak il-għan bid-dritt nazzjonali. Dawn ma għandhomx ikunu kredituri, intermedjarji tal-kreditu jew fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti, il-persuni kollha li jaħdmu jew li ħadmu għall-awtoritajiet kompetenti, kif ukoll l-awdituri u l-esperti mogħtija struzzjonijiet mill-awtoritajiet kompetenti, ikunu marbuta bl-obbligu tas-segretezza professjonali. L-ebda informazzjoni kunfidenzjali li jstgħu jirċievu waqt l-eżerċizzju ta' dmirijietom ma tista' tiġi żvelata lil kwalunkwe persuna jew awtorità tkun xi tkun, hliet f'forma fil-qosor jew aggregata, hliet meta skambju jew trażmissjoni ta' tali informazzjoni tkun espliċitament meħtieġa mid-dritt tal-Unjoni jew mid-dritt nazzjonali.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti jkunu waħda minn dawn li ġejjin jew it-tnejn li huma:
  - (a) awtoritajiet kompetenti kif definit fl-Artikolu 4(2) tar-Regolament (UE) Nru 1093/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴⁴;
  - (a) awtoritajiet minbarra l-awtoritajiet kompetenti msemmija fil-punt (a) dment li l-liġijiet, ir-regolamenti jew id-dispożizzjonijiet amministrattivi nazzjonali jirrikjedu lil dawk l-awtoritajiet jikkooperaw mal-awtoritajiet kompetenti msemmija fil-punt (a) kull meta jkun meħtieġ sabiex iwettqu dmirijietom skont din id-Direttiva.
4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet maħtura bħala kompetenti biex jiżguraw l-applikazzjoni u l-infurzar ta' din id-Direttiva jissodisfaw il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 2017/2394.
5. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni bil-hatra tal-awtoritajiet kompetenti u bi kwalunkwe bidla fihom, u, fejn ikun hemm aktar minn awtorità kompetenti waħda fit-territorju tagħhom, jindikaw kwalunkwe tqassim tad-dmirijiet rispettivi bejn dawk l-awtoritajiet kompetenti. L-ewwel notifika bħal din għandha ssir kemm jista' jkun malajr u mhux aktar tard minn sentejn mid-data li fiha d-Direttiva tidhol fis-seħh.
6. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jeżerċitaw is-setgħat tagħhom f'konformità mad-dritt nazzjonali jew:
  - (a) direttament taħt l-awtorità tagħhom stess jew taħt is-supervizjoni tal-awtoritajiet ġudizzjarji; jew
  - (b) permezz ta' talba lill-qrati li jkollhom ġurisdizzjoni biex jagħtu d-deċizjoni meħtieġa, inkluż, fejn xieraq, b'appell, jekk it-talba għall-ghoti tad-deċizjoni meħtieġa ma tintlaqax.
7. Meta jkun hemm aktar minn awtorità kompetenti waħda fit-territorju tagħhom, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-dmirijiet rispettivi tagħhom ikunu ddefiniti b'mod ċar u li dawk l-awtoritajiet jikkollaboraw mill-qrib sabiex ikunu jstgħu jwettqu d-dmirijiet rispettivi tagħhom b'mod effettiv.

⁴⁴ Ir-Regolament (UE) Nru 1093/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jstabbilixxi Awtorità Supervizorja Ewropea (Awtorità Bankarja Ewropea) u li jemenda d-Deciżjoni Nru 716/2009/KE u jhassar id-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2009/78/KE, (ĠU L 331, 15.12.2010, p. 12).

8. Il-Kummissjoni għandha tippubblika lista tal-awtoritajiet kompetenti f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* mill-inqas darba fis-sena u taġġornaha b'mod kontinwu fis-sit web tagħha.

KAPITOLU XV

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

Artikolu 42

Livell ta' armonizzazzjoni

1. Sa fejn din id-Direttiva fiha dispożizzjonijiet armonizzati, l-Istati Membri ma jistgħux iżommu jew jintroduċu fid-dritt nazzjonali taġġhom dispożizzjonijiet diverġenti minn dawk stabbiliti f'din id-Direttiva sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'din id-Direttiva.
2. Meta Stat Membru jagħmel użu mill-għazliet regolatorji previsti fl-Artikolu 2(5) u 2(6), fl-Artikolu 8(1), fl-Artikolu 8(2)(c), fl-Artikolu 20(2), fl-Artikolu 26(2) u fl-Artikolu 29(4), huwa għandu jinforma lill-Kummissjoni b'dan kif ukoll bi kwalunkwe bidla sussegwenti. L-Istati Membri għandhom jiehdu wkoll il-miżuri xierqa biex ixerrdu dik l-informazzjoni fost il-kreditori, l-intermedjarji tal-kreditu, il-fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv u l-konsumaturi nazzjonali.

Artikolu 43

Natura imperattiva ta' din id-Direttiva

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumaturi ma jkunux jistgħu jirrinunzjaw id-drittijiet mogħtija lilhom mill-miżuri nazzjonali li jittrasponu din id-Direttiva.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-dispożizzjonijiet adottati sabiex jittrasponu din id-Direttiva ma jkunux jistgħu jiġu evitati b'rizultat tal-mod li bih jiġu fformulati l-ftehimiet.
3. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li l-konsumaturi ma jitilfux il-protezzjoni mogħtija minn din id-Direttiva bis-saħħa tal-għażla tad-dritt ta' pajjiż terz bħala d-dritt applikabbli għall-ftehim ta' kreditu jew għas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, meta l-ftehim ta' kreditu jew is-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jkollhom rabta mill-qrib mat-territorju ta' Stat Membru wieħed jew aktar.

Artikolu 44

Penali

1. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli dwar il-penali applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva u għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Il-penali previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissuazivi. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw dawk ir-regoli u dawk il-miżuri lill-Kummissjoni sa [*OP: dahhal id-data - sitt xhur mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*] u għandhom jinnotifikawha, mingħajr dewmien, bi kwalunkwe emenda sussegwenti li taffettwahaom.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li meta jkollhom jiġu imposti penali f'konformità mal-Artikolu 21 tar-Regolament (UE) 2017/2394, huma jinkludu l-possibbiltà li jiġu imposti multi permezz ta' proċeduri amministrattivi jew li jinbnew proċedimenti legali sabiex jiġu imposti multi, jew it-tnejn li huma, fejn l-ammont massimu ta' tali multi jkun mill-inqas 4 % tal-fatturat annwali tal-kreditur, tal-intermedjarju tal-kreditu jew tal-fornitur tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv fl-Istati Membri kkonċernati minn azzjoni ta' infurzar kordinata.
3. L-Istati Membri għandhom jipprovdu li l-awtorità kompetenti tista' tizvela lill-pubbliku kwalunkwe penali amministrattiva li tiġi imposta għal ksur tal-miżuri adottati skont din id-Direttiva, sakemm tali żvelar ma jippreġudikax serjament is-swieq finanzjarji jew jikkawża dannu sproporzjonat lill-partijiet involuti.

Artikolu 45

Eżerċizzju tad-delega

1. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni sugġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemmija fl-Artikolu 30(5) għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perjodu ta' hames snin minn **xx xx xxxx**. Il-Kummissjoni għandha tfassal rapport fir-rigward tad-delega ta' setgħa mhux aktar tard minn disa' xhur qabel it-tmiem tal-perjodu ta' hames snin. Id-delega tas-setgħa għandha tiġi estiża b'mod taċitu għal perjodi ta' tul ta' żmien identiku, sakemm il-Parlament Ewropew jew il-Kunsill ma jopponix tali estensjoni sa mhux aktar tard minn tliet xhur qabel it-tmiem ta' kull perjodu.
3. Id-delega ta' setgħa msemmija fl-Artikolu 30(5) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni ta' revoka għandha ttemm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Din għandu jkollha effett fil-jum wara dak tal-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fiha. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li jkun diġà fis-sehħ.
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti maħtura minn kull Stat Membru f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet.
5. Mal-adozzjoni ta' att delegat, il-Kummissjoni għandha tibgħat notifika dwaru simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
6. Att delegat adottat skont l-Artikolu 30(5) għandu jidhol fis-sehħ biss jekk ma tiġi espressa ebda oġġezzjoni la mill-Parlament Ewropew u lanqas mill-Kunsill fi żmien perjodu ta' tliet xhur min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn infurmwaw lill-Kummissjoni li mhumiex sejr in joggjezzjonaw. Dan il-perjodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 46

Rieżami u monitoraġġ

1. Il-Kummissjoni għandha twettaq, kull hames snin u għall-ewwel darba hames snin mid-data ta' applikazzjoni, evalwazzjoni ta' din id-Direttiva. L-evalwazzjoni għandha tinkludi valutazzjoni tal-limiti stabbiliti fl-Artikolu 2(2), il-punt c, u fil-Parti

Il tal-Anness IV, u tal-percentwali użati għall-kalkolu tal-kumpens pagabbli fil-każ ta' ħlas lura antiċipat kif imsemmi fl-Artikolu 29, fid-dawl tax-xejriet ekonomiċi fl-Unjoni u tas-sitwazzjoni fis-suq ikkonċernat.

2. Il-Kummissjoni għandha timmonitorja wkoll l-effett tal-eżistenza tal-għazliet regolatorji msemmija fl-Artikolu 42 dwar is-suq intern u l-konsumaturi.
3. Il-Kummissjoni għandha tirrapporta r-risultati tal-evalwazzjoni u l-valutazzjoni msemmijin fil-paragrafi 1 u 2 lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, akkumpanjati, jekk xieraq, bi proposta legiżlattiva.

Artikolu 47

Thassir u dispożizzjonijiet tranżizzjonali

Id-Direttiva 2008/48/KE tithassar b'effett minn [OP: *dahħal id-data - sitt xhur mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*]. Madankollu, fir-rigward tar-relazzjonijiet, fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva, bejn il-konsumaturi u l-kredituri jew l-intermedjarji tal-kreditu jew il-fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li jikkwalifikaw bħala imprizi mikro, zgħar u medji kif imsemmi fl-Artikolu 3 tad-Direttiva 2013/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴⁵, id-Direttiva 2008/48/KE għandha tkompli tapplika sa [OP: *dahħal id-data - 18-il xahar mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*].

Id-Direttiva 2008/48/KE għandha tkompli tapplika wkoll għal kuntratti ta' kreditu eżistenti fi [OP: *dahħal id-data - sitt xhur mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*] sa [it-terminazzjoni tagħhom].

Madankollu, l-Artikoli 23 u 24, l-Artikolu 25(1), it-tieni sentenza, l-Artikolu 25(2) u l-Artikoli 28 u 39 ta' din id-Direttiva għandhom japplikaw għall-fehimiet kollha ta' kreditu bla skadenza fissa eżistenti fi [OP: *dahħal id-data — sitt xhur mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*].

Ir-referenzi għad-Direttiva mhassra għandhom jinftiehem bħala referenzi għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni stabbilita fl-Anness V.

Artikolu 48

Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom jadottaw u jipubblikaw, sa mhux aktar tard, minn [OP: *dahħal id-data - 24 xahar mid-data tal-adozzjoni tad-Direttiva*], il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva. Huma għandhom jikkomunikaw minnufih it-test ta' dawk id-dispożizzjonijiet lill-Kummissjoni. Huma għandhom japplikaw dawk il-miżuri minn [OP: *dahħal id-data — sitt xhur mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*].

Madankollu, fir-rigward tar-relazzjonijiet, fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva, bejn il-konsumaturi u l-kredituri jew l-intermedjarji tal-kreditu jew il-fornituri tas-servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv li jikkwalifikaw bħala imprizi mikro, zgħar u medji kif imsemmi fl-Artikolu 3 tad-Direttiva 2013/34/UE, l-

---

⁴⁵ Id-Direttiva 2013/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar id-dikjarazzjonijiet finanzjarji annwali, id-dikjarazzjonijiet finanzjarji kkonsolidati u r-rapporti relatati ta' ċerti tipi ta' imprizi, u li temenda d-Direttiva 2006/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li thassar id-Direttivi tal-Kunsill 78/660/KEE u 83/349/KEE (ĠU L 182, 29.6.2013, p. 19).

Istati Membri għandhom japplikaw dawk il-miżuri minn [*OP: dahhal id-data - 18-il xahar mill-iskadenza tat-traspożizzjoni*].

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk id-dispożizzjonijiet, fihom għandu jkun hemm referenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkumpanjati minn dik ir-referenza meta ssir il-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Huma l-Istati Membri li għandhom jiddeċiedu kif issir dik ir-referenza.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet prinċipali tal-dritt nazzjonali li huma jaddottaw fil-qasam kopert b'din id-Direttiva.

Artikolu 49

Dhul fis-sehh

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 50

Destinatarji

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President